

ISSN 1234-1835

INFORMACJE

Zarządu Głównego PTTK

NR 8

WARSZAWA, GRUDZIEŃ 1995

Do użytku wewnętrznego.

POD CHOINKĄ

PTTK

4442/8

Przełom starego i nowego roku był zawsze dobrą okazją do snucia planów na najbliższe miesiące. Plany te będą w naszym Towarzystwie na pewno różne, organizacyjne, gospodarcze, programowe wreszcie wypoczynkowe, wakacyjne. Chcę podzielić się kilkoma moimi refleksjami dotyczącymi tego obrazu Towarzystwa, który najpełniej przystaje do rodzimego charakteru Świąt Bożego Narodzenia

Wydaje mi się, że zarówno całe Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze jak i olbrzymia większość jego oddziałów, mają już za sobą najtrudniejsze lata wszechobecnej troski o byt materialny, o przetrwanie. Kłopoty finansowe będą zawsze, widocznym jest jednak, że ich rozwiązywanie przybrało obecnie formy przewidywalne. W tej sytuacji staje się coraz bardziej oczywistym, że o przyszłości Towarzystwa w najbliższych latach decydować będzie, jak było kiedyś, jego atrakcyjność. Umiejętność wytwarzania sympatycznej atmosfery, poczucia przynależności do organizacji, które pomaga spełniać życiowe pasje - będą decydujące o zachowaniu znaczącej roli PTTK w życiu jego członków, społeczności lokalnych czy w końcu całego kraju.

Budowanie pozycji PTTK będzie w najbliższych latach wymagało podejmowania działań programowych o większym niż dotychczas rozmachu. Mam między innymi na myśli rozszerzenie oferty dla turystów bardziej doświadczonych, którzy powinni u nas znajdować takie możliwości poznawania krajów sąsiednich i dalszych, jakie już dzisiaj oferuje wiele biur podróży. Powstanie normalnej sytuacji paszportowej, ułatwienia komunikacyjne i wizowe, masowa dostępność odpowiednich filmów, książek czy przewodników wzbudza szersze i naturalne zainteresowania krajoznawcze, będące logicznym rozwinięciem umiłowania własnego kraju i jego kultury. Być może specyfiką naszego Towarzystwa powinna się stać zagraniczna turystyka karawaningowa, trampingowa czy trekkingowa. Wszystkie te rodzaje wędrowania mogą się stać twórczym rozwinięciem turystyki kwalifikowanej, w której mamy przecież największe w kraju doświadczenia.

Takich sugestii i pytań można postawić bardzo wiele, w każdej dziedzinie, jaką zajmują się członkowie PTTK: jakie możliwości tkwią w naszym przewodnictwie, muzeach regionalnych, szlakach pieszych, górskich czy wodnych, pojawiających się nowych formach wędrowania - rowerach górskich czy turystyce konnej, rozwijanie regionalizmu i współpracy z takimi organizacjami w całym kraju, zmieniającej się sytuacji samorządowej i dalej szkolnej, w wycieczkowaniu w grupach przyjaciół na koniec.

Członkowie powinni odczuwać swoistą dumę i zadowolenie z przynależności do Towarzystwa o niekwestionowanych osiągnięciach w latach dawnych i ostatnich, powinni dokładać starań do utrzymania i powiększenia jego specyficznego autorytetu opartego zarówno o lokalne osiągnięcia poszczególnych oddziałów jak i dokonania całości Towarzystwa. Te dwa wątki będą przenikać się wzajemnie, a pewnie znakomita większość nowych członków będzie wstępowała do PTTK zarówno dla możliwości spełnienia swoich zainteresowań regionalnych jak i dla chęci przynależenia do dużej organizacji ogólnopolskiej

Myślę, że Towarzystwo nie może powstrzymać się od szerokiej dyskusji, która byłaby źródłem proponowanej inspiracji w oddziałach, kołach i klubach. O sile i atrakcyjności PTTK będzie decydować różnorodność i bogactwo form działania, unikanie zbędnej uniformizacji, przejawianie inwencji, pomysłowości i stwarzanie organizacyjnych ram dla twórczego rozwoju każdego naszego członka.

Nowe spojrzenie na szereg podstawowych spraw stanie się na pewno jednym z głównych nurtów dyskusji na następnym Walnym Zjeździe Towarzystwa. Będzie ono wówczas znacznie ciekawsze i bardziej efektywne, jeżeli podstawowe wątki zostaną przemyślane i przedyskutowane wcześniej. Strefowe spotkania prezesów zarządów oddziałów, poświęcane głównie dyskusji wstępnej nad projektem nowego Statutu PTTK, będą również dobrą okazją do rozmowy w całym Towarzystwie o jego przyszłości programowej.

Od całego Zarządu Głównego składam wszystkim członkom życzenia, aby w nadchodzącym okresie Świąt Bożego Narodzenia i Nowego Roku znaleźli jedną z okazji do radości w takim ciepłym, rodzinnym spojrzeniu na nasze Towarzystwo.

Prezes
Zarządu Głównego PTTK
Adam Chyżewski

9 grudnia 1995 roku

● Z PRAC ZG PTTK ●

UCHWAŁA NR 76 /XIII /95 Zarządu Głównego PTTK z 28.10.1995 roku w sprawie wysokości składki członkowskiej w roku 1996.

Zarząd Główny PTTK na podstawie art. 30 ust. 5, 10 i w zw. z art. art: 14 ust. 1, 4 i 53 Statutu PTTK oraz & 1 i 2 Uchwały nr 35/XII/91 ZG PTTK z 5.X.1991 r. w sprawie zasad kształtowania składek członkowskich i wpisowego, a także kierując się treścią Uchwały nr 53/XIII/94 ZG PTTK z 22.10.1994 roku w sprawie określenia strategii finansowej i gospodarczej Towarzystwa, **uchwała**
co następuje:

& 1.

Składka podstawowa roczna w 1996 roku w rozumieniu & 1 ust. 1 i 2 Uchwały nr 35/XII/91 ZG PTTK wynosi:

- 1/ **NORMALNA - 7,00 złotych.**
- 2/ **ULGOWA - 3,50 złotych**

& 2.

Wysokość składki uzupełniającej na rok 1996 uchwałą Zarządu Oddziałów PTTK własnymi uchwałami.

& 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Zarząd Główny PTTK

Zarządy Oddziałów PTTK

/ w całym kraju/

Ldz. SO/2930/95

Przekazuję w załączeniu zarządzenie Nr 4/95 Sekretarza Generalnego ZG PTTK z 14.11.1995 r. w sprawie szczególnych zasad dystrybucji "Karty Rabatowej PTTK" wraz z załącznikami będącymi wzorami zapotrzebowania na "Kartę Rabatową PTTK" i znaczki stanowiące potwierdzenie opłat składek członkowskich PTTK. Informuję, że zapotrzebowania należy kierować do Pionu Organizacyjnego Biura ZG PTTK.

Wysyłka znaczków stanowiących potwierdzenie opłat składek członkowskich PTTK a także "Karty Rabatowej PTTK" będzie następowała po przekazaniu przez Oddział środków finansowych na konto Zarządu Głównego PTTK:

Bank Gdański IV O/Warszawa rachunek 300009-4529-132, bądź dokonaniu wpłaty do kasy Biura ZG PTTK.

Informuję ponadto, że Spółka z o.o. "Tourmaco", której ZG PTTK powierzył realizację zadań w zakresie przygotowania do dystrybucji "Karty Rabatowej PTTK" oraz koordynację współpracy z firmami udzielającymi rabatu - zakończy prace związane z drukiem "Karty Rabatowej PTTK" oraz "Informatora" towarzyszącego tej "Karcie" - 11 grudnia 1995 r. Dopiero po tym terminie Biuro ZG PTTK będzie mogło uruchomić jej dalszą dystrybucję do oddziałów PTTK.

Pragnę również przypomnieć, że "Regulamin Karty Rabatowej PTTK" opublikowany został w numerze październikowym "Informacji ZG PTTK" /Nr 7/.

Załączniki do tego "Regulaminu" opublikowane zostaną w grudniowym numerze "Informacji ZG PTTK".

Życzę, by jak najwięcej członków PTTK skupionych wokół Waszego Oddziału skorzystało z rozszerzenia przywilejów wynikających z członkostwa w PTTK a zagwarantowanych "Kartą Rabatową PTTK".

Sekretarz ZG PTTK
ds. Organizacyjnych

Warszawa, 15.11.1995 r.

Halina Mankiewicz

Zarządzenie Nr 4/95
Sekretarza Generalnego ZG PTTK z 14.11.1995 r.
w sprawie szczegółowych zasad dystrybucji
"Karty Rabatowej PTTK"

Na podstawie & 3 i 4 rozdziału II Regulaminu "Karty Rabatowej PTTK" wprowadzonej w życie Uchwałą nr 67/XII/95 ZG PTTK z dnia 4 marca 1995 r. i w związku z moim zarządzeniem nr 19/91 z 9.10.1991 roku w sprawie realizacji Uchwały nr 35/XII/91 ZG PTTK, zarządzam co następuje:

& 1.

1. Członek PTTK otrzymuje "Kartę Rabatową PTTK" z koła lub klubu, którego jest członkiem za pośrednictwem macierzystego oddziału PTTK.
2. "Kartę Rabatową PTTK" otrzymuje każdy członek PTTK po opłaceniu rocznej składki członkowskiej, tj. na podstawie wklejenia odpowiednich dwu znaczków w legitymacji członkowskiej z adnotacją o opłaceniu właściwej składki rocznej i ostepowaniu znaczków pieczęcią macierzystego oddziału, koła lub klubu.
3. W rozumieniu Uchwały nr 35/XII/91 ZG PTTK opłacenie rocznej składki członkowskiej oznacza wniesienie przez członka PTTK łącznej składki, tj. podstawowej i uzupełniającej opłaconej równolegle w stosunku rocznym.

& 2.

1. Oddziały PTTK otrzymują "Karty Rabatowe PTTK" przesyłkami pocztowymi poleconymi lub bezpośrednio w Biurze ZG PTTK wraz ze znaczkami członkowskimi po potwierdzeniu faktu opłacenia podstawowych składek członkowskich przez Głównego Księgowego ZG PTTK w wysokości uchwalonej stosowną uchwałą ZG PTTK.

W tym zakresie obowiązuje oddziały wzór zapotrzebowania na znaczki i "Kartę Rabatową PTTK" stanowiący załącznik do "Regulaminu Karty Rabatowej".

2. w przypadku posiadania przez oddziały PTTK zapasów znaczków członkowskich zakupionych uprzednio w Zarządzie Głównym PTTK wg obowiązujących w latach ubiegłych stawek podstawowych składek - znaczki te nie podlegają wykupowi przez ZG PTTK.

3. W przypadkach, o których mowa w ust. 2 oddziały PTTK otrzymują dla swoich członków "Karty Rabatowe PTTK" na rok 1996 do ekwiwalentnej ilości posiadanych zapasów znaczków po wcześniejszym wniesieniu do Zarządu Głównego PTTK opłat uzupełniających w następującej wysokości:

1/ w przypadku podstawowej rocznej składki normalnej opłata wynosi 2,- zł, za każdą "Kartę Rabatową PTTK",

2/ w przypadku podstawowej rocznej składki ulgowej opłata wynosi 1,- zł za każdą "Kartę Rabatową PTTK".

4. "Karty Rabatowe PTTK" na każdy rok 1996 po wniesieniu opłat uzupełniających wydaje się na podstawie "Zapotrzebowania oddziału PTTK" stanowiącego załącznik nr 1 do niniejszego zarządzenia.

& 3.

Członkowie Honorowi PTTK i członkowie PTTK zwolnieni z opłacania składki członkowskiej zgodnie z & 5. uchwały nr 35/XII/91 ZG PTTK otrzymują bezpłatnie "Kartę Rabatową PTTK" z wyjątkiem przypadków określonych w & 6 Regulaminu tej karty.

& 4.

Wszelkie odstępstwa od zasad określonych niniejszym zarządzeniem wymagają każdorazowej zgody Sekretarza Generalnego ZG PTTK.

& 5.

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

SEKRETARZ GENERALNY
ZARZĄDU GŁÓWNEGO PTTK

WOJCIECH REDZEJ

.....
.....
/nazwa Oddziału/

Zał. Nr 1
do Zarządzenia Nr 4/95 z 14.11.1995 r
Sekretarza Generalnego ZG PTTK

ul.....

.....1996 r
/data/

.....
/nr kodu - miejscowość/

Zarząd Główny PTTK
ul. Senatorska 11
00-750 Warszawa

Zapotrzebowanie na rok 1996
na "Kartę Rabatową PTTK" oraz potwierdzenie dopłat do znaczków
członkowskich PTTK.

Oddział zgłasza zapotrzebowanie naszt. "KARTY RABATOWEJ PTTK".
Równocześnie na konto ZG PTTK przekazujemy złotych tytułem
dopłat do wcześniej zakupionych w ZG PTTK znaczków członkowskich PTTK:

tj.zł z tytułu dopłat po 2,00 zł do znaczków Normalnych
..... zł z tytułu dopłat po 1,00 zł do znaczków Ulgowych.

.....
/Skarbnik-Główny Księgowy/

.....
/Prezes-Kierownik Biura/

Adnotacje Pionu Finansowego Biura ZG PTTK:

Na konto ZG PTTK wpłynęło w dniux)

Do kasy ZG PTTK wpłynęło w dniu

..... zł z tytułu do opłat po 2,00 zł do znaczków członkowskich "N"

..... zł z tytułu do opłat po 1,00 zł do znaczków członkowskich "U"

Proszę o przekazanie Oddziałowiszt. Karty Rabatowej PTTK.

.....
/podpis osoby odp. w Pionie
Finansowym Biura ZG PTTK/

Adnotacje Pionu Organizacyjnego Biura ZG PTTK:

.....szt. "Karty Rabatowej PTTK" od Nr do Nr.....
przekazano Oddziałowi w dniu

.....
/podpis osoby odp. w Pionie
Organizacyjnym Biura ZG PTTK/

.....
Załącznik Nr. 1 do
"Regulaminu Karty Rabatowej PTTK"

.....
/ nazwa Oddziału/

ul.....

.....1996 r.

/data/

.....
/nr kodu - miejscowość/

Zarząd Główny PTTK
ul. Senatorska 11
00-750 Warszawa

Zapotrzebowanie na rok 1996 na "Kartę Rabatową PTTK" oraz znaczki członkowskie PTTK.

Oddział zgłasza zapotrzebowanie na:

.....szt. Karty Rabatowej PTTK,
.....szt. Karty Rabatowej PTTK dla osób zwolnionych z obowiązku
opłacania składki członka PTTK (& 5 uchwały ZG PTTK 35/XII/91 z 5.10.1991 r.)
Opłata z tytułu składki członkowskiej została dokonana przez Oddział
w dniu na konto Zarządu Głównego PTTK:

..... sztuk znaczków "N" x 3,50 zł = zł
..... sztuk znaczków "U" x 1,75 zł = zł

razem: _____

słownie:złoty

.....
/Gł.Księgowy Oddz./

.....
(pieczęć Oddziału)

.....
/Kier. Biura Oddz./

Adnotacje Pionu Finansowego Biura ZG PTTK:

Na konto ZG PTTK wpłynęło w dniu x)

Do kasy ZG PTTK wpłynęło w dniu

..... zł z tytułu opłat składki członkowskiej Normalnej,

..... zł z tytułu opłat składki członkowskiej Ulgowej.

Proszę o przekazanie Oddziałowi:

..... szt. Karty Rabatowej PTTK,

..... szt. znaczków opłat "N",

..... szt. znaczków opłat "U".

.....
/podpis osoby odp. w Pionie
Finansowym Biura ZG PTTK/

Adnotacje Pionu Organizacyjnego Biura ZG PTTK:

.....szt. "Karty Rabatowej PTTK" od Nrdo Nr
przekazano Oddziałowi w dniu

x) właściwe zaznaczyć

.....
/podpis osoby odp. w Pionie
Organizacyjnym Biura ZG PTTK/

Załącznik Nr 2
do "Regulaminu Karty
Rabatowej PTTK"
opublikowanego w Numerze 7
"Informacji ZG PTTK" - do
wykorzystania przez
Oddziały PTTK

.....
/pieczęć Oddziału PTTK/

.....dnia

l.dz.

" TOURMACO "
Spółka z o.o.
ul.KrakowskiePrzedmieście4/6
00-333 Warszawa

Na podstawie "Regulaminu Karty Rabatowej PTTK" /rozd. III
& 2/ przekazujemy w załączeniu jeden oryginalny egzemplarz
zawartej "Umowy" na udzielenie zniżek w opłatach za usługi
posiadaczom "Karty Rabatowej PTTK".

.....
/Gł.Księgowy Oddziału/

.....
/Kier.Biura Oddziału/

U M O W A
NA UDZIELANIE ZNIŻEK W OPŁATACH ZA USŁUGI
POSIADACZOM „KARTY RABATOWEJ PTTK”

Umowa nr zawarta w dniu w
pomiędzy
z siedzibą w przy ul.
działającą (ym) w imieniu
Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego
reprezentowaną (ym) przez:
a firmą
reprezentowaną przez:

§. 1

Przedmiotem niniejszej umowy jest udzielanie posiadaczom
„Karty Rabatowej PTTK” rabatu na usługi oferowane przez

.....

(nazwa firmy)

według wykazu stanowiącego załącznik nr 1 do niniejszej umowy

§ 2

Karta uprawniająca do rabatu nosi nazwę „Karty Rabatowej PTTK”,
a jej wzór stanowi załącznik nr 2 do niniejszej umowy.

§ 3

.....

(nazwa firmy)

zobowiązuje się do umieszczania w miejscu realizacji usług informacji
o honorowaniu „Karty Rabatowej PTTK” w formie nalepek
przygotowanych przez PTTK.

Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze zobowiązuje się przekazać
w/w nalepki w ilości minimum dwóch sztuk na każdy punkt realizacji usług.

§ 4

Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze zobowiązuje się do zamieszczania na łamach specjalnego „Informatora” oraz w wydawnictwach PTTK aktualnego wykazu usług, o których mowa w załączniku nr 1 z podaniem wielkości stosowanego rabatu, a także odpłatnie reklam firm udzielających rabatu.

§ 5

Umowa zostaje zawarta na czas nieokreślony z możliwością jej rozwiązania przez każdą ze stron, z zachowaniem 3-miesięcznego okresu wypowiedzenia, upływającego z końcem każdego roku kalendarzowego.

§ 6

Zmiana umowy wymaga formy pisemnej pod rygorem nieważności.

§ 7

W kwestiach niniejszą umową nieuregulowanych mają zastosowanie odpowiednie przepisy kodeksu cywilnego.

§ 8

Umowę sporządzono w czterech jednobrzmiących egzemplarzach po dwa dla każdej ze stron.

.....
.....
.....
(podpis przedstawiciela firmy) (podpisy przedstawicieli PTTK)

ZAŁĄCZNIK NR 1
DO UMOWY NR

NA UDZIELANIE ZNIŻEK W OPŁATACH ZA USŁUGI
POSIADACZOM „KARTY RABATOWEJ PTTK”
zawartej pomiędzy

.....

(nazwa firmy)

z siedzibą w, przy ul.

reprezentowaną (ym) przez:

.....

(imię i nazwisko)

(funkcja)

a

(nazwa firmy)

reprezentowaną (ym) przez:

.....

(imię i nazwisko)

(funkcja)

.....

(nazwa firmy)

zobowiązuje się do udzielania posiadaczom

„KARTY RABATOWEJ PTTK”

rabatu wysokości% od cen usług (*rodzaj usługi*)

- w przypadku zróżnicowanego sektora usług należy określić wielkość zniżek dla każdego rodzaju prowadzonej działalności, objętej rabatem.
- w przypadku działalności prowadzonej w wielu punktach, należy podać adresy placówek udzielających rabatu

(podpis przedstawiciela (li) firmy)

(podpis przedstawiciela (li) PTTK)

Zarządu Głównego PTTK z 9 grudnia 1995 roku
w s p r a w i e:

zmiany Uchwały nr 37/XII/91 ZG PTTK z 5.10.1991 roku w sprawie udzielania zniżek organizacyjnych za usługi noclegowe i usługi ogólnodostępnych wypożyczalni sprzętu turystycznego PTTK oraz zmiany Uchwały nr 34/XII/91 ZG PTTK z 5.10.1991 roku w sprawie wprowadzenia "Karty praw i obowiązków członka PTTK".

W związku z wprowadzeniem w życie "KARTY RABATOWEJ PTTK" Uchwałą nr 67/XIII/95 ZG PTTK z dnia 4.03.1995 roku wraz z regulaminem tej karty **u c h w a ł a** s i e następujące zmiany w w/w uchwałach Zarządu Głównego PTTK:

& 1.

W załączniku do Uchwały nr 37/XII/91 ZG PTTK z 5. 10. 1995r. pt. "Zasady udzielania zniżek organizacyjnych PTTK" ulegają zmianie następujące przepisy:

1. & 2 otrzymuje brzmienie:

1. Podstawowe zniżki organizacyjne PTTK w wysokości 20% z tytułu członkostwa w PTTK dotyczą cen usług noclegowych w schroniskach PTTK i w ogólnodostępnych wypożyczalniach sprzętu turystycznego PTTK. Przez schroniska PTTK rozumie się obiekty określone Uchwałą Prezydium ZG PTTK nr 91/91 z 18. 09. 1991 roku wraz z późniejszymi zmianami w sprawie prowadzenia schronisk PTTK i ogólnodostępnych wypożyczalni sprzętu turystycznego.
2. Zniżki organizacyjne PTTK w schroniskach PTTK z tytułu posiadanych uprawnień kadry programowej, odznaczeń i tytułów honorowych realizowane są nadal na zasadach określonych w Uchwale nr 37/XII/91 ZG PTTK z dnia 5. 10. 1991 roku w sprawie szczegółowych zasad udzielania zniżek organizacyjnych wraz ze zmianami wynikającymi z niniejszej uchwały.
3. Prezydium ZG PTTK może wprowadzić dodatkowe zniżki za usługi noclegowe w innych obiektach niż schroniska PTTK, ustalając zarazem maksymalną wysokość zniżek i zasady ich udzielenia.

2. W & 3 dopisuje się ust. 3 o następującej treści:

Nie podlegają również sumowaniu ze zniżkami organizacyjnymi zniżki handlowe uzyskiwane z tytułu posiadania "Karty Rabatowej PTTK".

3. & 4 otrzymuje brzmienie:

1. Podstawowa zniżka organizacyjna w schroniskach PTTK z tytułu członkostwa w PTTK w wysokości 20% przysługuje po opłaceniu rocznej składki członka PTTK i otrzymaniu "Karty Rabatowej PTTK".
2. Zniżki w wysokości 30 % przysługują w schroniskach PTTK członkom PTTK:

- odznaczonych Srebrną Odznaką Honorową PTTK,
- odznaczonych Srebrną Odznaką Zasłużony Pracownik PTTK,
- po 25 - letniej przynależności do PTTK,
- posiadających uprawnienia PTTK: instruktorów, przewodników, przewodników turystyki kwalifikowanej, społecznych opiekunów zabytków, społecznych opiekunów przyrody, strażników ochrony przyrody, znakarzy,
- opiekunów SKKT PTTK.

3. Zniżki w wysokości 50 % przysługują w schroniskach PTTK członkom PTTK:

- odznaczonych Złotą Odznaką Honorową PTTK,
- odznaczonych Złotą Odznaką Zasłużony Pracownik PTTK.

4. Zniżki w wysokości 80 % przysługują w schroniskach PTTK Członkom Honorowym PTTK.

4. W & 5 zmienia się:

1. Pierwsze zdanie ust. 1 otrzymuje brzmienie:
Zniżki udziela się na podstawie ważnej imiennej "Karty Rabatowej PTTK" oraz legitymacji dokumentujących dodatkowe uprawnienia do zniżek.
2. W tekście ust. 1 po "4 myślniku" dopisuje się słowa:
"strażników ochrony przyrody, znakarzy"

& 2.

W Uchwale nr 34/XII/91 ZG PTTK wprowadzającej "Kartę praw i obowiązków członka PTTK" uchwała się następujące zmiany:

1. Po dotychczasowym tekście & 1. ust. 6 "Karty praw i obowiązków członka PTTK" wprowadza się dodatkowy ustęp 7 o treści:
Uzyskiwanie innych ulg cenowych /rabatów handlowych/ z tytułu wprowadzenia Uchwałą Zarządu Głównego PTTK: "Karty Rabatowej PTTK" .
2. Dotychczasowe ust. 7 - 12 otrzymują numerację od 8 - 13.

& 3.

Upoważnia się Sekretarza Generalnego ZG PTTK do opracowania i opublikowania ujednoczonych tekstów w/w uchwał nr: 37/XII/91 i 34/XII/91 ZG PTTK dla potrzeb członków, jednostek organizacyjnych i gospodarczych PTTK.

& 4.

Zobowiązuje się Sekretarza Generalnego ZG PTTK do wydania znowelizowanego zarządzenia w sprawie zasad udzielania zniżek organizacyjnych za usługi noclegowe i usługi ogólnodostępnych wypożyczalni sprzętu turystycznego PTTK.

& 5.

Uchwała wchodzi w życie od 1 stycznia 1996 roku.

Zarząd Główny PTTK

**ZAKĄCZNIK do Uchwały nr 37/XIII/91
Zarządu Głównego PTTK z 5. 10. 1991 roku
w sprawie udzielania zniżek organizacyjnych
za usługi noclegowe i usługi ogólnodostępnych
wypożyczalni sprzętu turystycznego PTTK.**

(tekst jednolity po uwzględnieniu zmian
wynikających z Uchwały nr 85/XIII/95 Zarządu
Głównego PTTK z dnia 9 grudnia 1995 roku)

**Z A S A D Y U D Z I E L A N I A Z N I Ż E K
O R G A N I Z A C Y J N Y C H P T T K**

& 1

Zniżki organizacyjne przysługują członkom PTTK. Prezydium ZG PTTK może wprowadzić w drodze porozumienia na zasadzie wzajemności, udzielanie zniżek organizacyjnych PTTK członkom organizacji krajowych i zagranicznych.

& 2

1. Podstawowe zniżki organizacyjne PTTK w wysokości 20% z tytułu członkostwa w PTTK dotyczą cen usług noclegowych w schroniskach PTTK i w ogólnodostępnych wypożyczalniach sprzętu turystycznego PTTK.

Przez schroniska PTTK rozumie się obiekty określone w Uchwale Prezydium ZG PTTK nr 91/91 z 18 września 1991 roku wraz z późniejszymi zmianami w sprawie prowadzenia schronisk PTTK i ogólnodostępnych wypożyczalni sprzętu turystycznego.

2. Zniżki organizacyjne PTTK w schroniskach PTTK z tytułu posiadanych uprawnień kadry programowej, odznaczeń i tytułów honorowych realizowane są nadal zgodnie ze zmianami wynikającymi z Uchwały nr 85/XIII/95 ZG PTTK.

3. Prezydium ZG PTTK może wprowadzić dodatkowe zniżki za usługi noclegowe w innych obiektach niż schroniska PTTK, ustalając zarazem maksymalną wysokość zniżek i zasady ich udzielania.

& 3

1. Zniżki organizacyjne PTTK przysługują tylko osobom fizycznym.

2. W przypadku gdy jednej osobie przysługują zniżki z różnych tytułów nie podlegają one sumowaniu.

3. Nie podlegają też sumowaniu ze zniżkami organizacyjnymi zniżki handlowe uzyskiwane przez członka PTTK z tytułu posiadania "Karty Rabatowej PTTK".

& 4

1. Podstawowa zniżka organizacyjna w schroniskach PTTK z tytułu członkostwa w PTTK w wysokości 20 % przysługuje po opłaceniu rocznej składki członka PTTK i otrzymaniu "Karty Rabatowej PTTK".

2. Zniżki w wysokości 30 % przysługują w schroniskach PTTK członkom PTTK:

- odznaczonym Srebrną Odznaką Honorową PTTK,
- odznaczonym Srebrną Odznaką "Zasłużony Pracownik PTTK",
- po 25 - letniej przynależności do PTTK,
- posiadającym uprawnienia PTTK: instruktorów, przewodników, przewodników turystyki kwalifikowanej, społecznych opiekunów zabytków, społecznych opiekunów przyrody, strażników ochrony przyrody, znakarzy,
- opiekunów SKKT PTTK.

3. Zniżki w wysokości 50 % przysługują w schroniskach PTTK członkom PTTK:

- odznaczonym Złotą Honorową Odznaką PTTK,
- Odznaczonym Złotą Odznaką "Zasłużony Pracownik PTTK".

4. Zniżki w wysokości 80 % przysługują w schroniskach PTTK Członkom Honorowym PTTK.

& 5

1. Zniżki udziela się na podstawie ważnej imiennej "Karty rabatowej PTTK" oraz legitymacji dokumentujących dodatkowe uprawnienia do zniżek:

- Członkowie Honorowi PTTK - legitymacji nadania godności Członka Honorowego PTTK,
- członkowie odznaczeni Odznakami Honorowymi PTTK oraz "Zasłużony Pracownik PTTK" - legitymacji odznaczenia,
- członkowie PTTK o 25 - letnim stażu w Towarzystwie - legitymacji odznaki "25 lat w PTTK",
- członkowie posiadający uprawnienia PTTK: instruktorów, przewodników, przewodników turystyki kwalifikowanej, społecznych opiekunów zabytków, społecznych opiekunów przyrody, strażników ochrony przyrody, znakarzy -
 - legitymacji uprawnienia,
- opiekunów SKKT PTTK - wpisem do legitymacji członka PTTK.

2. Wymóg posiadania opłaconych składek nie dotyczy Członków Honorowych PTTK.

& 6

Prawo interpretacji niniejszych zasad przysługuje Prezydium Zarządu Głównego PTTK.

ZARZĄD GŁÓWNY PTTK

Z A R Z A D Z E N I E nr 5 /95

Sekretarza Generalnego ZG PTTK z 12. 12. 1995 roku

zmieniające Zarządzenie nr 20/91 Sekretarza Generalnego
ZG PTTK z dnia 14. 10. 1991 roku w sprawie zasad
udzielania zniżek organizacyjnych za usługi noclegowe
i usługi ogólnodostępnych wypożyczalni sprzętu
turystycznego PTTK

Na podstawie & 4 Uchwały nr 85/XIII/95 Zarządu Głównego PTTK z 9 grudnia 1995 roku w sprawie zmiany Uchwały nr 37/XII/91 z 5.10.1991 roku w sprawie udzielania zniżek organizacyjnych za usługi noclegowe i usługi ogólnodostępnych wypożyczalni sprzętu turystycznego PTTK -

- wprowadza się następujące zmiany do dotychczas obowiązujących zasad:

1. Treść & 5 otrzymuje brzmienie:

1. W przypadku gdy jednej osobie przysługują zniżki z różnych tytułów, nie podlegają one sumowaniu.
2. Ponadto nie podlegają sumowaniu ze zniżkami organizacyjnymi zniżki handlowe uzyskiwane z tytułu posiadania "Karty Rabatowej PTTK".

2. Treść & 7 otrzymuje brzmienie:

1. Wysokość zniżek w schroniskach PTTK wynosi:

- 20 % - jako podstawowa zniżka organizacyjna z tytułu członkostwa w PTTK po opłaceniu rocznej składki członka PTTK i otrzymaniu "Karty Rabatowej PTTK",
- 30 % - dla odznaczonych Srebrną Honorową Odznaką PTTK oraz Srebrną Odznaką "Zasłużony Pracownik PTTK", dla posiadaczy odznaki "25 - lat w PTTK", dla posiadających uprawnienia PTTK: instruktorów, przewodników, przewodników turystyki kwalifikowanej, społecznych opiekunów przyrody, strażników ochrony przyrody, społecznych opiekunów zabytków, opiekunów SKKT PTTK, znakarzy,
- 50 % - dla odznaczonych Złotą Honorową Odznaką PTTK oraz dla odznaczonych złotą odznaką "Zasłużony Pracownik PTTK",
- 80 % - dla Honorowych Członków PTTK.

2. Wysokość zniżek w ogólnodostępnych wypożyczalniach sprzętu turystycznego PTTK wynosi:

- 20 % - po opłaceniu rocznej składki członka PTTK.

3. Treść ust.1 & 8 otrzymuje brzmienie:

1. Zniżki organizacyjne udziela się na podstawie ważnej imiennej "Karty Rabatowej PTTK" oraz legitymacji dokumentujących dodatkowe uprawnienia ważne w roku, w którym udzielana jest zniżka:

- Członkowie Honorowi PTTK - legitymacji nadania godności Członka Honorowego PTTK,
- członkowie odznaczeni Odznakami Honorowymi PTTK oraz "Zasłużony Pracownik PTTK" i "25 lat w PTTK" - legitymacji odznaczenia,
- członkowie posiadający uprawnienia PTTK: instruktorów, przewodników, przewodników turystyki kwalifikowanej, społecznych opiekunów przyrody, strażników ochrony przyrody, społecznych opiekunów zabytków, znakarzy - legitymacji uprawnienia,
- opiekunowie SKKT PTTK - legitymacji członkowskiej PTTK z wpisem o pełnieniu funkcji opiekuna SKKT PTTK w danym roku szkolnym.

4. Pozostałe zapisy Zarządzenia nr 20/91 Sekretarza Generalnego ZG PTTK z 14. 10. 1991 roku mają moc obowiązującą.

5. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1996 roku.-

SEKRETARZ GENERALNY ZG PTTK

Wojciech Redzej

UCHWAŁA Nr 78/XIII/95

Zarządu Głównego PTTK z dnia 28.10.1995 r.

w sprawie: dokooptowania do składu Komisji Ochrony Przyrody ZG PTTK.

Zgodnie z art.30 pkt.9 Statutu PTTK oraz postanowieniami Uchwały Nr 1/XIII/93 ZG PTTK w sprawie zasad funkcjonowania komisji programowych, rad i zespołów ZG PTTK oraz na wniosek Komisji Ochrony Przyrody ZG PTTK na wakujące miejsca wprowadza się:

1. Małgorzatę Ciosmak /Lublin/
2. Andrzeja Machcińskiego /Poznań/

ZARZĄD GŁÓWNY PTTK

UCHWAŁA Nr 79/XIII/95

Zarządu Głównego PTTK z dnia 28.10.1995 r.

w sprawie: dokooptowania do składu Rady Programowej ds.Młodzieży Szkolnej ZG PTTK.

Na wniosek Rady Programowej ds. Młodzieży Szkolnej ZG PTTK odwołuje się Kolegę Jacka Biczyska z Warszawy, a na Jego miejsce wprowadza się Kolegę Andrzeja Lewandowskiego z Iławy.

ZARZĄD GŁÓWNY PTTK

UCHWAŁA Nr 80/XIII/95

Zarządu Głównego PTTK z dnia 28.10.1995 r.

w sprawie: zmian osobowych w składzie Komisji Krajoznawczej ZG PTTK.

Na podstawie art.30 Statutu PTTK oraz na wniosek Komisji Krajoznawczej ZG PTTK, Zarząd Główny PTTK;

- odwołuje Kolegę Ryszarda Kotłę z powodu rezygnacji w/w z prac w Komisji;
- dokooptuje do składu Komisji Kolegę Krzysztofa Stańczyka z Warszawy.

ZARZĄD GŁÓWNY PTTK

UCHWAŁA Nr 81/XIII/95

Zarządu Głównego PTTK z dnia 28.10.1995 r.

w sprawie: zmian osobowych w składzie Komisji Historii i Tradycji.

Na podstawie art.30 Statutu PTTK oraz na wniosek Komisji Historii i Tradycji ZG PTTK, Zarząd Główny PTTK postanawia:

- odwołać Kolegę Leona Popka z Lublina na podstawie rezygnacji w/w z prac w Komisji;
- dokooptować do składu Komisji Historii i Tradycji ZG PTTK Kolegę Kazimierza Nowackiego z Krakowa.

ZARZĄD GŁÓWNY PTTK

17

UCHWAŁA Nr 82/XIII/95

Zarządu Głównego PTTK z dnia 28.10.1995 r.
w sprawie: zmian osobowych w składzie Komisji Turystyki Motorowej Zarządu Głównego PTTK.

Na podstawie art. 30 Statutu PTTK oraz na wniosek Komisji Turystyki Motorowej ZG PTTK, Zarząd Główny PTTK postanawia:

- odwołać Kolegę Henryka Sołtysiaka z Koła na podstawie oceny Komisji - nie przejawiania działalności w/w od początku bieżącej kadencji;
- dokooptować do składu Komisji Turystyki Motorowej ZG PTTK Kolegę Mieczysława Seka z Łodzi.

ZARZĄD GŁÓWNY PTTK

UCHWAŁA Nr 83/XIII/95

Zarządu Głównego PTTK z dnia 28.10.1995 r.

w sprawie: zmian warunków członkostwa PTTK, reprezentowanego przez Komisję Działalności Podwodnej Zw.Światowej Konfederacji Działalności Podwodnej /CMAS/ z siedzibą w Rzymie.

Zarząd Główny PTTK na wniosek Komisji Działalności Podwodnej ZG PTTK postanawia:

1. Zrzec się członkostwa w Komitecie Sportowym CMAS na rzecz Polskiego Związku Płetwonurkowania Sportowego w Warszawie.
2. Ubiegać się o członkostwo PTTK od roku 1996 w Komitecie Naukowym CMAS.
3. Pozostawić bez zmian warunki członkostwa PTTK w Komitecie Technicznym CMAS.

ZARZĄD GŁÓWNY PTTK

Z prac Głównej Komisji Rewizyjnej PTTK.

- 21 i 22 października 1995 r. w Gostycynie Nogawicy w woj. bydgoskim plenum GKR analizowało stan realizacji:
 - dokumentów programowych XIII Walnego Zjazdu PTTK deklaracji i wniosków;
 - oraz podjętych przez Prezydium i Plenum ZG PTTK uchwał dot. działalności programowej.
- 27 października 1995 r. odbyło się wspólne posiedzenie Prezydium: GKR i ZG PTTK, na którym podsumowano działalność Towarzystwa za połowę Kadencji.
- 18 listopada 1995 r. Prezydium GKR analizowało sprzedaż majątku PTTK porównując jego wartość księgową do uzyskanej i wpływy do budżetu ZG PTTK z tego tytułu.

W imieniu władz miasta pragnę przekazać

Zarządowi Głównemu PTTK

pamiątkowy medal z okazji 80. lecia nadania

praw miejskich Zawierciu w 85 rocznicę

powstania zawierciańskiego Oddziału PTTK

im. Aleksandra Janowskiego.

Maria Balcerzak
Sekretarz GKR PTTK.

18

Zawiercie, dnia 28 października 1995 roku

Wiceprezydent Miasta Zawiercia
mgr Ryszard Mach

● Z PRAC GŁÓWNEGO SĄDU KOLEŻEŃSKIEGO ●

W związku z trudnościami Oddziałowych Sądów Koleżeńskich w poprawnym redagowaniu orzeczeń przypominam, że zgodnie z § 29 Regulaminu GSK w związku z § 12 Regulaminu SKO, orzeczenie Sądu Koleżeńskiego Oddziału powinno zawierać numer sprawy, oznaczenie zespołu orzekającego, imiona i nazwiska członków zespołu, datę i miejsce rozpatrzenia sprawy i wydania orzeczenia, wymienienie stron z podaniem funkcji pełnionych przez strony w PTTK, dokładne określenie ustalonego przewinienia, z podaniem czasu i miejsca jego popełnienia oraz wymiar kary, z podaniem podstawy jej zastosowania, ustalenie która ze stron i w jakiej wysokości ponosi koszty postępowania oraz pouczenie o przysługującym prawie do wniesienia odwołania.

Orzeczenie musi zawierać uzasadnienie, w którym należy podać szczegółowe powody rozstrzygnięcia ze wskazaniem podstawy faktycznej i prawnej.

Orzeczenie podpisują wszyscy członkowie zespołu orzekającego. Członek zespołu orzekającego, który głosował przeciw danej treści orzeczenia, może złożyć na piśmie swoje zdanie odrębne, ale ma obowiązek podpisać orzeczenie ustalone przez większość członków zespołu. Orzeczenie powinno być zaopatrzone pieczęcią okrągłą SKO.

W załączeniu przekazujemy celem wykorzystania poprawny wzór orzeczenia.

Sąd Koleżeński Oddziału PTTK
w

Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze
Sąd Koleżeński Oddziału w

w składzie: przewodniczący /a/ -
 członkowie -

działający na mocy art.52 ust.1 pkt.4 Statutu PTTK oraz
Statutu Oddziału PTTK w
jako sąd honorowy, na posiedzeniu w dniu
w
po rozpoznaniu sprawy, z wniosku Kol.
przeciwko: Kol.
obwinionych o:

O r z e k ł

.....
.....
.....

U z a s a d n i e

.....
.....
.....

Pouczenie : Od niniejszego orzeczenia przysługuje stronom prawo wniesienia odwołania do Głównego Sądu Koleżeńskiego PTTK w terminie 30 dni od daty doręczenia. Odwołanie wnosi się za pośrednictwem SKO, który wydał orzeczenie.

● Z PRAC PREZYDIUM ZG PTTK ●

UCHWAŁA Nr 50/95
Prezydium Zarządu Głównego PTTK z dnia
27.10.1995 r.
w sprawie: ustanowienia "Kolejowej Odznaki Turystycznej PTTK".

Prezydium Zarządu Głównego PTTK na wniosek Oddziału PTTK Pracowników Kolejowych w Poznaniu ustanawia "Kolejową Odznakę Turystyczną PTTK" i zatwierdza jej regulamin stanowiący załącznik do niniejszej Uchwały.

PREZYDIUM ZG PTTK

KOLEJOWA ODZNAKA TURYSTYCZNA PTTKREGULAMIN

1. Kolejowa Odznaka Turystyczna PTTK została ustanowiona przez Federację Rady Kultury Fizycznej i Turystyki "Kolejarz" oraz Zarząd Główny Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego na wniosek Oddziału PTTK Pracowników Kolejowych w Poznaniu.
2. Celem odznaki jest zachęcenie środowisk kolejarskich do uprawiania turystyki i krajoznawstwa oraz popularyzacja tematyki kolejowej wśród szerokich kręgów społeczeństwa.
3. Odznaka posiada trzy stopnie: brązowy, srebrny i złoty.
4. Odznakę należy zdobywać w kolejności stopni.
5. W ciągu roku można zdobyć tylko jeden stopień.
6. Odznakę można zdobywać jedynie na terenie Polski.
7. Odznakę można zdobywać równolegle z innymi odznakami turystycznymi i krajoznawczymi.
8. Dokumentację wycieczek należy prowadzić samodzielnie w dowolnej formie. Powinna ona zawierać: datę odbycia wycieczki, opis przebiegu trasy oraz zwiedzanych obiektów, długość trasy oraz potwierdzenia terenowe /pieczętka, datowniki, bilety, fotografie/. Potwierdzeniem terenowym może być również podpis przewodnika turystyki kwalifikowanej PTTK, instruktora krajoznawstwa PTTK, przewodnika lub organizatora imprezy /z pieczętką/.
9. Nie można powtarzać tras wycieczek ani wykazywać ponownie zwiedzanych obiektów.
10. Odznakę przyznaje i rozprawdza Oddział Pracowników Kolejowych PTTK w Poznaniu, ul.Kolejowa 23, 60-717 Poznań.
11. Pragnąc zdobyć Kolejową Odznakę Turystyczną PTTK należy spełnić przewidziane dla danego stopnia wymagania zawarte w tabeli i odpowiednio je udokumentować według postanowień zawartych w pkt.8-ym.

s t o p i e ń
brązowy srebrny złoty

a/wycieczki turystyczne	3	5	7
b/pomnik techniki	1	2	3
c/zabytkowy budynek stacyjny	1	2	3
d/tablica pamiątkowa	1	1	2
e/skansen lub muzeum	1	2	3
f/pociąg okolicznościowy	-	1	2
g/przejazd linią nie należącą do PKP		1 x	
h/przejazd linią wąskotorową	1	3	4
i/przejazd koleją linową	-	1	2
j/impreza turystyczna środowiska	1	2	3
k/wystawa taboru lub modeli	-	1	2
l/wycieczka linią nieistniejącą/rozebraną/	-	1	2
m/wycieczka linią nieczynną	1	3	5

n/przejazd z trakcją parową	1	2	3
o/budowla inżynierska	1	2	4
x patrz: Uwagi do załącznika.			

12. Do odznaki można zaliczać wycieczki odbyte po 1.01.1995.

13. Ostateczna interpretacja niniejszego regulaminu należy do Komisji Weryfikacyjnej KOT działającej przy Zarządzie Oddziału PTTK Pracowników Kolejowych w Poznaniu.

14. Osoby przesyłające dokumentację wycieczek do weryfikacji obowiązane są dołączyć znaczki na list polecony. W przypadku przyznania odznaki można ją wykupić przesyłając przekazem sumę stanowiącą koszt jej produkcji. Adres do korespondencji znajduje się w punkcie 10 regulaminu.

ZAAŁĄCZNIK DO REGULAMINU KOLEJOWEJ ODZNAKI
TURYSTYCZNEJ PTTK

Komentarz do tabeli:

a/ należy wziąć udział w wycieczce turystycznej mającej swój początek i koniec na stacji lub przystanku kolejowym. Dozwolone jest tylko rozpoczęcie lub zakończenie wycieczki na stacji, gdy dojazd /powrót/ odbywał się koleją;

b/ za pomnik techniki uznaje się lokomotywę bądź inne eksponaty techniczne ustawione w charakterze pomnika;

c/ zabytkowy budynek stacyjny to obiekt zbudowany przed 1945 rokiem, zawierający elementy stylu architektonicznego lub odznaczający się niespotykanymi rozwiązaniami fasady lub wnętrza. Oprócz budynków stacyjnych można także uznać inne zabytkowe budowle związane ściśle z kolejnictwem jak na przykład gmachy dyrekcji okręgowych, lokomotywownie, zakłady naprawcze itp.;

d/ treść widniejąca na tablicy powinna dotyczyć tylko tematyki związanej z kolejnictwem jak na przykład: udział kolejarzy w walkach, pamiątki manifestacji, otwarcie danej linii kolejowej itp.;

e/ należy dokładnie zapoznać się z ekspozycją zorganizowanego na stałe skansenu lub muzeum kolejnictwa; w przypadku zwiedzania izb pamięci lub historii w zakładzie pracy PKP lub szkole kolejowej dwa takie obiekty równoważne są jednemu skansenowi; postanowienia tego punktu dotyczą także tzw.czynnych skansenów trakcji parowej;

f/ za "pociąg okolicznościowy" uważa się przejazd pociągiem nie uwzględnionym w sieciowym rozkładzie jazdy i mającym charakter turystyczny lub hobbistyczny; pociągi takie towarzyszą zwykle wystawom taboru kolejowego, obchodom rocznicowym lub kursują na zamówienie grup entuzjastów kolejnictwa i są w dużej mierze dostępne dla wszystkich chętnych;

g/ za przejazd linią kolejową nie należącą do PKP uważa się przejazd długości co najmniej 10 km., a w przypadku linii wydzielonych o całkowitej długości poniżej 10 km. - przejazd całej trasy; punkt ten nie dotyczy kolei liniowych;

h/ przejazd kolejami wąskotorowymi powinien obejmować określoną w tabeli ilość odcinków różnych grup kolei wąskotorowych;

i/ dotyczy również kolei liniowo-terenowej natomiast nie uwzględnia wyciągów krzeselkowych, orczykowych itp.;

j/ za imprezę turystyczną środowiska uważane są: zlot, rajd lub wycieczka organizowana przez jednostki PTTK związane ze środowiskiem kolejowym w randze oddziału, koła lub klubu turystycznego; zaliczyć tu można także

wyjazd turystyczny wagonem akcji socjalnej lub imprezę turystyczną zorganizowaną przez jednostkę Federacji Rady Kultury Fizycznej i Turystyki "Kolejarz";

k/ wystawa modeli powinna być firmowana przez Klub Modelarzy Kolejowych lub organizację pokrewną; nie można uznać w tym punkcie giełdy modelarskiej;

l/ za wycieczkę linią nieistniejącą uważa się przejazd lub przejście turystyczne długości jak w podpunkcie a/ pokrywające się z odcinkiem linii kolejowej rozebranej; wybór trasy należy do zdobywającego odznakę, który jednak powinien trasę dokładnie opisać /przebieg, punkty pośrednie, zachowane fragmenty szyn, podkładów, urządzeń, budynki, mosty, tunele itp./;

m/ za linię nieczynną uważa się linię, po której nie prowadzi się planowego ruchu pasażerskiego;

n/ obowiązuje przejazd pociągiem prowadzonym przez parowóz na odcinku co najmniej 25 km., a w przypadku pociągu wąskotorowego - 10 km. lub na całej długości trasy jeżeli jest ona krótsza niż 10 km.;

o/ zaliczone będzie zapoznanie się z mostem, wiaduktem, tunelem o ciekawej konstrukcji lub dużej wartości historycznej; ten podpunkt obowiązuje również w przypadku zwiedzania obiektów i urządzeń kolejowych jak na przykład: nastawni, dyspozytorni okręgowych, górnek rozrządowych, lokomotywni, podstacji trakcyjnych, zakładów naprawczych taboru kolejowego i innych pod warunkiem oprowadzenia przez przewodnika lub instruktora.

Uwagi:

Przy zaliczaniu dozwolone jest połączenie wymogów podpunktu a/ z f/, podpunktu f/ z g/, h/, m/, n/ oraz podpunktu h/ z g/, n/ lub m/.

Przejazd, o którym mowa w podpunkcie g/ może być zrealizowany w trakcie zdobywania dowolnego stopnia odznaki.

Muzea

- a/ Muzeum Kolejnictwa w Warszawie /dworzec Warszawa Główna/;
- b/ Muzeum Kilei Wąskotorowej w Sochaczewie;
- c/ Skansen Kolei Normalnotorowych w Ełku;
- d/ Ekspozyty na stacji Ełk Wąskotorowy;
- e/ Skansen Taboru Kolejowego w Chabówce;
- f/ Skansen Kolei Normalnotorowych w Rybniku;
- g/ Skansen Kolei Normalnotorowych w Kościerzynie;
- h/ Muzeum Kolei Wąskotorowej w Wenecji koło Żnina;
- i/ Skansen Kolei Normalnotorowej w Jaworzynie Śląskiej;
- j/ Skansen Kolei Wąskotorowej w Opalenicy;
- k/ Skansen Kolei Normalnotorowej w Wolsztynie
- l/ Muzeum Kolei Wąskotorowej w Gryficach;
- ł/ Ośrodek Muzealny w Zdunskiej Woli Karsznicach;
- m/ Stała Wystawa Sprzętu Ratownictwa Kolejowego w Poznaniu;
- n/ Skansen Maszyn Parowych w Tarnowskich Górach;
- o/ Ośrodek Muzealny Bydgoskiego Węzła Kolejowego w Bydgoszczy.

Proponowane trasy piesze /przykłady/:

- a/ Gołdap - Botkuny - Stańczyki - Żytkiejmy /woj.suwańskie/
- b/ Węgorzewo - Banie Mazurskie - Gołdap /woj.suwańskie/
- c/ Giżycko - Kruklanki - Węgorzewo /woj.suwańskie/
- d/ Żnin - Podgórzyn - Ostrówce /woj.bydgoskie/
- e/ Mieliszyn - Rzym - Rogowo - Wenecja /woj.bydgoskie/
- f/ Witkowo - Powidz - Anastazewo /woj.konińskie/
- g/ Nowy Tomyśl - Wąsowo - Trzcianka Zachodnia /woj.poznańskie/
- h/ Wilcze Tułowskie - Piaski Królewskie /woj.

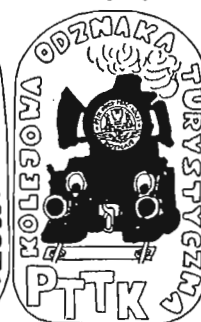
- warszawskie/
- i/ Żagów Lubuski - Sieniawa Lubuska - Gościńsko - Międzyrzecz /woj.zielonogórskie i gorzowskie/
- j/ Żmigród - Milicz - Sulmierzyce /woj.wrocławskie/
- k/ Sulęcín - Lubniewice - Rudnica /woj.gorzowskie/
- l/ Zielona Góra - Jędrzychów - Kiełpin /woj.zielonogórskie/
- ł/ Mysłakowice - Kamienna Góra /woj.jeleniogórskie/
- m/ Ścinawka Średnia - Radków /woj.wałbrzyskie/
- n/ Lubań - Leśna /woj.jeleniogórskie/
- o/ Kamienna Góra - Okrzeszyn /woj.jeleniogórskie/
- p/ Świdnica Kraszowice - Jedlina Zdrój /woj.wałbrzyskie/
- r/ Jugowice - Walim /woj.wałbrzyskie/
- s/ Dzierżonów - Srebrna Góra - Nowa Wieś Kłodzka /woj.wałbrzyskie/
- t/ Wałbrzych Szczawienko - Boguszów Gorce Wschód /woj.wałbrzyskie/
- u/ Skawce - Wadowice /woj.bielskie/
- v/ Nowy Targ - Ludźmierz - Podczerwone /woj.nowosądeckie/
- w/ Korzybie - Polanów /woj.koszalińskie/
- x/ Rzepedź - Nowy Łupków - Cisna /woj.krośnieńskie.

- przy liniach istniejących należy zwrócić uwagę na ewentualny ruch pociągów /zachować bezpieczeństwo wędrówki/.

Proponowane grupy kolei wąskotorowych:

- a/ Pomorska KD /rejon Gryfic/
- b/ Pomorska KD /rejon Stargardu Szczecińskiego/
- c/ Pomorska KD /rejon Białogardu/
- d/ Gdańska KD
- e/ Ełcka KD
- f/ Bydgosko-Wyrzyskie KD
- g/ Opalenicka KD
- h/ Gnieźnieńska KD
- i/ Żnińska KD
- j/ Kujawskie KD
- k/ Średzka KD
- l/ Śmigielka KD
- ł/ Kaliska KD
- m/ Mławska KD
- n/ Sochaczewska KD
- o/ Rogowska KD
- p/ Górnośląska KD
- r/ Piotrkowska KD
- s/ Jędrzejowska KD
- t/ Nałęczowska KD
- u/ Hrubieszowska KD
- w/ Przeworska KD
- v/ Starachowicka KD
- x/ Grójecka KD
- y/ Nasielska KD
- z/ Bieszczadzka Kolej Leśna /poza PKP/
- ż/ Koleje Puszczy Białowieskiej /poza PKP/
- ź/ Koleje Cukrowni Tuczo /poza PKP/
- i inne ...

Referat Weryfikacyjny działa w piątki od godziny 17.00 do 19.00 w siedzibie Oddziału PTTK Pracowników Kolejowych w Poznaniu przy ulicy Kolejowej 23 /ostatnie piętro/. Spotkanie z członkami komisji najlepiej wcześniej uzgodnić pod numerem telefonu 695747 /miejski/ lub 5747 /kolejowy/.

Prezydium Zarządu Głównego PTTK z dnia
27.10.1995 r.

w sprawie: ustanowienia znowelizowanego
Regulaminu Odznaki Turystyczno-
Krajoznawczej "Miłośnik Puszczy
Kampinoskiej".

W nawiązaniu do znowelizowanego
Regulaminu Odznaki Turystyczno-Krajoznaw-
czej "Miłośnik Puszczy Kampinoskiej" na
wniosek Kolegium Instruktorów Krajoznawstwa
przy RPK w Warszawie, pozytywnie opinio-
wany przez Komisję Krajoznawczą ZG PTTK,
Prezydium ZG PTTK ustanawia zmiany w Regu-
laminie Odznaki Turystyczno-Krajoznawczej
"Miłośnik Puszczy Kampinoskiej" i zatwierdza
jej Regulamin wraz ze zmianami zgodnie
z załącznikiem do niniejszej Uchwały.

PREZYDIUM ZG PTTK

REGULAMIN

ODZNAKI TURYSTYCZNO-KRAJOZNAWCZEJ PTTK
"MIŁOŚNIK PUSZCZY KAMPINOSKIEJ"

1. Odznaka turystyczno-krajoznawcza PTTK "Miłośnik Puszczy Kampinoskiej" - zwana dalej Odznaką - została ustanowiona w 1968 r.
2. Celem Odznaki jest popularyzowanie jednego z najbardziej interesujących pod względem krajoznawczym rejonu Mazowsza - Puszczy Kampinoskiej oraz przyczynianie się do pogłębiania wiadomości krajoznawczych o tym rejonie.
3. Odznaka jest jednostopniowa.
4. Odznakę nadaje zespół weryfikacyjny przy Regionalnej Pracowni Krajoznawczej w Warszawie osobom, które spełniły warunki wymagane do zdobycia Odznaki.
5. Odznaka może być również przyznawana honorowo przez Kolegium Instruktorów Krajoznawstwa działające przy Regionalnej Pracowni Krajoznawczej w Warszawie w dowód uznania za działalność naukową, popularyzatorską, krajoznawczą lub w dziedzinie ochrony przyrody na terenie Puszczy Kampinoskiej.
6. Odznakę może zdobywać każdy po ukończeniu 10 roku życia.
7. Odznakę można zdobywać w czasie wycieczek: pieszych, kolarskich lub narciarskich.
8. Odznaka nadana w trybie normalnym jest płatna. Osoby, którym nadano Odznakę honorowo otrzymują ją bezpłatnie.
9. W celu zdobycia Odznaki należy spełnić następujące warunki:
 - a/ Obyć co najmniej osiem wycieczek jednodniowych /o długości minimum 10 km.każda/ - z tym, że cztery z nich winny przebiegać trasami zachodniej części, a pozostałe cztery - trasami wschodniej części Puszczy Kampinoskiej. Za linię podziału przyjmuje się szosę biegnącą z Leszna do Kazunia przez Żubiec, Roztoke Sowią Wolę, Cybulice Duże. W przypadku przebiegu trasy wycieczki przez obie części tak podzielonej Puszczy, wycieczkę zalicza się do tej części, przez którą przebiega większość trasy.
 - b/ Wycieczki winny odbywać się we wszystkich porach roku. Za porę wiosenną uważa się okres od 21 marca do 31 maja, za porę letnią okres od 1 czerwca do 15 września, za porę jesienną ok-

res od 16 września do 15 listopada, a za porę zimową okres od 16 listopada do 20 marca.

- c/ Trasy wycieczek jednodniowych nie mogą być powtarzane, z wyjątkiem tras wzdłuż szlaków znakowanych biegnących na pewnych odcinkach wspólnie. Każdą wycieczkę należy rozpocząć z innego punktu wyjściowego /innej miejscowości/.
10. Dowodem wypełnienia warunków dla zdobycia Odznaki jest przedłożenie do weryfikacji dzienniczka wycieczek opracowanego w sposób dowolny przez zdobywającego Odznakę. Dzienniczek powinien jednak obowiązkowo zawierać dane o kolejnych wycieczkach tj. datę, trasę i rodzaj wycieczki /piesza, kolarska, narciarska/, podstawowe informacje o zwiedzanych obiektach oraz potwierdzenie z trasy każdej wycieczki /zgodnie z wymogami regulaminu danej dyscypliny/, jak również dowolny opis trasy, wrażeń lub impresje na temat wycieczki, fotografie, rysunki itp.
11. Dzienniczek wycieczek należy złożyć do weryfikacji w Regionalnej Pracowni Krajoznawczej PTTK w Warszawie /Stołeczny Oddział Wojskowy PTTK, Regionalna Pracownia Krajoznawcza, Al.Niepodległości 141, 02-570 Warszawa/.
12. Nadanie Odznaki następuje poprzez dokonanie odpowiedniego wpisu w dzienniczku wycieczek.
13. O nadaniu Odznaki zdobywający zostanie powiadomiony w ciągu miesiąca od złożenia dzienniczka do weryfikacji. Turyści załatwiający sprawy weryfikacji Odznaki drogą korespondencyjną załatwiają znaczkami pocztowe jak przy nadaniu, z dopiskiem na kopercie "Miłośnik Puszczy Kampinoskiej".
14. Niniejszy regulamin został zatwierdzony przez Kolegium Instruktorów Krajoznawstwa działające przy Regionalnej Pracowni Krajoznawczej w Warszawie w dniu 10.05.1995 r. i obowiązuje od daty zatwierdzenia, zastępując dotychczas obowiązujące regulaminy. Dotychczas nadane Odznaki "Miłośnik Puszczy Kampinoskiej" zachowują ważność.
15. Interpretacja postanowień niniejszego regulaminu należy do Kolegium Instruktorów Krajoznawstwa działającego przy Regionalnej Pracowni Krajoznawczej w Warszawie.

Kolegium Instruktorów
Krajoznawstwa przy
Regionalnej Pracowni
Krajoznawczej
w Warszawie

WIERCHY

ROCZNIK POŚWIĘCONY GÓROM

ORGAN KOMISJI TURYSTYKI GÓRSKIEJ ZARZĄDU GŁÓWNEGO
POLSKIEGO TOWARZYSTWA TURYSTYCZNO-KRAJOZNAWCZEGO

ROK SZEŚCZDZIESIĄTY
1994

(OGÓLNEGO ZBIORU „PAMIĘTNIKA TT” I „WIERCHÓW” TOM 98)

• ODESZLI OD NAS •

MARIA ŻYBURA / 1912 - 1995 /

Członek Honorowy PTTK

W dniu 17 listopada 1995 r. odeszła od nas na zawsze Maria Żybura - Członek Honorowy PTTK, niestrudzona propagatorka piękna ziemi siedleckiej, która 41 lat swojego życia poświęciła Polskiemu Towarzystwu Turystyczno-Krajoznawczemu. Wychowawca wielu pokoleń entuzjastów sportu i turystyki.

Życie naszej Koleżanki było nietuzinkowe i niezwykle, tak jak niezwykle była Człowiekiem.

Maria Żybura urodziła się 15 września 1912 r. w Siedlcach, w rodzinie robotniczej. Osierocona przez ojca we wczesnym dzieciństwie wraz z czworgiem rodzeństwa była wychowywana przez matkę, która nie mając żadnego zawodu, podejmowała różnorodną, najczęściej fizyczną pracę, aby wyżywić rodzinę. W 1919 r. Maria Żybura podjęła naukę w szkole powszechnej, by po 3-ach latach nauki, zdając z wynikiem celującym egzamin, przenieść się do 8-mio klasowego Gimnazjum Żeńskiego. Szkołę tę Maria Żybura ukończyła w 1931 r. uzyskując świadectwo dojrzałości. Kandydowała następnie do Centralnego Instytutu Wychowania Fizycznego w Warszawie, jednakże pomimo pozytywnych wyników egzaminu nie została przyjęta do tej na ówczesne czasy ekskluzywnej i elitarniej uczelni. Podjęła w tej sytuacji studia na Wydziale Humanistycznym Uniwersytetu Warszawskiego, ale była zmuszona niestety z nich zrezygnować, z uwagi na warunki materialne /utrzymywała się udzielając korepetycji uczniom szkół powszechnych i średnich/.

W okresie dwudziestolecia międzywojennego pracowała społecznie w licznych organizacjach o profilu sportowo-turystycznym.

W czasie okupacji była czynnym członkiem Armii Krajowej, a także działaczem PCK. W okresie akcji wysiedleńczej z Zamojszczyzny Maria Żybura uratowała przyjmując do swego domu Ludwika Deyłę - jedno z dzieci Zamojszczyzny transportowanych w nieludzkich warunkach, późniejszego oficera Wojska Polskiego.

Po wojnie kontynuuje działalność społeczną w organizacjach sportowych i turystycznych.

W 1949 r. podjęła pracę w Powiatowym Komitecie Kultury Fizycznej w Siedlcach oraz w jednej z siedleckich szkół. W latach 1952-56 ukończyła zaoczne studia w Akademii Wychowania Fizycznego uzyskując tytuł magistra wychowania fizycznego.

Pracę społeczną w PTTK podjęła w 1954 r. uczestnicząc aktywnie w życiu Towarzystwa. W 1968 r. uzyskała uprawnienia organizatora turystyki, a od 1970 r. - przewodnika PTTK. W 1977 r. uzyskała uprawnienia przewodnika Klasy I na województwa: bielsko-podlaskie, ciechanowskie, lubelskie, łomżyńskie, płockie, siedleckie, skierniewickie, warszawskie, ostrołęckie.

W latach 1972-1976 pełniła funkcję Prezesa Oddziału PTTK w Siedlcach. Od 1976 r. była przewodniczącą Wojewódzkiej Komisji Przewodniczej przy Zarządzie Wojewódzkim PTTK w Siedlcach. Była też pilotem wycieczek zagranicznych, a od 1983 r. Instruktorem Krajoznawstwa.

Nade wszystko jednak Pani Maria Żybura była propagatorką piękna ziemi siedleckiej, jej historii, dorobku, kultury, popularyzatorką wybitnych ludzi związanych z regionem Siedlec.

Poprzez swoją działalność w PTTK i TKKF integrowała środowiska młodzieżowe, krzewiła kulturę fizyczną i różne formy czynnego wypoczynku. Położyła wyjątkowe zasługi w popularyzowaniu krajoznawstwa i turystyki. Potrafiła kolejnym pokoleniom ukazać piękno ich własnej ziemi. Wielu mieszkańców Siedlec tylko Jej zawdzięcza poznanie historii miasta i tradycji swojego regionu. Jako nauczycielka i wykładowca, z ogromną wiedzą i dbałością o kulturę słowa, na wielu kursach przewodnickich i krajoznawczych swój entuzjazm potrafiła przekazać innym. Często w rozmowach podkreślała, że umiłowanie Podlasia zawdzięcza swojej wychowawczyni Anieli Piaseckiej. To zapoczątkowane przez Panią Anielę Piasecką i kontynuowane przez Marię Żybure wycieczki do historycznych Igań weszły na stałe do kalendarza imprez Oddziału PTTK w Siedlcach, który w 1996 r. będzie organizował kolejny XV-ty już Rajd "W Rocznicę Bitwy pod Iganiami".

Jako przewodnik i pilot nie szczędziła też wysiłku by piękno ziemi siedleckiej ukazać również gościom zagranicznym. Robiła to z łatwością, gdyż Pani Maria Żybura władała biegle językami: rosyjskim, francuskim, niemieckim i włoskim.

Pani Maria cieszyła się szacunkiem wszystkich, którzy Ją znali. Została uhonorowana 35-cioma odznaczeniami państwowymi i resortowymi, w tym Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Złotym Krzyżem Zasługi, Złotą Odznaką PTTK. XII Zjazd Krajowy PTTK w 1989 r. nadał Jej godność Członka Honorowego PTTK.

20 listopada 1995 r. przed ostatnią wędrownką Pani Marii na Cmentarz Centralny, w Kościele Katedralnym w Siedlcach na Mszy Św. odprowadzanej za spokój Jej duszy, licznie zgromadzili się mieszkańcy, wychowankowie, przyjaciele. W serdecznych słowach pożegnali Ją odprawiający Mszę Świętą księża, przedstawiciele PTTK i TKKF - organizacji, której poświęciła swoje życie. Pożegnał Ją poczet sztandarowy Zarządu Głównego PTTK.

Trudno pogodzić się z myślą, że Pani Marii nie ma już wśród nas.

Gdy 12 listopada 1995 r., a więc na kilka dni przed Jej śmiercią odwiedziłam z koleżankami z Oddziału, Panią Marię w Domu Opieki Społecznej w Mieni, powitała nas z radosnym uśmiechem. Powiedziała, że nasza wizyta dodaje Jej sił do walki. Pytała o nasze sprawy, interesowało Ją wszystko, chciała jak najwięcej wiedzieć i zapamiętać. Z trudem pohamowałyśmy łzy by na Jej radość odpowiedzieć pogodą i wiarą, że jutro będzie lepiej. Pobyt Pani Marii w Domu Opieki Społecznej był dla wielu kompletnym zaskoczeniem. Ja słyszałam o kłopotach Pani Marii ze zdrowiem i byłam przekonana, że przebywa u syna w Warszawie. Żegnając się obiecałyśmy, że przyjedziemy w następną niedzielę. Nie wiedziałyśmy, że następną niedzielę już nie będzie.

Mysząc o mojej od wielu lat przyjaźni z Panią Marią uzmysłowiłam sobie, że nigdy nie widziałam Jej zagniewanej, smutnej, czy załamanej. Jej nieprzeciętną osobowość zawsze cechowała energia, zapał do działania i ogromna radość życia. Tym boleśniej odebrałam pytanie Pani Marii, na które nie potrafiłam odpowiedzieć - "Aniu, dziecko powiedz, czy ten świat jest dobrze urządzony?"

Droga Pani Mario, ja głęboko wierzę, że Pani jest już w lepszym Świecie.

Anna Kirchner

Prezes Głównego Sądu Koleżeńskiego PTTK
Prezes Oddziału PTTK "Podlasie"
w Siedlcach

KAZIMIERZ ZAREMBA (1934 - 1995)

Odszedł od nas Kazimierz Zaremba, prawdziwy Człowiek Renesansu - przewodnik turystyczny, krasomówca, dziennikarz. Człowiek o szerokich zainteresowaniach, dobry i uczciwy Przyjaciel. W swoim krótkim, bo zaledwie 61 letnim życiu potrafił sobie zjednywać i pozyskiwać sympatie ludzi z różnych środowisk.

Urodził się w listopadzie 1934 roku w Krakowie. Od roku 1967, już jako pracownik FMG "Pioma", rozpoczął aktywną działalność w piotrkowskim Oddziale Polskiego Towarzystwa Turystyczno - Krajoznawczego im. Michała Rawity - Witanowskiego. Pozostał mu wierny aż do ostatnich dni. Był przodownikiem turystyki pieszej i górskiej, instruktorem kształcenia kadr, współorganizatorem wielu imprez nie tylko o charakterze lokalnym ale i krajowym. Dobrze był znany w całej Polsce, dzięki swoim niebywałym zdolnościom oratorskim. Był między innymi laureatem pierwszej nagrody w Ogólnopolskim Konkursie Krasomówczym Przewodników odbywającym się co roku w Golubiu - Dobrzyniu.

Wychował kilka pokoleń przodowników i przewodników, a także swoich następców, którzy już po nim odnosili sukcesy we współzawodnictwach krasomówczych.

Od lat swoje artykuły zamieszczał też w prasie. Pisywał do tomaszowskiej "Panoramy Robotniczej", łódzkiego "Głosu Robotniczego" i do "Głosu Piomy". Wielokrotnie, niezmiernie barwnie, opowiadał o bogatych dziejach Piotrkowa w telewizji i w radiu.

Młodzieży i wszystkim nam będzie Cię, Kaziu, bardzo brakowało.
Żegnaj!

Przyjaciele z Oddziału PTTK

Szanowni Państwo, z przyjemnością informujemy, że dnia 24 października 1995 roku w Ciekotach k/ Kielce powołano Federację Turystyki Wiejskiej "Gospodarstwa Gościnne". Grupa inicjatywna, wyłoniona spośród 16 regionalnych Stowarzyszeń uchwaliła Statut Federacji oraz Deklarację Programową. Mamy nadzieję, że nowopowstała Federacja scali rozproszone dotychczas działania zmierzające do rozwoju turystyki wiejskiej, co pozwoli na szybszy rozwój polskiej wsi.

Federacja Turystyki Wiejskiej
"GOSPODARSTWA GOŚCINNE"
Tymczasowe Biuro Federacji
25 955 Kielce al. IX Wieków Kielc 3
blok C2, pok. 535
tel (041) 21481, fax (041) 45265

Przewodnicząca grupy inicjatywnej

Małgorzata Jałowiecka

KOMUNIKAT

O r z e c z e n i e

Komisji powołanej zarządzeniem Sekretarza Generalnego PTTK z dnia 8 września 1995 r. dla wyjaśnienia przyczyn i okoliczności śmierci Kol. Krystyny Lis w dniu 7 września 1995 r. w czasie Rajdu Przewodników PTTK "Tatry 95".

Komisja w składzie:

1. Janusz Zdebski, wiceprezes ZG PTTK, przewodnik tatrzański - przewodniczący,
2. Zygmunt Braclawik, członek Głównej Komisji Rewizyjnej PTTK, przewodnik tatrzański,
3. Zbigniew Kresek, członek Prezydium ZG PTTK, przewodnik beskidzki - członkowie,

po zaznajomieniu się z całokształtem materiałów w powyższej sprawie, w szczególności:

- regulaminem Rajdu Przewodników "Tatry 95", opublikowanym w nr 4 "Informacji ZG PTTK",
- oświadczeniami i wyjaśnieniami organizatorów Rajdu, kierownika trasy IV oraz uczestników tej trasy, uzyskanymi przez upoważnionego przez Komisję gł. specjalistę w COTG PTTK kol. Andrzeja Matuszczyka,
- innymi dokumentami oraz oświadczeniami nagranyymi na taśmę magnetofonową,

stwierdza co następuje:

I. Opis wypadku.

W dniu 7 września 1995 r. o godz. 10.00 na trasę Rajdu Przewodników "Tatry 95" organizowanego w ramach obchodów 120-lecia przewodnictwa turystycznego w Polsce wyruszyła z Hali Gąsienicowej 7-osobowa drużyna przewodników terenowych po woj. skierniewickim, prowadzona przez kol. Jolantę Czapigę. Wymarsz tej drużyny nastąpił samodzielnie i na własną odpowiedzialność, o czym uczestnicy drużyny zostali uprzedzeni przez kierownika trasy IV kol. Emanuela Hornowskiego.

Trudne i niebezpieczne warunki na Orlej Perci /oblodzenie, świeży opad śniegu/ spowodowały, że szlak ten w rejonie Granatów zwłaszcza dla osób z nizin, nawet posiadających uprawnienia przewodnickie /lecz nie tatrzańskie/ stał się szczególnie trudnym.

W drużynie kol. Jolanty Czapigi znajdowała się m.innymi kol. Krystyna Lis z mężem Wojciechem. W trakcie wędrowki, w rejonie Skrajnego Granatu okazało się, że inna z uczestniczek drużyny, kol. Krystyna Boczek ma lęk wysokości. Zachęcana przez kol. Krystynę Lis, aby nie wycofywać się na Halę Gąsienicową, kontynuowała wędrowkę.

W czasie bezpośrednio poprzedzającym wypadek /ok. godz. 15.00/ dołączyła do grupy z Żyrardowa starsza wiekiem przewodniczka z Gdyni kol. Wiesława Jagłowska, również uczestniczka rajdu lecz reprezentująca inną drużynę.

Kol. Krystyna Lis wraz z przewodniczką z Gdyni i kol. Małgorzatą Boczek zatrzymały się na grani, w rejonie Przełęczy Nowickiego, na krótki odpoczynek. Najbliżej nich z innych uczestników Rajdu znajdował się kol. Leszek Czul, przewodnik beskidzki z Żywca. W tym czasie pozostali uczestnicy drużyny, m.in. kol. Jolanta Czapiga i mąż Krystyny Lis - Wojciech, schodzili już w kierunku Przełęczy Krzyżne. Krystyna Lis wstała, stojąc tyłem do przepaści, odwróciła się, aby coś powiedzieć do przewodniczki z Gdyni i poślizgnąwszy się niefortunnie runęła ok. 200 m na piargi w Dolinie Pańszczycy. Już w górnej części stoku musiała uleść poważnym obrażeniom, gdyż świadkowie wypadku stwierdzili potem, że niżej ciało spadało już bezwładnie.

Ratownicy TOPR przybyli w ciągu godziny na miejsce wypadku stwierdzili zgon kol. Krystyny Lis.

II. Ocena postępowania organizatorów i kierownictwa Rajdu.

1. Bezpośrednią przyczyną śmierci kol. Krystyny Lis było nieszczęśliwe poślizgnięcie się i upadek z dużej wysokości z rejonu Przełęczy Nowickiego na Orlej Perci na piargi Doliny Pańszczycy. Nic nie wskazuje na to, aby którakolwiek z osób towarzyszących jak też przewodników prowadzących trasę ponosił za ten wypadek bezpośrednią odpowiedzialność.

2. Pomimo braku bezpośredniej odpowiedzialności i związku przyczynowego z wypadkiem zastrzeżenia budzą jednak następujące zaniedbania ze strony organizatorów:

a/ Rozbieżność pomiędzy regulaminem Rajdu a postępowaniem organizatorów. Wbrew wyraźnemu stwierdzeniu rozdziału IV pkt. 7-d regulaminu, że w ramach wpisowego uczestnicy rajdu będą mieli zapewnioną obsługę przewodniczką, obsługi tej nie zapewniono

wszystkim uczestnikom trasy IV, gdyż zgodnie z obowiązującymi normami trasę powinno prowadzić 7 przewodników, podczas gdy skierowano na trasę tylko dwóch. W takiej sytuacji regulamin rajdu winien był określać, że uczestnicy przechodzą trasę samodzielnie i na własną odpowiedzialność, tego zaś zaniedbano.

b/ W sposób ogólny podano w regulaminie /rozdział I/ czterech organizatorów rajdu /Komisja Przewodnicka ZG PTTK, Koło Przewodników PTTK Zakopane, Koło Przewodników PTTK Nowy Sącz, Regionalna Komisja Przewodnicka woj. nowosądeckiego/, pomijając niezbędne z punktu widzenia organizacyjnego określenie, kto jest kierownikiem /komandorem/ odpowiedzialnym na całokształt imprezy, w tym za bezpieczeństwo uczestników. Co więcej, przewodniczący Komisji Przewodnickiej ZG PTTK zgodził się na pełnienie funkcji komandora rajdu przez osobę, która już z założenia miała być na rajdzie nieobecna i rzeczywiście na rajdzie tym nie była, ograniczając swoją rolę do czynności przygotowawczych oraz do przeprowadzenia odprawy kierowników tras.

c/ Na odprawie kierowników tras przeprowadzonej w Domu Turysty PTTK w Zakopanem w dniu 5 września 1995 r. nie udzielono szczegółowych instrukcji kierownikom tras co do sposobu ich postępowania wobec trudnych i niebezpiecznych warunków panujących w Tatrach, ograniczając się jedynie do ogólnego przypomnienia o tych warunkach.

d/ Pominięto także w regulaminie wyraźne stwierdzenie, że rajd odbywa się w terenie wysokogórskim i w związku z tym jego uczestnicy winni posiadać odpowiednie przygotowanie i doświadczenie turystyczne.

3. Zastrzeżenia budzi również postępowanie kierownika trasy IV kol. Emanuela Hornowskiego. Jako doświadczony przewodnik i kierownik szkoły alpinizmu na Hali Gąsienicowej powinien on dobrze znać realia warunków, jakie w dniu wypadku panowały na Orlej Perci i kategorycznie zabronić uczestnikom trasy udawania się na ten szlak lub wyznaczyć łatwiejszą trasę zastępczą.

4. Podkreślić należy, że wymienione wyżej zaniedbania nie miały bezpośredniego wpływu na zaistniały wypadek, gdyż nie ulega wątpliwości, że ofiara wypadku, jak też i pozostali uczestnicy idący tą samą trasą zostali poinformowani, że idą na własną odpowiedzialność a przewodnicy nie podejmują się spełniania nad nimi opieki.

Wytknięcie wymienionych zaniedbań winno stanowić przestrożę na przyszłość i zwrócić uwagę organizatorom imprez turystycznych na konieczność przestrzegania podstawowych zasad sprawnej organizacji, w tym w szczególności na potrzebę zapewnienia bezpieczeństwa uczestnikom.

W Zjeździe łącznie uczestniczyło 179 osób, w tym 94 społecznych opiekunów zabytków, 48 przedstawicieli terenowych służb konserwatorskich, 13 gości z Warszawy reprezentujących: Ministerstwo Kultury i Sztuki, Zarząd Główny PTTK i inne organizacje działające na rzecz ochrony zabytków, 16 przedstawicieli Kalisza i woj.kaliskiego, reprezentujących władze samorządowe i administracyjne oraz współorganizatorów Zjazdu, 8 działaczy PTTK nie działających w Komisji Opieki nad Zabytkami.

Tak więc w Zjeździe uczestniczyli m.in. Wojewoda Kaliski E.Małecki, Prezydent Kalisza W.Bachor, nowy Generalny Konserwator Zabytków prof.A.Tomaszewski, Prezes ZG PTTK A.Chyżewski i Vice-prezes G.Konopacki, a Zjazdowi przewodniczył Fr.Midura Przewodniczący Komisji Opieki nad Zabytkami ZG PTTK.

Na Zjeździe reprezentowane było 81 miast i 46 województw.

Spotkanie cieszyło się dużym zainteresowaniem mediów, o czym świadczyła obecność przedstawicieli prasy, radia i Telewizji Polskiej S.A.

Obrazy charakteryzowały się ożywioną dyskusją. Głos zabierali przedstawiciele służby konserwatorskiej i społeczni opiekunowie zabytków, przedstawiając palące problemy swoich regionów.

Uczestnicy Zjazdu brali też udział w wycieczkach szkoleniowych na 3-ach trasach prowadzących m.in. przez Kalisz, Gołuchów, Russów, Dobrzycę, Opatówek, gdzie znajdują się interesujące i cenne obiekty zabytkowe.

Komisja Uchwał i Wniosek pod przewodnictwem Kol.A.Danowskiego przedstawiła do uwzględnienia w dalszej działalności 18 wniosków. Na zakończenie Zjazdu zebrani uchwalili Apel ujmujący wszystkie istotne problemy, nad którymi pracuje i którymi żyje środowisko zarówno społeczników jak profesjonalistów związanych z ochroną zabytków w Polsce.

• APEL •

14 października 1995 r.

Uczestnicy Zjazdu Społecznych Opiekunów Zabytków Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego odbywającego się w Kaliszu w dniach 13-15 października 1995 roku rozumiejąc konieczność i niezbywalny obowiązek społeczny ochrony dziedzictwa kulturowego i jego zachowania dla przyszłych pokoleń zwracają się z apelem do Premiera, Sejmu, Senatu Rzeczypospolitej Polskiej oraz Ministra Kultury i Sztuki o:

- zwrócenie szczególnej uwagi na otoczenie troskliwą opieką istniejących zasobów dóbr kultury,
- jak najszybsze wprowadzenie w życie nowej ustawy o ochronie zabytków oraz ustawy reprivatyzacyjnej mających kolosalne znaczenie dla poprawy stanu zachowania dóbr kultury,
- zachowanie wypracowanego w wyniku reformy przeprowadzonej w 1990 roku i działającego od początku 1991 roku systemu ochrony zabytków,
- utrzymanie Państwowej Służby Ochrony Zabytków jako niezawisłej, apolitycznej administracji rządowej specjalnej oraz obecnego statusu wojewódzkich konserwatorów zabytków,
- wprowadzenie dodatkowych warunków preferencyjnych zwłaszcza finansowych dla właścicieli i użytkowników obiektów zabytkowych,
- zwiększenie kwot przeznaczonych z budżetu Państwa na ochronę dóbr kultury pozostających w zasobach skarbu Państwa i komunalnych oraz dofinansowanie obiektów zabytkowych o innym statusie własnościowym /należących do osób prawnych i fizycznych/.

Uczestnicy Zjazdu wyrażają głęboką troskę o utrzymanie i poprawę stanu zachowania zabytków w Rzeczypospolitej Polskiej.

ROLA SPOŁECZNEJ OPIEKI NAD ZABYTKAMI W EDUKACJI SPOŁECZEŃSTWA

(Skrót referatu)

Współczesnego człowieka kształci i wychowuje wiele instytucji, organizacji oraz zorganizowanych i nieformalnych grup społecznych. Na wyobraźnię, sposób myślenia i decyzje człowieka oddziaływują w różnym stopniu przedmiot, słowo i obraz. Szczególną rolę w tym procesie spełniają zabytki kultury, bowiem ich edukacyjne znaczenie jest niezwykle intensywne i trwałe. Łączy się zwykle ze sferą głębszych przeżyć emocjonalnych i wywiera trwałe piętno na zainteresowaniach i preferencjach człowieka. Wpływ zabytków sztuki i architektury ma charakter bezpośredni i przemawia „siłą autentyczności”, dokumentu epoki, dziełem natchnionego geniuszu.

Poważną rolę zabytków w działalności oświatowej i wychowawczej potwierdza zainteresowanie społeczeństwa zabytkami i stały wzrost liczby turystów odwiedzających miejsca zabytkowe i pomniki kultury.

W procesie edukacji estetycznej społeczeństwa najważniejszą rolę spełniają następujące instytucje:

- 1) Muzea,
- 2) Szkoły,
- 3) Książka i środki masowego przekazu,
- 4) Instytucje zawodowe związane z ochroną zabytków,
- 5) Organizacje społeczne związane z ochroną zabytków.

Wśród organizacji, które miały najważniejsze znaczenie dla społecznej opieki nad zabytkami należy wymienić:

- 1) Towarzystwa naukowe,
- 2) Stowarzyszenia regionalne,
- 3) Towarzystwa krajoznawcze.

Zadaniem mojego referatu jest omówienie roli tych towarzystw a przede wszystkim wkładu Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego w społeczną opiekę nad zabytkami. Znaczenie społecznej opieki nad zabytkami dostrzegane było wyraźnie pod koniec XVIII wieku.

Wśród najstarszych towarzystw naukowych, które zajmowały się społeczną opieką nad zabytkami wymieniane są między innymi:

— Powstałe w 1800 r. Towarzystwo Przyjaciół Nauk w Warszawie, któremu przewodniczył m. in. S. Staszic i J. U. Niemcewicz.

Członkowie Towarzystwa zajmowali się m. in. gromadzeniem zbiorów muzealnych.

— W 1816 r. przy Uniwersytecie Jagiellońskim zorganizowane zostało Towarzystwo Naukowe Krakowskie, które poświęcało wiele uwagi opiece nad Wawelem.

— Od 1820 r. istnieje Płockie Towarzystwo Naukowe, które w 1921 r. powołało do życia własne muzeum.

Z towarzystw o charakterze regionalnym warto wspomnieć o powołanym 1836 r. w Paryżu Towarzystwie Opieki nad Grobami Zaszubnych Ojczyźnie Polaków oraz o Szamotulskim Towarzystwie Zbieraczy Starożytności, które rozpoczęło działalność w 1841 r. Jednym z najważniejszych jego celów było utworzenie gabinetu „rzeczy starożytnych krajowych oraz zbieranie wiadomości o starożytnych kopcach i okopach”.

Towarzystwa o charakterze krajoznawczym zaczęły powstawać nieco później. Pierwszym było Towarzystwo Tatrzzańskie zorganizowane w 1873 r. Z inicjatywy jego członków powstało w 1888 r. Muzeum Tatrzzańskie. W 1897 r. zostało zarejestrowane Towarzystwo Miłośników Historii i Zabytków Krakowa.

Działalność tych organizacji stworzyła właściwy klimat do powstania w roku 1906 najbardziej zasłużonego na tym polu Towarzystwa Krajoznawczego, przemianowanego niedługo w Polskie Towarzystwo Krajoznawcze. W tym samym roku zorganizowane zostało Towarzystwo Opieki nad Historycznymi Pomnikami i Zabytkami Sztuki i Kultury Polskiej, przemianowane w roku następnym na Towarzystwo Opieki nad Zabytkami Przeszłości.

PTTK przejęło po swoich poprzednikach: PTK i PTT nie tylko wielki szacunek dla wszystkiego co związane jest z naszą przeszłością z ochroną wartości regionalnych, ale również najcenniejsze formy i styl pracy społecznikowskiej wyrastającej z potrzeb różnych regionów i środowisk.

Była to twórcza kontynuacja wspaniałej tradycji naszych protoplastów. „Powstanie w początkach naszego wieku zorganizowanego ruchu krajoznawczego zapoczątkowało krystalizację głównych, aktualnych do dzisiaj, swoistych form i metod działalności, które były od samego początku i są nadal sprzężone z popularyzacją zabytków i ich ochroną”^{*)}.

Dzięki działalności PTT, a przede wszystkim PTK w początkach naszego wieku stworzono system społecznych działań w zakresie ochrony zabytków i muzealnictwa, który w znacznym stopniu decydował o rozwoju tych dziedzin do r. 1939 a w okresie powojennym został

*) J. Stankiewicz, Popularyzacja ochrony zabytków w Polsce, „Spotkania z zabytkami” Nr 3(17), W-wa, 1984 r., s. 5.

dość powszechnie przyjęty i wszedł do arsenału działań zawodowych instytucji kultury.

PTTK utrzymało przodującą pozycję w tym zakresie, mimo istnienia wielu towarzystw i organizacji społecznych, które zajmują się społeczną opieką nad zabytkami. Przypomnijmy najważniejsze fakty z tej bogatej historii.

Istniejący w PTK wydział muzealny zostaje w r. 1950 w PTTK przekształcony na bardziej uspołecznioną formę działalności. Powstaje wówczas istniejąca do dziś Komisja Opieki nad Zabytkami.

Już w I etapie pracy Komisja zgromadziła przy ZG PTTK liczne grono wybitnych fachowców specjalistów z tej dziedziny oraz wielkich entuzjastów i świętynych popularyzatorów idei społecznej opieki nad zabytkami. Do dziś udało się związać z tą działalnością wielu zasłużonych specjalistów i znakomitych profesjonalistów.

Od 1950 r. a więc od powstania PTTK, przyjęto następujące główne formy i metody społecznej opieki nad zabytkami.

1) Działalność popularyzatorska polegająca na organizowaniu imprez, wycieczek, odczytów i prelekcji, a także publikowaniu łatwo dostępnych i tanich wydawnictw poświęconych zabytkom, zabytkowym miejscowościom i regionom.

2) Działalność szkoleniowa polegająca na kształceniu kwalifikowanych kadr przewodników SOZ

Działalność szkoleniowa polegająca na kształceniu kwalifikowanych kadr przewodników SOZ

3) Działalność inwestycyjna polegająca na adaptacji lub odbudowie konkretnych obiektów zabytkowych dla potrzeb towarzystwa (jedną z ilustracji tej tezy mogą być Puławy).

Dzięki PTTK stworzono system społecznych działań w zakresie ochrony zabytków i muzealnictwa regionalnego. Od 1955 r. czyli od 40 lat PTTK organizuje zjazdy SOZ z udziałem WKZ. Spotkania te stanowiły doskonałą formę wymiany doświadczeń i cenną inspirację do pracy szczególnie dla mało doświadczonych SOZ i WKZ. Były też okazją do poznania piękna naszego kraju, w myśl dewizy naszych poprzedników: „Przez poznanie do umiłowania, a przez umiłowanie do czynów ofiarnych”.

PTTK przyczyniło się do stworzenia podstaw idei ochrony przyrody i SOZ. Było jednym z motywów mobilizowania opinii społecznej wokół idei odbudowy i ochrony pomników narodowych. To PTTK zapewniło ciągłość społecznych działań w opiece nad zabytkami od XIX w. do współczesności.

Dzięki opiece społecznej nad zabytkami nastąpiła zmiana mentalności społeczeństwa. Wzrosło poczucie tożsamości narodowej, więzi

z tradycją narodową i regionalną. Wzrosła świadomość historyczna społeczeństwa, rozbudzone zostały uczucia patriotyczne i społeczne narodu. Społeczna opieka nad zabytkami prowadzona z takim uporem i w sposób niezwykle konsekwentny przez cały powojenny okres miała istotny wpływ na politykę państwa w zakresie opieki nad zabytkami oraz ukształtowanie się właściwych postaw turystów wobec kultury narodowej. Zapewniła też ciągłość społecznych działań w zakresie opieki nad zabytkami.

Działalność PTTK w zakresie opieki nad zabytkami to wielki proces edukacji historycznej i patriotycznej młodzieży, to trwały wkład w kulturę i wychowanie naszego społeczeństwa.

Z przedstawionego powyżej opisu działalności Towarzystw, których celem była m. in. społeczna opieka nad zabytkami wynika, iż od początków XIX w. znaczna część polskiej inteligencji podejmowała wiele starań aby idea ta dotarła do szerokich warstw społecznych. Dzięki tym zabiegom odkrytych zostało i zabezpieczonych dla następnych pokoleń tysiące historycznych miejsc, zabytkowych budowli oraz ruchomych dóbr kultury.

Bez społecznej opieki nad zabytkami zasoby kulturalne narodu byłyby znacznie uboższe, a świadomość społeczna nie dawałaby gwarancji na dalsze podtrzymywanie narodowych tradycji.

Franciszek MIDURA

Z diafragmą i migawką

W dniach 15-17 września w Brzegu k/Opola odbyło się szkolenie Instruktorów Fotografii Krajoznawczej PTTK. Szkolenie zorganizowały KFK ZG PTTK i Centrum Fotografii Krajoznawczej PTTK w Łodzi na zlecenie UKFiT.

Spotkanie połączone z objazdem terenowym "szlakiem polichromii opolskich" z możliwością fotografowania przepięknych wewnątrz zabytkowych kościołów. Regionalną specjalnością jest w opolskim to ,że aby wejść do kościoła ...trzeba uzyskać pozwolenie proboszcza lub co najmniej jego gospodyni, mimo iż świątynia jest otwarta. Tylko w jednej parafii zostaliśmy przyjęci sympatycznie i ze zrozumieniem. Fotografowanie polichromii zdawało się być jedynym wyjściem, ponieważ aura uniemożliwiała dokumentowanie obiektów z zewnątrz.

Od kilku lat zwyczajem szkoleń Instruktorów FK jest to, że oprócz wiadomości pozyskiwanych oficjalnie, w czasie szkolenia, uczestnicy mogą wymienić własne doświadczenia, omówić problemy ,czy podzielić się swoimi przemyśleniami. Mogą wreszcie pochwalić się w gronie specjalistów, swoimi, nierzadko znacznymi osiągnięciami.

W tym roku organizatorom (znacznej pomocy organizacyjno - technicznej udzielił Regionalny Ośrodek Programowy Śląska Opolskiego w Opolu) udało się zapewnić bardzo wysoki poziom merytoryczny wykładów. W przepięknych wnętrzach zamku w Brzegu mieliśmy okazję wysłuchać znakomitego wykładu ze slajdami dyrektora muzeum n.t. "Rola dokumentacji fotograficznej w koncepcji odbudowy piastowskiego zamku w Brzegu".

Równie interesujący wykład, wraz z przedstawieniem archiwalnego materiału fotograficznego, n.t. "Dokumentacja fotograficzna jako doskonała forma dokumentowania ginących obiektów zabytkowych na przykładzie zamku w Opolu" wygłosiła p.kustosz muzeum w Opolu.

Szkolenie nie ograniczało się oczywiście tylko do obiektów zabytkowych. Mieliśmy zatem m.inn. okazję zapoznać się z głównymi założeniami pracy dyplomowej o znanym fotografiku i naszym nieodżałowanym Koleździe Fryderyku Kremserze.

Istotną część uwagi poświęcono roli fotografii krajoznawczej w promowaniu turystyki.

Na corocznych spotkaniach Instruktorów FK zwyczajem bardzo sympatycznym jest promowanie nowych Instruktorów FK. W tym roku uprawnienia otrzymał kol. Benedykt Szymański z Lubska. Cieszy fakt, że są konkretne wyniki tego mianowania. W Zielonej Górze przy oddziale PTTK powstał nowy zespół fotografów krajoznawców PTTK.

Gratulujemy i życzymy "dobrego światła".

Andrzej Danowski

ZATRZYMAĆ CZAS ... 90-LECIE ODDZIAŁU PTT-PTTK "BABIÓGÓRSKIEGO" W ŻYWCU

Kiedy w sali żywieckiego ratusza rozbrzmiewają hejnał i głos trombity - to znak że w Żywcu dzieje się coś wyjątkowo ważnego - tak samo jak wyjątkowe jest piękno żywieckich gór. 7 października 1995 roku nawet Opatrzność postarała się o reprezentacyjną oprawę: słońce, ciepło jak w lecie, a jesień w najbujniejszym rozkwicie kolorów.

Przybyli też już od rana do żywieckiej katedry liczni i dostajni goście na Mszę Świętą sprawowaną przez Ordynariusza Diecezji Bielsko-Żywieckiej ks. biskupa Tadeusza Rakoczego. Potem gospodarze uroczystości: Burmistrz Żywca - Jan Findyk i Prezes Oddziału "Babiogórskiego" PTTK w Żywcu - Edmund Zaiczek serdecznie witali ponad setkę aktywistów Towarzystwa z całej Polski oraz gości, w tym - ponownie ks. biskupa Tadeusza Rakoczego w towarzystwie proboszcza parafii żywieckiej - ks. Władysława Fidelusa, Prezesa ZG PTTK - Adama Chyżewskiego, Sekretarza Generalnego naszego Towarzystwa - Wojciecha Redzeja oraz Prezesa ZG GOPR - Władysława Mirotę.

Od razu okazało się, że Oddział "Babiogórski" o zasługach ogromnych dla polskiej turystyki ma także względy szczególnie w samym Watykanie, czego dowodem był serdeczny list od Ojca Świętego Jana Pawła II - niedawno goszczącego tu osobiście na żywieckim Rynku.

Okolicznościowy medal związany z po- bytem Jana Pawła II w Żywcu 22 maja 1995 roku - otrzymali wszyscy zebrani.

Byłem już na różnych jubileuszach, ale ten uznać należy za zdarzenie, wśród wszystkich, wyjątkowe. Wyjątkowe nastrojem zadumy, wzajemnej życzliwości, jakiejś innej - dyskretnej atmosfery utrzymanej jednak w jubileuszowej oprawie. Oto kilka ważkich myśli rzuconych w słowie Prezesa Oddziału - Edmunda Zaiczka:

"Czy trzeba próbować zatrzymać czas? Ze względu na pamięć istotnych dokonań oraz ludzi, którzy do nich się przyczynili - napewno tak, nie zapominając, że ten sam czas potrafi niweczyć dokonania człowieka. O niektórych jednak i ich pracy zwykliśmy mawiać: czas dla nich się zatrzymał - a zachowanie w pamięci dokumentów i efektów ich pracy - to bardzo istotne przesłanie dla współcześnie działających i dla przyszłości."

A oto ludzie tworzący historię bogatych dziś dokonań Żywieckiego Oddziału PTTK: Hugo Zapalowicz, Mieczysław Mączyński, Władysław Haliński, Wiktor Fucik, Władysław Midowicz, niedawno zmarli: Rudolf Niemczyk i Jan Furtak - wreszcie Antoni Hołowiński - jedyny z żywieckich działaczy obdarzonych godnością Członka Honorowego PTTK.

I działacze młodszej generacji - m.in. Józef Talik i Marek Sapeta, którzy w sposób najistotniejszy przyczynili się do uzyskania i urzędzenia pięknej siedziby Oddziału przy ul. 3 Maja 16, poświęconej przed pięcioma laty - 5 października 1991 roku.

A wszystkie ponadczasowe dokonania Oddziału od momentu inspirującego jego powołanie przez Hugona Zapalowicza w roku 1903, poprzez budowę schronisk na Markowych Szczywnach i na Hali Miziowej w Beskidzie Żywieckim oraz na Leskowcu w Beskidzie Małym, znakowanie licznych szlaków turystycznych - w tym pierwszej w polskich górach znakowanej ścieżki z Suchej przez Magurkę do Zawoi - po zainicjowanie i udział w organizacji struktur ratownictwa górskiego na Żywiecczyźnie - to dorobek ogromny.

Oddział Żywiecki opiekuje się dziś największą siecią szlaków w Karpatach, ma też szczęście pracować w pięknym zakątku polskich Karpat, w którym jego wysiłki i inicjatywy wspierają niejako automatycznie - niezwykle i uroczaje warunki naturalne. Cieszyć musi stale rosnąca ilość członków Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego zwiastująca wśród młodzieży, coraz większa popularność górskich rajdów i zlotów, także rosnąca aktywność wydawnicza /opublikowanie na jubileusz książeczki autorstwa piszącego ten materiał - "Dolina Soły z Żywca do Zwardonia"/. Zbliży się do finału budowa szczególnie oczekiwanego przez turystów nowego schroniska PTTK na Hali Miziowej pod Pilskiem.

Wyróżnienie w tym kontekście Oddziału "Babiogórskiego" Medalem Komisji Turystyki Górskiej ZG PTTK uznać trzeba za naturalną kolej rzeczy.

Góry są wielką katedrą Pana Boga - mówił kapelan Związku Podhalań - ks. Władysław Żazel i tak jak przemysłowcy znoszą granicę i umieją służyć jeden drugiemu - tak chodzący po górach potrafią wznieść się ponad przeciętność, usuwać granice uprzedzeń, nieporozumień, biedy czy dobrobytu. Bowiem góralska, góraska akuratność powinna nam towarzyszyć przez całe życie.

Nic dziwnego, że z takiej wyjątkowej okazji i jubileuszu posypał się na żywieckie środowisko PTTK prawdziwy grad odznaczeń i to wręczonych osobiście przez Prezesa Towarzystwa - Adama Chyżewskiego.

Złote Honorowe Odznaki PTTK otrzymali: Edmund Zaiczek, Wojciech Czosnyka, Wawrzyniec Ficoń, Jan Furtak, Jadwiga Kłosowska, Jerzy Piniązek, Dariusz Piwowarczyk i Józef Gałuszka.

Srebrnymi Odznakami Honorowymi PTTK wyróżniono: Tadeusza Gołucha, Edwarda Kolonko, Renatę Kucharczyk, Małgorzatę Latasz, Zygmunta Miodońskiego, Lesława Piętka, Jana Pawłusa, Jacka Seweryna, Zbigniewa Gowina, Marię Helenę Gowin, Kazimierza Bojdysa, Zbigniewa Czosnykę, Władysława Ćwikłę, Marka Ćwikłę, Barbarę Grzybek, Jana Grzybka i Marka Żura.

Godność Honorowych Przewodników Turystyki Górskiej uzyskali Zygmunt Bem i Józef Ciapuła.

Były też wyróżnienia Za Zasługi w Pracy z Młodzieżą, odznaki "25 Lat w PTTK" oraz dyplomy.

Składając gratulacje odznaczonym Prezes ZG PTTK - Adam Chyżewski stwierdził, że są one jedynie skromnym dowodem szacunku i podziękowań za lata pracy i służenia PTTK-owskiemu powołaniu, powołaniu jednakowemu w pracy dla wszystkich agend Towarzystwa. Turystyka górska jest szczególnie silnie związana z kulturą, a ta z kolei stanowi próbę odpowiedzi na egzystencjalne postawy człowieka. Piękno gór, swoboda wędrowania, kontakt z przyrodą ułatwiają każdemu znalezienie choć chwili na głębszą refleksję nad bardzo istotną rolą turystyki w życiu.

Życzeniom, gratulacjom i upominkom nie było końca od bratnich i zaprzyjaźnionych Oddziałów PTTK z Cieszyna, Suchej, Beskidzkiej Nowego Sącza - czy "dalekiej" od Żywca Limanowej, a równocześnie całkiem bliskiej, przez miedzę - Słowacji, a więc od zaprzyjaźnionych z "Babiogórcami" tamtejszych organizacji turystycznych. Nie zapomnieli o Żywcu Spółka "Karpaty" - Schroniska i Hotele PTTK, gospodarz tutejszej bazy oraz Centralny Ośrodek Turystyki Górskiej PTTK.

Ze wzruszeniem można było wysłuchać słów pozdrowień od Członka Honorowego Oddziału PTTK w Żywcu - Antoniego Hołowińskiego, odczytanych przez Jego córkę.

Gdy zegar wybił południe - nastąpiła zamierzona, czy może przypadkowa chwila ci-

szy, przerwa w dyskusjach i moment uduchowionej atmosfery, którą wykorzystał ks. Władysław Żazel - intonując Anioł Pański. Anioł Pański w sali żywieckiego ratusza, na PTTK-owskim zgromadzeniu przy udziale półtorej setki zgromadzonych działaczy i gości; tego nastroju nie sposób wyrazić słowami ...

Żywieckie środowisko nie zapomniało i o silnym akcencie krajoznawczym obchodów, jaki wyraziła Sesja Popularno-Naukowa - "Polsko" z przeżroczkami - prof. Zbigniewa Witkowskiego z Polskiej Akademii Nauk w Krakowie.

To już drugie 90-lecie /po Szczawnicy/ wśród PTTK-owskich Oddziałów. Do zobaczenia w maju 1996 roku - na kolejnym - w Nowym Sączu.

Andrzej Matuszczyk

40 LAT SCHRONISKA PTTK NA HALI KRUPOWEJ POD POLICĄ

Prawdziwie zimowa aura, spowodowana przedczesnymi opadami śniegu, powitała 30 września na Hali Krupowej pod Policą nie liczne, lecz doborowe grono uczestników okolicznościowego spotkania z okazji 40-lecia schroniska PTTK oraz oficjalnego przekazania go do eksploatacji po kapitalnym remoncie i rozbudowie.

Pierwsze schronisko pod Policą wybudowano staraniem oddziałów PTT w Jordanowie i Łodzi, na gruntach przekazanych nieodpłatnie przez gminę w Sidzinie i oddano go do użytku w 1935 roku. W czasie okupacji, w październiku 1944 r. schronisko spłonęło w wyniku walk oddziałów partyzanckich z niemiecką obławą. Odbudowane staraniem Oddziału Krakowskiego PTTK, od października 1955 roku służy turystom. Będąc nadal własnością hipoteczną Oddziału Krakowskiego PTTK, pozostaje od kilkunastu lat w zarządzie najpierw OZGT PTTK, a ostatnio Spółki Schroniska i Hotele PTTK "Karpaty" w Nowym Sączu. Przeprowadzony w ostatnich latach remont kapitalny połączony z rozbudową i modernizacją obiektu zamienił go z prymitywnego schronu turystycznego w schronisko z prawdziwego zdarzenia, zapewniające dach nad głową i minimum wygod 38 turystom. Schronisko, którego patronem jest wybitny działacz PTT i PTTK, autor przewodników po Beskidach, twórca Głównego Szlaku Zachodniobeskidzkiego - Kazimierz Sosnowski, pełni ważną rolę na Głównym Szlaku, w połowie drogi między Jordanowem a Babią Górą.

Na uroczystość jubileuszową przybyli m.in. Honorowi Członkowie PTTK: Janusz Czyszczonek i Bogusław Rybski z Oddziału Krakowskiego PTTK, Władysław Stendera - prezes Oddziału PTTK "Beskid", prezes Rady Nadzorczej Spółki "Karpaty" w Nowym Sączu oraz Zbigniew Twaróg - sekretarz Oddziału Krakowskiego PTTK. Obecny był wiceprezes Zarządu Głównego PTTK Edward Kudelski. Zarząd Spółki "Karpaty" reprezentował prezes Jerzy Kalarus i wiceprezes Bożena Nowak. Byli obecni współtwórcy schroniska: Kazimierz Nowacki, Stanisław Rehman, Zbigniew Kresek i inni, byli również działacze Oddziałowej Komisji Turystyki Górskiej. Przybyli też byli kierownicy schroniska: Zofia i Bronisław Moczywiec, Janina i Wojciech Stonawscy, Barbara Gutowska oraz aktualni dzierżawcy: Maria i Eugeniusz Ogródowiczowie.

Prowadzący spotkanie prezes Oddziału Krakowskiego PTTK Zbigniew Kresek przypomniał sylwetki ludzi zasłużonych przy budowie schroniska oraz w ciągu 40 lat jego służby dla turystyki. Sekretarz Oddziału Zbigniew Twaróg przedstawił krótką historię schroniska, a prezes Spółki "Karpaty" Jerzy Kalarus omówił przebieg remontu kapitalnego oraz osiągnięte w jego wyniku efekty. Zgłoszony przez Członka Honorowego PTTK Bogusława Rybskiego projekt umieszczenia na ścianie schroniska tablicy upamiętniającej inicjatywę odbudowy obiektu przez Oddział Krakowski PTTK zebrani przyjęli z aplauzem. Po wspólnym obiedzie, do późnego wieczora trwały wspomnienia, oglądano doskonale zachowaną pierwszą księgę pamiątkową schroniska, zdjęcia i rysunki. "To schronisko, jak wiele schronisk górskich, ma duszę - powiedział prezes krakowskiego PTTK Zbigniew Kresek. Własnymi rękoma i z własnych składek wznosiliśmy ten schron, potem przez wiele lat ciągnęliśmy do niego jak do Mekki, niech przez wiele jeszcze lat służy nam i naszym następcom". Otwarcie schroniska przed 40 laty połączone było ze zlotem turystycznym. Od tego czasu zloty te odbywają się co roku w pierwszą niedzielę października i są tradycyjnym zakończeniem sezonu dla krakowskich turystów. Niewiele jest chyba w PTTK imprez o tak długotrwałej, nieprzerwanej tradycji. 1 października odbył się 41-szy Zlot Turystów Górskich "Hala Krupowa 95". Ponad 40 osób przeszło przez Halę Krupową, otrzymując odznakę i wydawnictwo okolicznościowe. Puchar wojewody krakowskiego dla najliczniejszego zespołu zdobyło Koło PTTK "Pielgrzym" z Krakowa, puchar prezesa Oddziału Krakowskiego PTTK dla najlepszego zespołu młodzieżowego - "Zielony Szczep" ZHP z Krakowa. Motywem odznaki zlotowej był dorodny prawdziwek. Projektant jakby przewidział niebawmy urodzaj grzybów w lasach Pasma Policy. Najwytrwalsi "grzybiarze" odgrzebywali spod śniegu całkiem spore okazy. Starzy bywalcy wspominali, że był to drugi /po 1956 roku/ jesienny zlot turystyczny odbyty w warunkach zimowych. Nie osłabiło to jednak w najmniejszym stopniu entuzjazmu i dobrego humoru uczestników imprezy.

Barbara Twaróg

X WOJEWÓDZKI ZLOT SKKT-PTSM-PTTK

W dniach 29.09.-1.10.1995 r. w Bazie Harcerskiej Cedron k/Wejherowa odbył się X Jubileuszowy Zlot drużyn Szkolnych Kół Krajoznawczo-Turystycznych PTTK szkół podstawowych i średnich województwa gdańskiego. Organizatorem Zlotu był Regionalny Ośrodek Programowy PTTK przy wsparciu Zarządu Wojewódzkiego Polskiego Towarzystwa Schronisk Młodzieżowych i Zarządu Oddziału PTTK w Wejherowie. Honorowy patronat nad imprezą objął Prezydent Miasta Wejherowa Jerzy Budnik. Przybyli liczni goście, w tym przedstawiciele ZG PTTK. W Zlocie udział wzięło ponad 200 osób z 18 drużyn reprezentujących poszczególne SKKT PTTK. Impreza została zorganizowana z okazji XXXV-lecia Oddziału w Wejherowie.

Przy tej okazji wręczono wyróżnienia, upominki, listy gratulacyjne, dyplomy. Złotą Honorową Odznakę PTTK otrzymał znany na wybrzeżu działacz Zygmunt Milczewski. Złotą

Odznakę za pracę z młodzieżą otrzymali Elżbieta Gurzęda i Jerzy Wojtecki. Złotą Odznakę Zasłużony Działacz Turystyki otrzymał Edwin Nawrocki - stanowi ona ukoronowanie jego 35-letniej pracy społecznej, głównie wśród młodzieży szkolnej wojwództwa.

Wśród szkół podstawowych I miejsce zdobyła Szkoła Podstawowa Nr 7 z Rumi, a wśród szkół ponadpodstawowych Zasadnicza Szkoła Metalowa w Gdańsku, której opiekunem jest Maria Lis, członek Zarządu Oddziału PTTK w Gdańsku.

Puchary Kuratora Oświaty zdobyły drużyny SKKT "Błyskawica" - opiekun Edwin Nawrocki z Oddziału PTTK w Wejherowie i SKKT "Kallitusy" - opiekun Małgorzata Żukowska z Zarządu Oddziału w Gdańsku.

Podczas Złotu odbywały się różne konkurencje zlotowe oraz zwiedzano zabytki miasta z przewodnikiem. Konkurencje zlotowe przebiegały w atmosferze młodzieńczej radości i rywalizacji pomimo deszczu.

Następne spotkanie uczestnicy wyznaczyli sobie za rok na Kociewiu z metą w Starogardzie Gdańskim.

Wiesław Karger

INFORMACJA O MARATONIE PIESZYM W PUSZCZY KAMPINOSKIEJ

W dniach 7- 8 października w Puszczy Kampinoskiej odbył się XXII Maraton Pieszny na dystansach 50, 75 i 100 km, organizowany przez Oddział PTTK Mazowsze i Mazowiecki Klub Górski "Matragona". W tegorocznym Maratonie wzięło udział 137 uczestników. Ukończyły Maraton 104 osoby (w tym 12 kobiet), z czego 49 osób (w tym 3 kobiety) pokonało dystans 100 km.

Warunkiem ukończenia Maratonu jest przejście wyznaczonej trasy, z zaliczeniem punktów kontrolnych, w nieprzekraczalnym czasie:

- 12 godzin - dystans 50 km,
- 18 godzin - dystans 75 km,
- 24 godzin - dystans 100 km.

Każdy z uczestników kończący Maraton nagradzany jest pamiątkowym medalem. Aczkolwiek nie prowadzi się klasyfikacji na podstawie uzyskanych czasów, warto wspomnieć o ustanowieniu w bieżącym roku nieoficjalnego rekordu na 100 km - 13 godz. 05 min.

W dotychczasowych maratonach rozgrywanych od 1974 roku wzięło udział 876 osób, niektóre z nich wielokrotnie. 17 najwytrwalszych piechurów może się pochwalić pokonaniem granicy 1000 km. W bieżącym roku Andrzej Zboiński, Prezes Klubu Matragona - organizatora Maratonu, przekroczył w swych startach 2000 km. Przejście 1000 km jest nagradzane specjalnym medalem za wytrwałość.

Łącznie uczestnicy zaliczyli w 22 maratonach 111 950 km, z czego na dystansach:

- 100 km - 49800 km,
- 75 km - 15450 km,
- 50 km - 46700 km.

Następny - XXIII maraton na początku października 1996 roku.

OFICyna WYDAWNICZA
„TURPRESS” s. c.
 Andrzej Urbański - Zdzisław Preisner
 ul. Tłoczek 4 m. 13
 87-100 TORUŃ

SZLAKI PRZYRODNICZO-TURYSTYCZNE

BRODNICKI
 PARK
 KRAJOBRAZOWY

CHOPIN
 W SZAFARNI
 I OKOLICACH

Vademecum turystyczne

Golubsko-Dobrzyńskie Towarzystwo Kultur
 im. Fryderyka Chopina

NAJLEPSI W POLSCE

W centralnym finale XXIII Ogólnopolskiego Młodzieżowego Turnieju Turystyczno-Krajoznawczego PTTK uczestniczyło - zgodnie z komunikatem końcowym podpisanym przez Sędziego Głównego Turnieju p. Andrzeja Lewandowskiego - 39 reprezentacji wojewódzkich w kategorii szkół ponadpodstawowych oraz 38 reprezentacji wojewódzkich w kategoriach szkół podstawowych. Już poza protokołem należy stwierdzić, że finał turnieju przygotowany i przeprowadzony był niezwykle sprawnie, spokojnie i sympatycznie. Zasluga to przede wszystkim organizatorów, sędziów i opiekunów drużyn. Przesympatyczni, radośni byli sami uczestnicy - zwycięzcy zmagani w swoich województwach.

Najlepsi wśród szkół podstawowych:

I. Drużyna Szkoły Podstawowej im. Stefana Pawlika w Rytrze (woj. nowosądeckie) w składzie: Maciej Głąb, Marcin Kulig, Łukasz Marchacz; opiekun Zbigniew Tokarczuk.

II. Drużyna Szkoły Podstawowej w Glucholazach (woj. opolskie) w składzie: Mieszko Chmiel, Jacek Morajko, Łukasz Szota; opiekun: Cyprian Szczesny.

III. Drużyna Szkoły Podstawowej Nr 3 z Chelmży (woj. toruńskie) w składzie: Jacek Ciesielski, Michał Mynett, Mariusz Lewandowski; opiekun: Teresa Kachniarz.

IV. Drużyna Międzyszkolnego Ośrodka Sportowego w Bolesławcu (woj. jeleniogórskie) w składzie: Andrzej Domagała, Krzysztof Mosiądz, Artur Pieniądz; opiekun: Roman Binkiewicz.

V. Drużyna Szkoły Podstawowej Nr 10 w Rybniku (woj. katowickie) w składzie: Karol Witkowski, Dawid Syrek, Szymon Rojek; opiekun: Aleksander Mencil.

VI. Drużyna Szkoły Podstawowej w Ugoszczy (woj. wrocławskie) w składzie: Sebastian Mamrot, Paweł Sztuczka, Mariusz Tomaszewski; opiekun: Józef Laskowski.

Z kronikarskiego obowiązku odnotowujemy, że:

• w teście krajoznawczym najlepsza była Szkoła Podstawowa Nr 3 w Złotoryi (woj. legnickie), a indywidualnie Tomasz Kuna z tej szkoły przed Andrzejem Poncierzyńskim ze Szkoły Podstawowej Nr 34 w Szczecinie i Michałem Mynetem ze Szkoły Podstawowej Nr 3 z Chelmży (woj. toruńskie);

• w teście wiedzy turystycznej i topograficznej najlepsza była drużyna Szkoły Podstawowej Nr 3 w Złotoryi (woj. legnickie) a indywidualnie znów Tomasz Kuna z tej szkoły przed swoją szkolną koleżanką Pauliną Buczko i Arturem Pieniądzem z Międzyszkolnego Ośrodka w Bolesławcu;

Zwycięzcy z Rytra

• turystyczny marsz na orientację wygrała drużyna ze Szkoły Podstawowej Nr 3 w Mińsku Mazowieckim przed drużynami ze Szkoły Podstawowej ze Służewa (woj. kaliskie), Szkoły Podstawowej w Glucholazach (woj. opolskie), Szkoły Podstawowej w Ugoszczy (woj. wrocławskie);

• namioty najlepiej rozstawiła drużyna ze Szkoły Podstawowej w Ugoszczy (woj. wrocławskie) przed Szkołą Podstawowej w Białej (woj. bielskopodlaskie) i Szkołą Podstawowej w Rytrze (woj. nowosądeckie);

• kolarski tor przeszkód wygrała drużyna ze Szkoły Podstawowej w Ugoszczy (woj. wrocławskie) przed drużyną ze Szkoły Podstawowej w Glucholazach (woj. opolskie), Szkołą Podstawowej Nr 3 w Chelmży (woj. toruńskie), Międzyszkolnym Ośrodkiem Sportowym w Bolesławcu (woj. jeleniogórskie) i Szkołą Podstawowej Nr 3 w Mińsku Mazowieckim (woj. siedleckie);

• pomocy medycznej w ramach „samarytanki” najlepiej udzielały drużyny ze Szkoły Podstawowej w Jastkowie (woj. lubelskie), Szkoły Podstawowej Nr 4 w Elku (woj. suwalskie) oraz Szkoły Podstawowej w Sawinie (woj. chełmskie), Szkoły Podstawowej w Rytrze (woj. nowosądeckie),

SKKT PTTK przy Szkole Podstawowej w Gdańsku Oliwie, Szkoły Podstawowej Nr 7 w Zgierzu (woj. łódzkie), Szkoły Podstawowej Nr 81 w Poznaniu;

• największą liczbę odznak i uprawnień turystycznych zgromadziła drużyna ze Szkoły Podstawowej Nr 34 w Szczecinie przed Szkołą Podstawową w Rytrze (woj. nowosądeckie) i Szkołą Podstawową w Glucholazach (woj. opolskie).

W grupie młodzieży starszej, ze szkół ponadpodstawowych rywalizacja była podobnie zacięta. Kiedy ogłoszono wyniki opiekun zwycięskiej drużyny miał lzy w oczach (startujemy po raz 13 i wreszcie...) a członkowie drużyny unieśli radośnie ręce co dokumentowaliśmy w poprzednim numerze „Psk”.

Najlepsi w kategorii szkół ponadpodstawowych:

I. Drużyna SKKT PTTK „Egzotyka” przy VI LO w Częstochowie w składzie: Piotr Hercog, Olgierd Urbańczyk, Dominik Ucieklak; opiekun: Zbigniew Tarnowski.

II. Drużyna SKKT „Żółwie” przy Szkole Podstawowej w Świdnicy (woj. walbrzyskie) w składzie: Maciej Dudczak, Piotr Skaruch, Wojciech Serwatka; opiekun: Ewa Heitner.

Zwycięzcy z Częstochowy

Zdjęcia: Zbigniew Szmidt

III. Drużyna II Liceum Ogólnokształcącego w Koninie w składzie: Andrzej Chaliński, Tomasz Gorzkowski, Grzegorz Polowy; opiekun: Radosław Adamski.

IV. Drużyna Zespołu Szkół Transportowych w Ostrowie Wielkopolskim (woj. kaliskie) w składzie: Adam Matczak, Tomasz Gaworski, Błażej Wałęsa; opiekun: Krzysztof Statnik.

V. Drużyna Liceum Ogólnokształcącego w Łasku (woj. sieradzkie) w składzie: Bartosz Kalwiński, Paweł Chdorowicz, Tomasz Gawron; opiekun: Malgorzata Trybuchowska.

VI. Drużyna Zespołu Szkół Zawodowych w Radzynie Podlaskim (woj. bielskopodlaskie) w składzie: Mariusz Piekarski, Andrzej Baran, Wiesław Krupski; opiekun: Bogdan Fijałek.

Tuż poza tą szóstką uplasowała się drużyna z II Liceum Ogólnokształcącego w Katowicach. Była to ekipa mieszana (pierwsze sześć drużyn to ekipy męskie) w składzie: Anna Płoz, Michał Płoz i Marcin Śnieżek.

W poszczególnych konkurencjach triumfowali:

- w teście krajoznawczym drużyny SKKT „Zółwie” przy Szkole Podsta-

wowej Nr 4 w Świdnicy (woj. wałbrzyskie), II Liceum Ogólnokształcącego we Wrocławiu i I Liceum Ogólnokształcącego w Łasku (woj. sieradzkie).

Indywidualnie najlepszy był Maciej Dudczak ze Świdnicy przed Wojciechem Serwatką (też ze Świdnicy) Arturem Hajkiewiczem z Pomorskiego Centrum Edukacji w Szczecinie;

- w konkursie wiedzy turystycznej i topograficznej drużyna SKKT „Zółwie” przy Szkole Podstawowej w Świdnicy przed drużyną SKKT - PTTK „Egzotyki” przy VI Liceum Ogólnokształcącym w Częstochowie i drużynie z II Liceum Ogólnokształcącego w Katowicach.

Indywidualnie najlepszy to: Wojciech Serwatka (Świdnica), Michał Płoz (II LO w Katowicach) i Bartosz Kutyba z SKKT PTTK przy LO Nr 3 w Ostrowcu Świętokrzyskim (woj. kieleckie);

- turystyczny marsz na orientację wygrała drużyna SKKT PTTK „Egzotyki” przy VI Liceum Ogólnokształcącym w Częstochowie przed drużynami Liceum Ogólnokształcącego w Rypinie (woj. wrocławskie), SKKT PTTK przy V Liceum Ogólnokształcącym w Gdańsku i Zespołu Szkół Transportowych w Ostrowie Wielkopolskim (woj. kaliskie);

- w rozstawianiu namiotu drużyna Zespołu Szkół Budowlanych w Żarach (woj. zielonogórskie) (brawo „łaziki!”) przed drużynami II Liceum Ogólnokształcącego w Koninie i SKKT PTTK „Egzotyki” przy VI Liceum Ogólnokształcącym w Częstochowie;

- w kolarskim torze przeszkód drużyna Zespołu Szkół Budowlanych w Żarach (woj. zielonogórskie) przed drużynami II Liceum Ogólnokształcącego w Koninie i SKKT przy Zespole Szkół w Ropczycach (woj. przemyskie);

- w „samarytance” drużyna SKKT „Ornak” w Jastkowie (woj. lubelskie) przed drużynami SKKT „Zółwie” przy Szkole Podstawowej w Świdnicy i SKKT PTTK „Egzotyki” przy VI Liceum Ogólnokształcącym w Częstochowie.

- Największą liczbę odznak i uprawnień turystycznych zgromadziła

drużyna Klubu Turystyki Pieszej PTSM w Lwówku Śląskim (woj. jeleniogórskie) przed drużynami SKKT PTTK „Egzotyki” przy VI Liceum Ogólnokształcącym w Częstochowie i Pomorskiego Centrum w Szczecinie.

Nie wiem jak to się udało w Ilawie ale Komitet Organizacyjny z Romanem Przybyłą na czele wspierany przez burmistrza Ilawy p. Adama Żylińskiego zgromadził tyle zacnych i cennych nagród, że uczestnikom nie chciało się wierzyć, że to dla nich. Zwycięzcy z Rytra i Częstochowy wrócili z rowerami górskimi (każdym!). Wojewoda Olsztyński ufundował wspaniałe kryształowe puchary. Za podszeptem dobrego i uroczego ducha olsztyńskiej turystyki pani Elżbiety Zawadzkiej nasypał do nich czekoladowych cukierków. I tak jak w wyścigach formuły 1 w stronę publiczności leci szampan to tu leciała rozsypana przez zwycięzców czekoladowa słodycz. Prezesa ZG PTTK dr Adama Chyżewskiego cieszyła spontaniczna radość drużyn odnajdujących swoją „firmę” w honorowej liście odczytywanej przez Sędziego Głównego. Pan Andrzej Lewandowski prawdziwy Nauczyciel Kraju Ojczystego jako sędzia główny dziękował głównie tym, którzy mu pomogli. Odnawiamy i my nazwiska tych sędziów - ludzi dobrej roboty i dużego serca: Czesława Olszewskiego, Haliny Marciniak, Ewy Zbysińskiej, Wieńczysława Skory, Tomasza Millera (z Grudziądza - jedyny nieilawianin w tej ekipie), Stanisława Zygadło, Tomasza Majewskiego, Dariusza Paczkowskiego, Mirosława Koszykowskiego i Kazimierza Zielińskiego. Przyłączamy się też do skierowanych do nich podziękowań.

Smutno się robiło, kiedy trzeba było opuszczać gościnne, uroczyste Jazdówkę (brawa dla gospodarzy!) i urzekającą gościnnością jubileuszową Ilawę. Wszyscy obiecywali, że tu wrócą. Gospodarze Ilawy liczą na to, że nie sami. Marzy się im, że dzięki finalistom Turnieju i ich opiekunom więcej ludzi odwiedzi miasto nad Jeziorakiem, powędruje tutejszymi szlakami, zostawi kawalek serca...

Z sercem na dłoni wyśpiewały swoją miłość do turystyki, do Polski i do jeziorakowego krajobrazu uroczyste dziewczęce zespoły z Torunia i Warszawy. Prowadziły je niezwykle słoneczne opiekunki. Jeśli takich słonecznych opiekunów będzie więcej to w przyszłym roku w Piotrkowie będzie skwar. Od żaru uśmiechów i uczuć. Wici od Ilawy już poszło.

Andrzej Gordon

Przywrócić słowu OJCZYŹNA pełny wymiar

Jesteśmy atakowani narastającymi lawinowo problemami czasu przemian – jesteśmy popychani ku aktywności ekonomicznej, bywamy bezrobotni, bywa dościeramy, lub zdobywamy naszą nową szansę.

W tym przyspieszeniu, żeby nie powiedzieć wyścigu ku nowemu nie zawsze do końca znanemu, zaskakującemu nieprzewidywanymi konsekwencjami, niejako na boku, zostawiamy ludzi, którzy jeszcze 6 lat temu byli małymi dziećmi, a dziś są młodzieżą. Ta młodzież, bardzo mało nam znana, nie licząc wielkich rocznicowych uroczystości, podniosłych i podobnych do siebie nie słyszy słowa Ojczyzna. Ojczyzna jako pojęcie, jako wartość „usuwa się” z codzienności zastępowana kursem obcych walut, akcjami, spółkami, prywatyzacją...

Jeśli jeszcze zdamy sobie sprawę, iż ostra – a czasem mało wybredna w metodach – walka polityczna niszczy autorytety, niszczy również świadomość o pracy i dokonaniach ludzi, którzy urządzili się na tyle wcześniej, aby ich aktywność zawodowa przepadła na lata zniewolenia, musimy robić wszystko co w naszej mocy

by młodzi w III Rzeczpospolitej otrzymali możliwości poznania i wiązania się z krajem – budowania we własnym życiu pojęcia Ojczyzna.

Jedną z najciekawszych i najbardziej nośnych propozycji uczynionych społeczeństwu szkolnym przez Zarząd Główny PTTK i redakcję „Poznaj swój kraj” jest Ogólnopolski Konkurs Ojcowiznę”. Regulamin Konkursu zarówno ze względu na zaproponowaną tematykę, jak i rozpiętość wiekową uczestników daje ogromne możliwości niekonwencjonalnego przekazywania treści nauczania, pole do samodzielnego uczenia, pole do samodzielnej pracy intelektualnej dla uczniów. Znajdą tu dla siebie pole nauczyciele wielu przedmiotów, żeby wymienić tylko polonistów, historyków, geografów i biologów.

Tegoroczny płon Konkursu zaskakuje bogactwem przemyśleń i rozległością zainteresowań młodych autorów. W finale Sąd Konkursowy, 21 kwietnia 1995 roku, uhonorował nagrodami 9 prac, które wykonało 43 uczniów przy pomocy dziesięciu opiekunów inspirowanych przez pomoczą

Listę laureatów oraz tematy prac przedstawiłmy w 6 numerze „Psk”.

Każdej z nagrodzonych prac należałoby się oddzielna wnikliwa recenzja. Nie istnieje jednak taka możliwość w miesięczniku jakim jest „Poznaj swój kraj” dlatego jedynie słów parę o niektórych pracach.

● Niewątpliwie praca zespołowa uczniów Zespołu Szkół Zawodowych Nr 1 w Przeworsku pt. „Śladami Powstania Kościuszkowskiego w 200. Rocznice” zasługuje na miano wybitnej, a jej znaczenie dla autorów daleko przekracza czas, w którym powstała. Udokumentowano w niej w pięknej formie jak może historia ojczyzny spleść się z dniami dzisiejszym. Turystyczne wędrowanie ze skarbami kultury duchowej i materialnej narodu. Stare teksty poetek i pieśni sprzed dwóch setek lat są z tekstem naturalnie związane. Sądę, że wspólnie przeżycia na tym właśnie gruncie zaowocują przyjaźniami na długie, długie lata integrując srodulwisko zawodowe dzisiejszych uczniów.

● Pracę Edyty Borowickiej uczennicy LO Nr 1 w Szczecinie pt. „Uroki Puszczy Bukowej” można śmiało nazwać „Przewodnikiem po Puszczy Bukowej” ze wszystkimi атрибутами dobrego przewodnika, a to powściągnięta wiedza ogólna i szczegółowa o omawianym terenie podanej świątyni polszczyzny, opatrzonej mapą całej planowanej wycieczki oraz mapami poszczególnych jej od-

cięć. Całość wzbogacona została o piękne, nastrojowe zdjęcia w kolorze. Sądę, że w niedługim czasie powitać Edytę Borowicką w gronie autorów literatury krajoznawczo-turystycznej.

● Na szczególną uwagę zasługuje praca Magdaleny Bała i Agnieszki Będzinskiej ze SP Nr 4 we Włocławku pt. „Życie i twórczość rzeźbiarza ludowego pana Karola Ziomki”. Spotykamy się tu z doświadczeniem Ojczyzny poprzez osobowość i twórczość artysty ludowego. Praca technicznie autentycznym przeżyciem kontaktu z twórcą.

● Na koniec trudno nie zauważyć, że po raz drugi

spotykamy się w finale z uczniami SP w Starej Wsi. Poprzednio nagrodzeni byli uczniami kl. VIII już opuszczającej progi szkoły, dziś mamy do czynienia z autorkami uczęszczającymi do kl. IV, a pracującymi w Szkolnym Kołku Miłośników Starej Wsi, którzy przedstawił nam pracę bogato ilustrowaną pt. „Kroika monografia Kościola p.w. Podwyższenia Krzyża Sw.”. Jest w niej taki ładunek miłości do Ojczyzny, że o zabrytki, stan środowiska w Starej Wsi możemy być spokojni. Tam nie rosną ludzie obojętni, tam rosną ludzie świadomi dziedzictwa, które kiedyś przejdzie w ich ręce.

Wanda SKOWRON

Fot. A. Polaczek

IV OGÓLNOPOLSKI PRZEGLĄD
KSIĄŻKI KRAJOZNAWCZO - TURYSTYCZNEJ
POZNAŃ, 24 - 27 PAŹDZIERNIKA 1995

Informacja o przebiegu i wynikach konkursu

1. Organizatorzy:

- Zarząd Międzynarodowych Targów Poznańskich
- Zarząd Główny PTTK:
 - Komisja Krajoznawcza ZG PTTK w Warszawie
 - Wielkopolski Klub Publicystów Krajoznawczych PTTK w Poznaniu
 - Regionalna Pracownia Krajoznawcza w Poznaniu
- Wydział Kultury Fizycznej i Turystyki Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu

2. Do konkursu zgłoszono publikacje 31 wydawnictw:

- Wojskowe Zakłady Kartograficzne - Warszawa
- Wydawnictwo Kartograficzne "Daunpol" - Warszawa
- Wydawnictwo Kartograficzne "Witański" - Katowice-Kraków-Poznań
- Wydawnictwo "Muza-Sport i Turystyka" - Warszawa
- Widzewska Oficyna Wydawnicza "Zora" - Łódź
- Polska Agencja Promocji Turystyki - Oddział Wrocław
- Polska Agencja Promocji Turystyki - Oddział Katowice
- Regionalna Fundacja Turystyki i Krajoznawstwa - Katowice
- Wydawnictwo Kartograficzne "Eko-Graf" - Wrocław
- Wydawnictwo PTTK "Kraj" - Warszawa
- Polska Agencja Promocji Turystyki - Warszawa
- Kościańskie Stowarzyszenie Rozwoju Służby Zdrowia - Kościan
- Wydawnictwo "Trawers" - Warszawa
- Editions "Spotkania" - Warszawa
- Wydawnictwo "Arkady" - Warszawa
- Agencja Fotograficzno-Wydawnicza "Mazury" - Olsztyn
- Turystyczny Związek Gmin Świętokrzyskich - Kielce
- Centralna Dyrekcja Okręgowa Kolei Państwowych. Zarząd Kolei Dojazdowych - Warszawa
- Polskie Przedsiębiorstwo Wydawnictw Kartograficznych im. Eugeniusza Romera - Warszawa
- Oficyna Wydawnicza "Rewasz" - Pruszków
- Prywatna Agencja Geograficzna - Warszawa
- Przedsiębiorstwo Wydawnicze "Pascal" - Bielsko-Biała
- Stowarzyszenie Mazurka Dąbrowskiego - Gdańsk
- Ks. Rektor Malacki - kościół św. Anny - Warszawa
- Zakład Kartograficzny "Sygnatura" - Zielona Góra
- Oficyna Wydawnicza "Sudety" - Wrocław
- Wydawnictwo Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej - Poznań
- Oficyna Wydawnicza "Jumar" - Warszawa
- Szczecińska Agencja Turystyczna - Szczecin
- Unia Wspólnego Inwestowania - Poznań
- Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne - Warszawa

3. Ogółem zgłoszono 134 publikacje wydane w latach 1994-1995 w następujących kategoriach:

- a/ albumy 12
- b/ przewodniki 47
- c/ monografie i inne opracowania krajoznawcze 17

- d/ foldery 17
- e/ mapy 41

4. Powołana przez Komitet Organizacyjny Komisja Kwalifikacyjna zakwalifikowała do oceny przez Sąd Konkursowy 130 publikacji.

5. Sąd Konkursowy pod przewodnictwem prof. dr hab. Krzysztofa Migonia na swoim posiedzeniu dnia 12 października 1995 r. postanowił przyznać:

a/ w kategorii albumów:

- dwie równorzędne I nagrody:
 - albumowi Stary Kraków Adama Bujaka - Wydawnictwo "Muza-Sport i Turystyka"
 - albumowi Polska Edwarda Hartwiga - Oficyna Wydawnicza "Jumar"

b/ w kategorii przewodników:

- dwie równorzędne I nagrody:
 - publikacji: Polska egzotyczna Grzegorza Rąkowskiego - Oficyna Wydawnicza "Rewasz"
 - Józefowi Nyce za przewodniki: Tatry, Tatry Polskie oraz Pieniny - Wydawnictwo "Trawers"

II nagrodę:

- za przewodnik Między legendą a historią Piotra Maluśkiewicza - Wydawnictwo Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej

dwie równorzędne III nagrody:

- za przewodnik Karpacz Krzysztofa R. Mazurskiego - Oficyna Wydawnicza "Sudety"
- za przewodnik Skałki wzgórz Sokolik Kazimierza Głazka i Władysława Janowskiego - Wydawnictwo PTTK "Kraj"

Ponadto w kategorii przewodników jury postanowiło wyróżnić:

- serię wydawniczą "Wielkopolska Biblioteka Krajoznawcza" - Wydawnictwo Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej
- cykle publikacji o tematyce górskiej:
 - Wyżyna Krakowsko-Częstochowska - praca zbiorowa oraz Karpacz i Szklarska Poręba Piotra Migonia - Wydawnictwo "Eko-Graf"
 - Pasma Baraniej Góry oraz Pasma Klimczoka i Równicy Marka Barańskiego, Kotlina Kamiennogórska oraz Kotlina Jeleniogórska B. Szarika i Z. Sarneckiego - Wydawnictwo PTTK "Kraj"
 - Masyw Śnieżnika i Góry Białskie Krzysztofa R. Mazurskiego oraz Góry Opawskie Marka Sitko - Oficyna Wydawnicza "Sudety"

c/ w kategorii monografii i innych opracowań krajoznawczych:

- trzy równorzędne I nagrody:
 - za Dzieje narciarstwa polskiego do 1914 roku Zenobiusza Pręgowskiego - Wydawnictwo PTTK "Kraj"
 - Za Krainę Świętokrzyską i Ponidzie - praca zespołowa - Kieleckie Towarzystwo Naukowe - Turystyczny Związek Gmin Świętokrzyskich
 - za Przestrzenie i krajobrazy Jacka Kolbuszewskiego - Oficyna Wydawnicza "Sudety"

d/ w kategorii folderów:

- I nagrodę:
 - za Atrakcje turystyczne - Polska Agencja Promocji Turystyki - Warszawa
- II nagrodę:
 - za Dolny Śląsk - Polska Agencja Promocji Turystyki - Oddział Wrocław
- III nagrodę:
 - za Welcome to Szczecin Region - Szczecińska Agencja Turystyczna

Dodatkowo postanowiono wyróżnić:
- Na wąskotorowym szlaku Mazowsza

i Mazur - Centralna Dyrekcja Okręgowych Kolei Państwowych - za promocję dawnego kolejnictwa na ziemiach polskich
 - Henryków - folder propagujący szlak cysterski w Polsce - Oficyna Wydawnicza "Sudety"

e/ w kategorii map:

- dwie równorzędne I nagrody:
- za Wrocław - atlas miasta - Wydawnictwo "Eko-Graf"
- za Mapę krajoznawczą Polski / w ośmiu arkuszach/ Polskie Przedsiębiorstwo Wydawnictw Kartograficznych Warszawa
- II nagrodę:
- za mapę Sława i okolice - Zakład Kartograficzny "Sygnatura"
- III nagrodę:
- za mapy kajakowe szlaków wodnych - Wydawnictwo PTTK "Kraj"

Ponadto jury przedstawiło do wyróżnień specjalnych:

- Prezesa Urzędu Kultury Fizycznej i Turystyki - książkę Najlepsze wycieczki na rowerze górskim - Beskidy część zachodnia Adama Michalika i Wojciecha Śliwińskiego - Wydawnictwo "Adventure" i PPWK - za opracowanie pierwszego w Polsce przewodnika dla rowerzystów górskich
- Redakcji "Głosu Wielkopolskiego" - przewodnik Wycieczki po Piątkowie i okolicach Aleksandry Blaszk Zbierskiej - Unia Wspólnego Inwestowania Poznań - za nowatorską w skali ogólnopolskiej prezentację nowych osiedli i promocję turystyki dla ich mieszkańców.

Komisarz Konkursu

Witold Gostyński

Poznań dnia 14 października 1995 r.

serdecznie zapraszamy na

PASTERKĘ

która zostanie odprawiona
 w Kaplicy Sanktuarium Górskiego
 na Groniu Jana Pawła II

40

24 XII 1995 r. o godz. 24.00

POLSKIE TOWARZYSTWO TURYSTYCZNO-KRAJOZNAWCZE
 ZARZĄD GŁÓWNY
 KOMISJA TURYSTYKI GÓRSKIEJ

120 LAT PRZEWODNICTWA W POLSKICH GÓRACH

MATERIAŁY Z SYMPOZJUM
 W KRAKOWIE
 DNIA 2 GRUDNIA 1995 R.

Zahoroda

ЗАХОРОДА

Adres Redakcji: "Zahoroda" ul. Stara Droga 39 33-380 Krynica, tel. (0-18) 71-27-63
 Adres muzeum: Muzeum Kultury Łemkowskiej w Zyndranowej, 38-454 Tyława k/Dukli tel. 12
 Bankowe konto "Zahorody": BS w Krynicy Nr 949224 - 2711 - 4 - 64477

Культура и памятки Лемків в Польщы

Kultura i zabytki Łemków w Polsce

тримісячник - kwartalnik ISSN 1234-9364

Wydaje: Muzeum Kultury Łemkowskiej w Zyndranowej

Выдає: Музей Лемківської Культури в Зиндранові

PRZYKŁAD DOBREJ WSPÓŁPRACY WŁADZ MIASTA
Z ODDZIAŁEM PTTK

85 LAT ODDZIAŁU PTTK W ZAWIERCIU

28 października br. odbyły się uroczystości obchodów 85-lecia istnienia Oddziału PTTK im. Aleksandra Janowskiego w Zawierciu, nie przypadkowo połączone z obchodami 80-lecia miasta Zawiercia. Od wielu lat istnieje bowiem na codzień bliska współpraca władz miasta z władzami PTTK. Jubilat tj. Oddział PTTK w Zawierciu dużo uwagi poświęca działalności Towarzystwa w szkołach.

Obszar działalności Oddziału to Ziemia Zawierciańska i Jura Krakowsko-Częstochowska. Wyznaczanie i bieżące utrzymywanie szlaków turystycznych to od lat ogromna praca, którą prowadzi Klub Turystyczny "Oszańce" obchodzący w tym roku 30-lat działalności, któremu przewodnił od lat Andrzej Stróżecki m.in. autor przewodnika po Jurze. Witając licznych gości Prezes Zarządu Oddziału Adam Bogacki omówił historię Oddziału - szczególnie tę bogatą historię przedstawił znany działacz Kol. Adam Komenda.

Miasto - w uznaniu zasług PTTK i jego działaczy z okazji 80-lecia miasta przyznało specjalne okolicznościowe medale Zarządowi Oddziału, Zarządowi Głównemu PTTK w Warszawie oraz 8 działaczom. Medale wręczali - Wiceprezydent miasta Zawiercia mgr Ryszard Mach i Ewa Hojska - Naczelnik Wydziału Kultury, Turystyki i Rekreacji.

Zarząd Główny PTTK, który reprezentowała Aniela Szlomek - członek Kapituły Odznaczeń przyznał medale Zarządowi Głównemu PTTK :

- Spółdzielni Mieszkaniowej w Zawierciu,
- Urzędowi Miasta w Zawierciu,
- Urzędowi Miasta w Porębie,
- Fabryce Opakowań Blaszanych.

Przyznano też działaczom 4 złote, 11 srebrnych Honorowych Odznak PTTK, 1 złotą, 11 srebrnych Odznak "Zasłużonemu w pracy PTTK wśród młodzieży", 4 Dyplomy Zarządu Głównego PTTK.

Tytus Szlomek
Komisja Historii
i Tradycji
ZG PTTK Warszawa

VI REGIONALNY SEJMIK PRZEWODNIKÓW PTTK
W TRZEBIATOWIE 11-12.XI.1995 r.

Trzebiatów - miasto położone w północno-wschodniej części woj. szczecińskiego nad rzeką Regą - 10 km. od brzegu morza. Mieszka tu około 10 tys. mieszkańców. Magnesem przyciągającym turystów do Trzebiatowa jest średnio-wieczny układ urbanistyczny i zabytki architektury, które pieczołowicie odbudowano. Dzięki nim jest znanym ośrodkiem krajoznawczym. Stąd rozchodzą się trasy do kąpielisk nadmorskich - Pobierowo, Rewal, Trzęsacz, Mrzeżyno i inne.

W dniach 11 i 12 listopada 1995 r. było tu 22 przewodników PTTK ze Szczecina, Międzyzdrojów, Kamienia Pom., Kołobrzegu i Trzebiatowa.

Koledzy z Trzebiatowa zorganizowali bardzo ciekawą imprezę pod nazwą VI Regionalny Sejmik Przewodników PTTK. W dniu 11 listopada w godzinach porannych w zespole pałacowo-zamkowym odbyło się spotkanie z burmistrzem mgr Mirosławem Makarewiczem, który zapoznał uczestników imprezy z odbudową zabytków i rozwojem miasta i regionu nadmorskiego. Dyskutowano dość obszernie o przewodnictwie i projekcie Ustawy o świadczeniu usług turystycznych.

Po obiedzie zwiedzaliśmy zabytki Trzebiatowa. Przy każdym z mijanych obiektów czeka dodatkowa niespodzianka: dwujęzyczna tablica z krótkim, ale bardzo czytelnym opisem historii zabytku. Najbardziej okazałym obiektem jest kościół Mariacki. 90-metrowa wieża pod względem wysokości ustępuje w województwie tylko kościołowi św. Jana w Starogardzie.

Z dumą mieszkańcy Trzebiatowa pokazują przyjeźdnym pięknie odrestaurowany pałac, pałac, którego komnaty pamiętają postać księżnej Anny Marii Czartoryskiej Wurttemberg /mieszkała tutaj w latach 1785-1790/.

Ciekawym obiektem jest też kaplica św. Ducha, która została wzniesiona z cegły około 1400 r. W tej kaplicy 13 grudnia 1534 r. przy wydatnym udziale znanego historyka pomorskiego Jana Bugenhagena, Sejm Stanów Pomorskich wprowadził na Pomorzu Zachodnim reformację /Luteranizm/.

W murach obronnych nad Regą odbudowano basztę Prochową albo Kaszaną. Z tą drugą nazwą wiąże się legenda: w czasach kiedy miasto zagrażali gryficy, jeden ze strażników wyrzucił za mury misę z gorącą kaszą. Spadła ona na skradających się napastników, którzy przestraszeni narobili krzyku, czym zdradzili swoją obecność. W ten to sposób misa z kaszą ocaliła miasto.

W dniu 12 listopada przy pięknej słonecznej pogodzie zwiedzaliśmy kilka ciekawych obiektów na trasie: Trzebiatów-Gosław-Sarbia-Mrzeżyno. Na granicy woj. szczecińskiego i koszalińskiego odwiedziliśmy zajazd "MONTE ROSA" /Różany Most/.

Przewodniczący Regionalnej
Komisji Przewodnickiej
PTTK w Szczecinie

Stanisław Gończaruk

NASI W PORTUGALII

W tegorocznym 52 Międzynarodowym Rajdzie Kolarskim AIT w Portugalii uczestniczyło 622 turystów z 14 państw, wśród których dominowali Francuzi - 184 osoby i gospodarze - 179 osób. Liczne zespoły przybyły także z Ukrainy - łącznie 83 turystów, Polski - 81, Belgii - 45. Najstarszym turystą był - jak sądzię - Honorowy Członek PTTK nr. 105, nestor śląskich cyklistów, Kol. Tadeusz Zerych z Opola.

Najliczniej reprezentowanym województwem była Opolszczyzna, która reprezentowana była przez 2 duże, autokarowe grupy, jadące na metę rajdu w m. Ericeira nad Atlantykiem niezależnie od siebie. Łącznie 62 osoby. Byli nadto 4 uczestnicy z Katowic, 2 z Gliwic, 6 z Lublina, 3 z Warszawy, 1 z Ryka, 1 z Myszkowa i 1 z Ostrowa Wlkp., a także 1 z Łodzi.

Opolski zespół, kierowany przez Lucjusza Bilika, udał się na rajd celem promowania przyszłorocznej edycji AIT-owskiego spotkania, które odbędzie się w dniach 20-27 lipca 1996 roku w Pokrzywniej k. Głucholaz. Przybyłym do Ericeiri cyklistom wręczono barwne materiały promujące Opolszczyznę oraz kolorową ulotkę z warunkami uczestnictwa w polskiej edycji rajdu AIT.

W czasie zakończenia imprezy Lucjusz Bilik i Michał Raczyński w obecności członka KTKol. ZG PTTK dr Stanisława Karugi odebrali z rąk Portugalczyków flagę AIT. Za rok wywieszą ją na maszcie przy wejściu na teren obozowiska w Pokrzywniej.

Rajd był dobrze przygotowaną imprezą, odbywającą się w upalnych temperaturach oscylujących wokół 40° C.

Marian Kotarski

uczestnik wyjazdu
na rajd AIT z grupą
opolską /L. Bilika/

**Pieszko
i na wózkach**

JADWIGA SIEDLECKA

Rajd na raty

WUT Z PLEKAKI

**rozrywanie
OBRĘCZY**

**chce im
się chceć**

dawcy i biorecy

Terapia "Datajany"

POTĘGA CHWILI,

czyli XV-lecie Klubu Turystycznego "DATAJANA"

Lato z "Datajaną"

RAJDY TRAKTEM
KRÓLEWSKIM

**Z sercem
w plecaku**

Klubu turystycznego PTTK "Datajana" warszawskim turystom przedstawiać nie trzeba. Klub powstał wiosną 1980 r. na Mokotowie i w ciągu piętnastu lat działalności był organizatorem i uczestnikiem ogromnej ilości imprez turystycznych zarówno w województwie warszawskim jak i na terenie całego kraju. Stawiając przed młodymi ludźmi zadania na miarę wieku dorosłego stał się kuźnią młodzieżowych kadr turystycznych, twórcą zasad i realizatorem turystyki tzw. "specjalnej", wreszcie animatorem twórczości artystycznej osób z racji kalectwa bądź wychowania w domach dziecka pozbawionych szans na prawidłowy, przyjazny rozwój talentów artystycznych. Gdy klimat dla niekomercyjnej, społecznie realizowanej turystyki uległ zamrożeniu, gdy przed biedą i nieszczęściem zamknęły się ludzkie serca, a na hojną kieszeń mogą liczyć te najbardziej przebojowe, wyspecjalizowane w pobieraniu pomocy fundacje, stowarzyszenia i inne grupy nieformalne, klub nie zaprzestał działalności - stał się klubem turystyki rodzinnej, rozumiejącym potrzebę odkrywania piękna własnego kraju także przez Polaków drugiej kategorii. Dlatego we wszystkich wyjazdach Klubu Turystyki Rodzinnej "Datajana" uczestniczą osoby, którym członkowie klubu pokrywają choćby częściowo koszty uczestnictwa w imprezie turystycznej.

Od kilku lat członkowie klubu poznają na raty polskie Parki Narodowe. Rajd rozpoczął się w Białowiejskim Parku Narodowym, do którego przywiódł ich sentyment, który narodził się podczas sześcioletniego okresu współpracy, kiedy do Białowieży ściągala młodzież z całej Polski, aby w Młodzieżowej Akademii Turystycznej, prowadzonej przez "Datajanę" pod dyskretną opieką finansową "Juventuru" zdobywać wiedzę na temat zasad prowadzenia rajdów i obozów oraz ochrony przyrody. Członkowie klubu odwiedzili także inne Parki Narodowe: Świętokrzyski, Tatrzański, Pieniński. Średnia wieku Datajańczyków wynosi obecnie ok. trzydziestu lat, z klubem związana jest bowiem zarówno młodzież ucząca się, jak i pokolenie czterdziestolatków. Rosną szeregi najmłodszych członków - dzieci Datajańczyków wychowane w atmosferze rajdów, wycieczek, wspólnej zabawy i więzi, które dla nich stały się więzami zgoła rodzinnymi

Trzy lata temu powstał klub "Datajanków". Najmłodszy uczestnicy rajdów z okazji Dnia Dziecka, które odbyły się w warszawskim ZOO oraz w Ogrodzie Botanicznym w Powsinie nie umieli jeszcze chodzić. Od tamtego czasu pięcio-, sześcioletnie "Datajanki" (stanowiące najliczniejszą grupę) uczestniczyły m.in. w XXIV Warszawskich Dniach Turystyki (Złot Turystów Mokotowa), w XXXV Centralnym Zlocie Młodzieży Palmiry 95. Ponieważ klub skupia także osoby niepełnosprawne, obecność na rajdach "wujków" lub "cioć" na wózkach inwalidzkich jest dla nich oczywista.

Od 1984 r. twórca klubu, "Datajan", czyli Daniel Tadeusz Jan Siedlecki rozpoczął pracę w Centrum Kształcenia Inwalidów w Konstancinie. Dzięki piosenkom śpiewanym przy ognisku, pierwszym wspólnym wyprawom na wózkach pod opieką sprawnych członków klubu, dzięki przełamaniu niewiary we własne zdolności na letnich turnusach rehabilitacyjnych oraz w trakcie codziennej pracy w ciągu roku szkolnego, pomiędzy sprawnymi i niepełnosprawnymi członkami klubu zawiązały się przyjaźnie. Wielu młodych inwalidów odkryło i rozwinęło swe talenty. Przykłady? Ireneusz Betlewicz z Warszawy maluje ustami przepiękne pastele, bardziej monumentalne w formie obrazu olejne tworzy Jerzy Omelczuk z Poznania. Obaj są członkami międzynarodowego Stowarzyszenia Osób Malujących Ustami i Stopami z siedzibą w Księstwie Lichtenstein. Z grona osób niepełnosprawnych redagujących od 1985 r. miesięcznik "VALIDUS" wywodzi się poeta Dorota Szachewicz i nieżyjący już Dawid Nakonieczny.

Naprawić los.

**MAŁA WOJNA
Z BARIERAMI**

**ZRÓB TO SAM,
A MOŻE Z NAMI...**

Piosenka turystyczna - dzieciom

• TACY SAMI •

Grażyna Łapińska, pomimo postępującej choroby śpiewa już nie tylko przy ognisku o "Konstancińskim motyłu", ale występuje z dojrzałym recitalem "Taniec na żyletce" w radio, w telewizji, w "Piwnicy pod Baranami", na moście Karola w Pradze, pod Elbrusem (była wtedy uczestniczką nagrodowej wycieczki dla klubu w góry Kauka-zu), czy na festiwalu w Weronie. Waldek Cypryński, etatowo fotografujący imprezy turystyczne jest autorem zdjęć do przewodnika turystycznego po Druskiennikach nad Niemnem oraz po Litwie. Waldek jest szefem Stowarzyszenia Turystyczno-Kulturalnego "Carpe Diem", przy którym działa klub "Datajana". Powstanie Stowarzyszenia w 1991 r. wymusiły zmiany na polskim rynku turystycznym: ustanie zainteresowania społeczną działalnością turystyczną i brak wsparcia finansowego.

A inni członkowie klubu? Kim byli? Kim są? - "Dla wielu był to klub ostatniej szansy na powrót z krętych ścieżek życia, na zdobycie wiary w siebie, na wyzwolenie się ze swoich barier" - mówi Datajan- "Działalność klubu opierała się na metodyce pracy w harcerstwie. Była to grupa ludzi, która może nawet nie do końca świadomie wiedziała, co robi, natomiast pomagała nie tylko pchać wózek inwalidzki, lecz przede wszystkim pomagała psychicznie temu drugiemu człowiekowi, na co dzień realizując ideę integracji". - "Co by nie mówić o trójce Juventur - "Datajana" - PTTK, pozostających w permanentnym stanie wrzenia, udało się klubowi dokonać rzeczy prawie niemożliwych" - mówi Dariusz Nazarczyk, pełniący funkcję prezesa klubu w latach 1986 - 88, rozpoczynający wtedy studia na SGPIIS. - "Był taki rok, chyba 1984, gdy w ciągu jednych wakacji zorganizowaliśmy około 20 różnych obozów, cztery turnusy w Białowieży, sześć wędrownych w Bieszczadach, dwa w Tatrach. Nikt nie wierzył, że nam się uda. Kadre wykładową na tych obozach stanowili Datajanci. Dla tych młodych ludzi, uczniów szkół średnich było to wielkie przeżycie. Później, w 1986 r. podjęliśmy się zorganizowania wielkiej imprezy "Juventuru" pod nazwą "Cztery stolice" - kilkanaście turnusów po 40 osób".

Na co dzień życie klubu odmierzali imprezy turystyczne organizowane cyklicznie od wiosny do późnej jesieni. W marcu było "Powitanie wiosny", w kwietniu klub organizował w Puszczy Kampinoskiej rajd "Szlakami Miejsc Pamięci Narodowej", na początku czerwca odbywał się tradycyjny rajd "Uroczysko", powtarzany kilkakrotnie jesienią. Klub był także organizatorem rajdów "Poznajemy zabytki Mazowsza", "Rajd na raty Traktem Królewskim" (dla niepełnosprawnych) i Rajdu o Puchar Prezesa, których odbyło się już pięć, bo tylu prezesów było w "Datajanie".

Tamte lata już nie wrócą. Zmieniły się warunki życia, młodzi gniewni założyli własne rodziny, rozpiechli się po Polsce i po świecie. Mimo to "Datajana" nadal działa. Nieprzypadkowo w styczniu 1995 r. na wspaniałym balu w hotelu "Sobieski" klub otrzymał ogólnopolskie wyróżnienie za najciekawsze dokonania turystyczne w 1994 r. w akcji "Przebiśnieg". Wśród powodów wyróżnienia była zorganizowana już po raz szósty Ogólnopolska Giełda Piosenki Turystycznej, w której obok młodzieży tzw. "normalnej" brały udział osoby niepełnosprawne i dzieci z domów dziecka. Już dziś zapraszam w imieniu klubu wszystkie dzieci i młodzież do przedstawienia piosenek turystycznych własnego autorstwa podczas VII Ogólnopolskiej Giełdy Piosenki Turystycznej, która odbędzie się w 1996 r.

Zbliżają się święta Bożego Narodzenia. Czas wspomnień i podsumowań. W życiu ponad tysiąca osób, które w ciągu piętnastu lat były członkami "Datajany" czas w niej spędzony był krótszą lub dłuższą chwilą. Nigdy nie wiemy do końca, jakie znaczenie dla człowieka ma kontakt z innymi osobami, z innym widzeniem świata.

I tylko czasem kartka świąteczna, gość niespodziewany lub list przysłany gdzieś z daleka przywołują w pamięci wspólnie spędzone dni, mówią o tym, że były takie chwile, które odmieniły niejedno ludzkie życie.

Jadwiga Siedlecka

TYGODNIK POPULARNY, POSWIĘCONY NAUKOM PRZYRODNICZYM.

PRENUMERATA „WSZECHSWIATA“.

W Warszawie: rocznie rb. 8, kwartalnie rb. 2.
Z przesyłką pocztową: rocznie rb. 10, półr. rb. 5.

PRENUMEROWAĆ MOŻNA:

W Redakcyi Wszechswiata i we wszystkich księgarniach w kraju i za granicą.

Redaktor Wszechswiata przyjmuje ze sprawami redakcyjnymi codziennie od godziny 6 do 8 wieczorem w lokalu redakcyi.

Adres Redakcyi: MARSZAŁKOWSKA Nr. 118. Telefonu 8314.

Z TOWARZYSTWA KRAJOZNAWCZEGO.

Dnia 6 stycznia r. b, o godzinie 4-tej po południu, w Sali Muzeum Przemysłu i Rolnictwa odbyło się pierwsze zebranie miesięczne członków nowozawiązanego Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego w obecności licznie zebranych członków i gości.

Posiedzenie zajął wice-prezes K. Kulwieć, witając w imieniu Towarzystwa członków Zjazdu przyrodników i geografów, którzy zaproszeni przez Zarząd, licznie przybyli na zebranie. Sekretarz A. Janowski zdawał sprawę z dotychczasowej działalności Zarządu, który od czasu zarejestrowania ustawy, odbył 5 posiedzeń, poświęconych sprawom przygotowawczym do szerokiej działalności Towarzystwa, zmierzającego do pozyskania jaknajliczniejszego udziału członków z całego kraju.

Do czasu, kiedy Towarzystwo Krajoznawstwa będzie w stanie założyć swój własny organ, Zarząd podaje wniosek, aby sprawozdania i referaty naukowe umieszczać we „Wszechswiecie“, zaś wszelkie wiadomości bieżące, z życia Towarzystwa i zawiadomienia pod adresem członków, ogłaszać w „Kuryerze Warszawskim“, „Kuryerze Porannym“ i „Gazecie Polskiej“. Wniosek przyjęto.

Przewodniczący przedstawił Zebraniu opracowany przez Zarząd Towarzystwa projekt regulaminu dla członków-korespondentów, który, po krótkiej dyskusyi, bez zmiany został zatwierdzony.

Następnie K. Kulwieć wygłosił referat o wycieczce odbytej z uczniami szkoły W. Wróblewskiego w czerwcu i lipcu r. z. na Litwę. W wycieczce tej, podczas której zwiedzono Kowno, Grodno, Wilno, Landwerowo i Troki, przestrzeń od Grodna do Kowna wzdłuż Niemna przebyto pieszo.

Před wyruszeniem w drogę wszyscy uczestnicy zostali zważeni i poddani oględzinom lekarskim.

Uczniowie przygotowali szereg opracowań z tematów historycznych i przyrodniczych, odnoszących się do tych miejscowości, przez które prowadzić miał projektowany szlak wycieczki i odczytywali je sobie wzajemnie w odpowiednich miejscowościach, uzupełniając posiadane już wiadomości spostrzeżeniami poczynionymi na miejscu.

Dla zachęcenia do tej pracy szkoła ogłosiła konkurs, przeznaczając nagrody za najlepsze z przedstawionych opracowań, odnoszących się do odbytej wycieczki.

Pod względem fizycznym wycieczka dała bardzo dobre wyniki, gdyż po przebyciu 236 wiorst pieszo i po powrotnem zważeniu młodzieży, okazało się — że trzej tylko (na ogólną liczbę 83) stracili po 1 — 2 funtów wagi, pozostałym zaś przybyło 1 — 5 funtów.

Koszty wycieczki, obliczone przed wyruszeniem z Warszawy na 25 rb. (w tem przejazd koleją i dwutygodniowy marsz) wyniosły znacznie mniej — gdyż około 10 rb. na osobę. Taka niska skala kosztów podróży, daje się wytłumaczyć niezmierną gościnnością, z jaką uczestnicy spotykali się w drodze.

Zamiast opisu przebiegu wycieczki, prelegent odczytał wyjątki z wypracowań nagrodzonych na konkursie szkolnym (Tadeusza Zieleniewskiego i Jana Kwaskowskiego) i demonstrował zbiory przyrodnicze (kolekoyę motyli nadniemeńskich) i archeologiczne (młot kamienny i dwie kule armatnie, toczone z granitu — z Merecza), przyniesione z wycieczki przez trzeciego młodego laureata konkursu szkolnego Jana Kączkowskiego.

Owoce staranności młodych pracowników Krajoznawstwa Ojczystego przyjęte zostały przez zebranych bardzo życzliwie.

Następnie kierownik wycieczki wypowiedział ogólne uwagi, odnoszące się do odbytej wyprawy, a mianowicie: zbyt ni pomyślnie marszu obniża korzyść naukową, jaką możnaby odnieść z takich wycieczek; serdeczna gościnność miejscowej ludności, chociaż zawsze jest miła, jednak niekiedy bywa kłopotliwa; dobrze jest brać pod pakunki od postoju do postoju wózek pod konieczne na wycieczkę bagaże i nagromadzone zbiory; marsz 25—40 wiorst dziennie dla młodych uczestników nie jest uciążliwy.

W końcu poruszono ważną sprawę, aby Zarządy szkół prowincjonalnych weszły między sobą w porozumienie i ułatwiały wzajemnie postój w tych okolicach kraju, do których wycieczki będą skierowane.

Wreszcie, zamykając posiedzenie, p. K. Hoffman w ciepłych słowach wypowiedział przypuszczenie, że pozostając pod dobrymi wpływami swych kierowników, młodzież nasza, wdrożona do poznawania swego kraju, utworzy dzielne i serdecznie oddane sprawie krajoznawstwa zastępy.

K. K—c.

BIBLIOGRAFIA PRAC AL. JANOWSKIEGO - CZ. III.

/ur. 1866 - zm. 1944/

PRACE AL. JANOWSKIEGO - WSPÓŁAUTORSKIE ROZDZIAŁY
W PRACACH ZBIOROWYCH, PRZEDMOWY, REDAKCJA.

1. Danysz-Fleszarowa Regina, Janowski Aleksander: Mały przewodnik po Warszawie. Część opisową opracował Al. Janowski. W-wa 1930. PTK, s. 54. Biblioteka wycieczkowa nr. 10. /CB-PTTK, syg. I-1571, I-1572, I-10.830/.
2. Janowski Aleksander, Lewicki St.: Warszawa, Varsovie, Warsaw. W-wa 1927, PTK, s. 67. /CB-PTTK, syg. II-6598/.
3. Krajobraz Polski. /rozdział w pracy zbiorowej/. Polska w krajobrazie i zabytkach. T. I. W-wa 1929, s. IX-XIII. /CB-PTTK, syg. III-508, III-2.331/.
4. Krajobraz Polski. /rozdział w pracy zbiorowej/. Polska w krajobrazie i zabytkach. Wyd. 2. W-wa 1931, s. IX-XIII.
5. Piękno okolic Warszawy. /rozdział w pracy zbiorowej/. Okolice Warszawy. W-wa 1927, s. 3-8. /CB-PTTK, syg. I-1171, I-2378/.
6. Województwo kieleckie. /rozdział w pracy zbiorowej/. Polska w krajobrazie i zabytkach. T. I. W-wa 1929, s. 43-46. /CB-PTTK, syg. III-508/.
7. Wycieczka w chacie. /rozdział w pracy zbiorowej/. Poznaj swój kraj. W-wa 1907, PTK, s. 12-15. /CB-PTTK, syg. I-17/.
8. Życie dzielnic stolicy. /rozdział w pracy zbiorowej/. Warszawa. W-wa 1929, s. 111-122. /CB-PTTK, syg. III-1129/.
9. Grzelak Władysław. Łódźką z biegiem Wisły. Z przedmową Al. Janowskiego. W-wa 1926. /CB-PTTK, syg. I-1361/.
10. Grzelak Władysław. Łódźką z biegiem Wisły. Z przedmową Al. Janowskiego. Wyd. II. W-wa 1930.
11. Hryniewiecki Bolesław: Moja pierwsza wycieczka krajoznawcza. Kraków 1923. Bibl. "Orlego Lotu". /Przedmowa Al. Janowski/. /CB-PTTK, syg. I-1582/.
12. Nasz Kraj. /Red. Al. Janowski/. W-wa 1919.
13. "Ziemia" red. Al. Janowski: 1926-1927, 1932-1933. /CB-PTTK, syg. II-238 p./

W kilku już numerach "Informacji ZG PTTK" zostały zamieszczone materiały z dziejów naszego Towarzystwa, poczynając od jego "korzeni". Ostatnio, autorka tej rubryki Wanda Skowron wskazała bogatą bibliografię prac autorstwa Aleksandra Janowskiego podając także sygnatury pozycji znajdujących się w Centralnej Bibliotece na Podwalu w Warszawie. Tylko sięgnąć ręką, czytać i ... zadziwić się, jak wszechstronnie i przewidująco budowano gmach naszego krajoznawstwa i to nawet pod obcymi zaborami!

Jako senior, zajmujący się m. in. działalnością Al. Janowskiego pragnę dołożyć swoją cegiełkę. Podaję szereg jeszcze pozycji bibliograficznych Jego dzieł. A być może, ktoś wskaże jeszcze inne?

Z krajoznawczym pozdrowieniem

Adam Czarnowski

UZUPEŁNIENIA DO BIBLIOGRAFII PRAC AL. JANOWSKIEGO CZ. I.

"Informacje ZG PTTK" 1995/ nr. 5. s. 18-20

- Dziesięć ciekawych wycieczek po kraju. W-wa 1904. Druk "Gazety Polskiej" s. 15. /poz. ujęta pod nr 5 BIBLIOGRAFII uzup. o opis jeszcze jednego wydawcy/.

- Dziesięć wycieczek po kraju. Wyd.2. dopełnione wskazówkami z dziedziny przyrodoznawstwa nakreślonymi przez Stanisława Karczewskiego, Stanisława Kontkiewicza i Kazimierza Kulwiecia. W-wa 1908. PTK s.20.
/poz.ujęta pod nr.6 BIBLIOGRAFII - rozszerzony opis/.
- Idea i praca krajoznawcza /przemówienie na Zjeździe Słowiańskich Geografów i Etnografów w Polsce 1927, s.2/ nadbitka.
- Ostatnia Jagiellonka. W-wa 1920. Sekcja Miłośników Warszawy. PTK s.39. Ser.2 Dobrze zasłużeni 5.
/poz.ujęta pod nr 25 BIBLIOGRAFII - rozszerzony opis/.
- Pierwiastek narodowy w nauczaniu geografii. Rzecz wygłoszona na posiedzeniu Sekcji Geografii Stow.Naucz.Pol. W-wa 1915, PTK s.14.
/poz.ujęta pod nr 29 BIBLIOGRAFII - rozszerzony opis/.
- Położenie geograficzne Warszawy. W-wa 1916. Sekcja Miłośników Warszawy PTK. Ser.1 Historia Warszawy 1, s.27.
/poz.ujęta pod nr 35 BIBLIOGRAFII - rozszerzony opis/.
- Własna ziemia. W-wa 1921. Nakł.Inst.Gosp.Społ. s.28. Przewodnik Obywatela RP Nr 2.
/poz.ujęta pod nr 51 BIBLIOGRAFII - rozszerzony opis/.
- Ziemia - rodzinna. Napisał Aleksander Janowski. W-wa 1913, s.76. Poznaj swój kraj. I. Zbiór Książeczek Krajoznawczych dla Ludu.
/poz.ujęta pod nr 64 BIBLIOGRAFII - rozszerzony opis/.

REPRINTY

- Warszawa. Monachium 1946 /reprint/ s.187,s.n.
Warszawa. W-wa 1986 PIW, s.224.
- Wycieczki po kraju. T.I-IV /reprint/ Wyd.Art.i Film. W-wa 1987, s.523.

UZUPEŁNIENIA DO BIBLIOGRAFII PRAC AL.JANOWSKIEGO CZ.II.

"Informacje ZG PTTK" 1995/ nr.7, s.35-37

Cz.II. Artykuły w czasopiśmie.

- "Orli Lot" 5 art. w latach 1923 - 1932
- "Iskry" 14 art. w latach 1923 - 1924
- "Płomyk" 20 art. w latach 1922 - 1929

UZUPEŁNIENIA DO BIBLIOGRAFII PRAC AL.JANOWSKIEGO CZ.III.

- Folklor /rozd. w pracy zbiorowej/ Metodyka wycieczek krajoznawczych. W-wa 1909. PTK, s.96-112. /CB-PTTK, syg.I-2019/.
- Folklor /rozd. w pracy zbiorowej. Metodyka wycieczek krajoznawczych. Wyd.II. W-wa 1919. PTK, s.96-112.
- Grzelak Władysław. Łódką z biegiem Wisły./przedmowa Al.Janowskiego. W-wa 1926. /CB-PTTK, syg.I-1361/.
- Grzelak Władysław. Łódką z biegiem Wisły./przedmowa Al.Janowskiego. Wyd.II. W-wa 1930. /CB-PTTK, syg.I-272/.
- Krajoznawstwo /rozd.w:Lutosławski K. Letniska młodzieży szkolnej. Podręcznik dla kierowników.Z.IV, rozdz.XXII/. W-wa 1919. s.269-276.
- Królewski dar Puszczy Jodłowej./rozd. w pracy zbiorowej/.Pamiętnik Świętokrzyski. Kielce 1930. Wyd.Wydz.Wojew.w Kielcach, s.120-121.
- Ludoznawstwo./rozd.w pracy zbiorowej/.Metodyka wycieczek krajoznawczych. W-wa 1909. PTK. s.79-95. /CB-PTTK, syg.I-2019/. Wyd.II jak w przyp.rozd.Folklor
- Rzut oka po kraju. /rozd.w pracy zbiorowej/. Opis ziem zamieszkałych przez Polaków. T.II, z.40, W-wa 1904. Nakł.Red.Gazety Polskiej. s.99-170.

● O Podatku VAT ●

Publikujemy odpowiedź na pismo, jakie Ministerstwo Finansów nadesłało do Zarządu Głównego PTTK na nasze Pismo w sprawie opodatkowania podatkiem VAT "podatków o charakterze publiczno - prawnym" (np. podatku od nieruchomości).

46 Zamieszczamy również odpowiedzi Ministra Finansów na pisma Polskiej Izby Turystyki w sprawach;

1. ustalenia podatku VAT dla organizacji wycieczek szkolnych i wycieczek dzieci i młodzieży,
2. opodatkowania stawką podatku VAT prowizji agenta w przypadku wykonywania usług pośrednictwa w zakresie świadczeń usług turystycznych.

Odpowiedzi Ministerstwa Finansów na pisma PIT zostały przedrukowane z czasopisma TOUR - EXPRESS - Magazynu Informacyjnego Polskiej Izby Turystyki nr 4/95.

MINISTERSTWO FINANSÓW

Departament Podatków Pośrednich
PP1-7205-117/95/OIP

Warszawa, 1995-09-03

Polskie Towarzystwo
Turystyczno-Krajoznawcze
Zarząd Główny
00-075 Warszawa
ul. Senatorska 11

W związku z pismem, znak SG/2089/95 z 1995-08-08 Ministerstwo Finansów informuje, że zgodnie z art. 2 ustawy z dnia 8 stycznia 1993 r. o podatku od towarów i usług oraz o podatku akcyzowym (Dz.U. Nr 11, poz. 50 z późn. zmianami) opodatkowaniu podatkiem VAT podlega sprzedaż towarów i odpłatne świadczenie usług na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, z wyjątkami określonymi w przepisach cytowanej ustawy oraz aktów wykonawczych do tej ustawy. Tym samym "podatki o charakterze publicznoprawnym" nie mogą być przedmiotem opodatkowania, o którym mowa w cytowanej ustawie, ponieważ nie są towarem ani usługą. Zaznacza się jednak, że niekiedy niektóre podmioty gospodarcze nieślusnie używają terminu "opodatkowaniem VAT innych podatków" np. w okolicznościach gdy:

- określony podatek stanowi składnik kalkulacyjny ceny sprzedaży,
- strony umowy rozbiły należność czynszową na dwie kwoty, w tym jedną z nich jest przykładowo kwota odpowiadająca wysokości płaconego przez wynajmującego podatku od nieruchomości.

W takich przypadkach oczywiście opodatkowaniu VAT podlega należność o charakterze cywilno prawnym a nie podatek jako taki.

WICEDYREKTOR DEPARTAMENTU

mgr. St. Rurka

Publikujemy pismo, jakie minister finansów, prof. dr hab. Witold Modzelewski nadesłał do przewodniczącego PIT, Włodzimierza W. Sukienika w odpowiedzi na jego pismo w sprawie ustalenia podatku VAT dla organizacji wycieczek szkolnych i wycieczek dzieci i młodzieży.

Zamieszczamy także odpowiedź Ministerstwa Finansów na wystąpienie Polskiej Izby Turystyki w sprawie opodatkowania stawką podatku VAT prowizji agenta w przypadku wykonywania usług pośrednictwa w zakresie świadczeń usług turystycznych.

Sądzimy, że to ostatnie pismo w sposób jednoznaczny wyjaśnia, iż stawka ta wynosi 7%, a nie 22%, jak uważały niektóre Izby Skarbowe w Polsce.

W sprawie organizowania wycieczek i wycieczek młodzieży.

Odpowiadając na wnioski Nr 486-PIT-95 z 1995.05.11, dotyczący ustalenia stawki VAT w wysokości 0% dla organizacji wycieczek szkolnych oraz wycieczek dzieci i młodzieży Ministerstwo Finansów uprzejmie wyjaśnia, że:

1. Zgodnie z ust. 2 Obwieszczenia ministra finansów z 31 marca 1995 r. (Dz.U. Nr 44, poz. 231) zmiana nomenklatury, o której mowa w ust. 1 Obwieszczenia, nie powoduje zmian wysokości opodatkowania podatkiem od towarów i usług po 31 marca 1995 r. Oznacza to, że po 31 marca 1995 r. należy stosować tę samą wysokość opodatkowania (stawkę, zwolnienie), jak w stanie prawnym obowiązującym przed 1 kwietnia 1995 r. - w przypadku wczasów dla dzieci i młodzieży - zwolnienie od podatku od towarów i usług. Jednocześnie informuje, że usługi sklasyfikowane wg „starej” nomenklatury w podbranzhy

Jeszcze o podatku VAT

KU-82401 od 1 kwietnia 1995 r. są wymienione w podkategorii podatkiem od towarów i usług po 31 marca 1995 r. Oznacza to, że po 31 marca 1995 r. należy stosować tę samą stawkę podatku VAT, jak w stanie prawnym obowiązującym 31 marca 1995 r.

W związku z powyższym w przypadku wykonywania usług pośrednictwa w zakresie świadczenia usług turystycznych, prowizja agenta podlega w dalszym ciągu opodatkowaniu stawką VAT w wysokości 7%, gdyż usług, do 31 marca 1995 r. były klasyfikowane przez Główny Urząd Statystyczny do podbranzhy w K. 88201 "Organizowanie i obsługa ruchu turystycznego" (usług), te podbranzhy objęte były także stawką VAT w wysokości 7%;

2) nie są wadliwe faktury VAT rachunki uproszczone, w których zamiast symbolu statystycznego usług według Klasyfikacji Wyrobów i Usług (KWU) podano symbol: Klasyfikacji Usług (KU). Tego rodzaju faktury VAT stanowią podstawę do obniżenia podatku należnego o podatek naliczony, określony w tych fakturach (w załączeniu do ustawy o podatku od towarów i usług oraz o podatku akcyzowym z uwzględnieniem nomenklatury wynikającej z Klasyfikacji Wyrobów i Usług (Dz. U. Nr 44, poz. 231)).

3) wniosek Polskiej Izby Turystyki, zawarty ww. piśmie zostanie rozpatrzony przy nowelizacji Obwieszczenia ministra finansów z 31 marca 1995 r. w sprawie ogłoszenia załączników do ustawy o podatku od towarów i usług oraz o podatku akcyzowym z uwzględnieniem nomenklatury wynikającej z Klasyfikacji Wyrobów i Usług (Dz. U. Nr 44, poz. 231).

podpisał:
podsekretarz stanu prof. dr hab.
Witold Modzelewski

W sprawie agenta wykonującego usługi pośrednictwa.

Odpowiadając na pismo znak: 488-PTI-95 z 1995.05.11 Ministerstwo Finansów uprzejmie informuje, że:

- 1) zgodnie z ust. 2 Obwieszczenia ministra finansów z 31 marca 1995 r. (Dz.U. Nr 44, poz. 231) zmiana nomenklatury, o której mowa w

**XXVII Ogólnopolski Rajd Narciarski
WĘDRÓWKI PÓŁNOCY
Olecko - Gołdap - Sejny - Suwałki 96**

R E G U L A M I N

Cele Rajdu: - przekonanie się, że Północno-wsch. Polska w zimowej szacie jest równie piękna i atrakcyjna jak latem
 - przeżycie prawdziwej przygody na zimowych szlakach
 - propagowanie turystyki na nartach śladowych i zasad bezpieczeństwa zimą
 - spędzenie części ferii zimowych (urlopu) w samym centrum Zielonych Płuc Polski (a nawet Europy).
 - promocja atrakcyjnych turystycznie terenów: Gołdapskiego, Sejneńskiego i Suwalszczyzny.

Organizatorzy: Zarząd Oddziału PTTK w Suwałkach przy współpracy: ZG PTTK - Komisji Narciarskiej , RW LZS , UW , Kuratorium , Zarządy Miast: Olecko, Gołdap, Suwałki i Sejny oraz Gmin: Dubeninki, Zytkiejmy, Wiżajny, Rutka Tartak, Jeleniewo, Przerośl i Szypliszki znanych z gościnności i wyjątkowych walorów turystycznych latem i zimą.

Patronat nad Rajdem utrzymują: Narodowa Fundacja Ochrony Środowiska „Zielone Płuca Polski” Zakład Usług Ekologicznych w Suwałkach, Towarzystwo Ubezpieczeń i Reasekuracji S.A WARTA Filia w Suwałkach.

Rajd Narciarski „Wędrówki Północy 96” odbędzie się pod hasłem „ **Z WARTA na narty** ”.

Termin i miejsce: Rajd odbędzie się bez względu na pogodę w dniach 3-10.02.96 r tj. ferii zimowych w woj. suwalskim.

Warunki uczestnictwa: W Rajdzie uczestniczyć mogą:
 1/ Drużyny młodzieżowe (uczniowie) z opiekunem, zgłoszeni przez szkoły, org. społeczne itp.
 2/ Turysty, których stan zdrowia i umiejętności narciarskie pozwalają na udział w wybranej przez siebie trasie Rajdu (indywidualnie lub grupowo).

Zgłoszenia wg poniższego wzoru należy nadsyłać do 27.01.96r na adres: P T T K 16 - 400 S u w a ł k i ul. Kościuszki 37 z dopiskiem „WP-96”

Wzór karty zgłoszenia

Wędrówki Północy 96 Trasa nr
 Nazwa Drużyny..... Trasa zastępcza
 Jednostka zgłaszająca

Lp. Nazwisko i imię data ur. adres zam. nr dok. tożsamości Podpis

Jednocześnie ze zgłoszeniem przekazaliśmy na konto Oddziału PTTK Suwałki w **PEK O/Suwałki nr 377809-1948-132** wpisowe za osób....razem.....

Pieczęć jednostki zgłaszającej Podpis i tel. kontaktowy kier. ekipy

Wpisowe od osoby: trasa I-18,-zł, trasa II-15,-zł, trasa III-13,-zł, trasa IV-15,-zł. Wpisowe należy wpłacić na konto jak we wzorze karty zgłoszenia.

W ramach wpisowego: ubezpieczenie firmy WARTA od następstw nieszczęśliwych wypadków, dyplom dla drużyny, pamiątka z Rajdu, odcisk pieczęci okolicznościowej, dach nad głową w bazie szkolnej (należy obowiązkowo zabrać ze sobą śpiwór i materac), kierownictwo tras, punkty na odznaki NON i krajoznawczą. Uczestnicy przebywają trasę Rajdu w drużynach. Całością trasy dowodzi jej kierownik. Turysty indywidualni będą grupowani w drużyny przez kierownika trasy.

UWAGA - PRZEWCZ BAGAŻY TRASY ORGANIZUJĄ WE WŁASNYM ZAKRESIE w trakcie trwania Rajdu.

T R A S Y

- I. **Suwałska Szkoła Przeżycia.** Start - sobota 3.02.96r godz. 10³⁰ PTTK Olecko. Olecko - Kowale Oleckie - Gołdap - Dubeninki - Eytkejn - Wiżajny - Rutka Tartak - Jeleniewo - Suwałki. Kier. trasy - Kol. Bieńkowski Olsztyn Szkoła tel. 33-52-43.
- II. **Pogranicze** - spotkanie z kier. trasy poniedziałek 5.02.96r godz. 10⁰⁰ Dworzec PKS Sejny. Sejny - Sejny - Sejny - Sejny - Stary Folwark - Stary Folwark - Suwałki. Kier. trasy Kol. Stróżecki - Zawiercie Szkoła tel. 225-83. Na trasie szkolenie na przodownika turystyki narciarskiej.
- III. **Narciarskie ABC** - spotkanie z kier. trasy poniedziałek 5.02.96r godz. 10⁰⁰ - ZSZ Gołdap ul. 14 Grudnia. Gołdap - Gołdap - Dubeninki - Pawłówka - Pawłówka - Jeleniewo - Suwałki. Kier. trasy Kol. Białokoz Giżycko tel. 38-81./nocleg z 5/6 w miejscu zbiórki/.
Uwaga - istnieje możliwość noclegu w tym samym miejscu o 1 dobę wcześniej.
- IV. **Trasa nadgraniczna.** Start - sobota 3.02.96r godz. 10³⁰ PTTK Suwałki. Rutka Tartak - Rutka Tartak - Rutka Tartak - Okny - Becejły - Becejły - Suwałki. Kier. trasy Kol. Chuchnowski. Kontakt - PTTK Suwałki tel. 66-59-61.

U W A G A - miejscowości podkreślone - nocleg. W przypadku zmiany trasy (miejsca noclegu) informację podamy w specjalnym komunikacie przed imprezą.

U W A G I K O Ń C O W E.

1. Wcześniejsze noclegi uzgadniać z organizatorem telefonicznie.
2. Rozkłady jazdy z Suwałk (powroty) podamy w komunikacie.
3. Na każdą trasę przyjmujemy tylko 50 osób - decyduje kolejność zgłoszeń.
4. Zastrzegamy sobie prawo do zmiany tras w zależności od warunków.
5. W przypadku rezygnacji wpisowego nie zwracamy.
6. Szkoły pozostawiamy posprzątane. Za rok też chcemy ten Rajd zorganizować.

Z A P R A S Z A M Y

Organizatorzy

Tel. 66-59-61, tel/fax 66-79-47 (kier. z W-wy 087)

PAMIĘTAJ: Z WARTĄ NA NARTY.

K o m u n i k a t

Rady Programowej ds. Młodzieży Szkolnej ZG PTTK

**FINAŁ XXIV Ogólnopolskiego Młodzieżowego Turnieju Turystyczno-Krajoznawczego odbędzie się w dniach 29.05.96 - 02.06.96
we Włodzimierzowie woj. piotrkowskie**

ORGANIZATOR : Oddział PTTK im. Michała Rawity Witanowskiego
97 - 300 PIOTRKÓW TRYBUNALSKI
ul. Pl. Czarnieckiego 10, tel. (0-44) 477-052

GIEŁDA TURYSTYCZNA PTTK

Różne dziedziny współczesnego życia coraz częściej potwierdzają konieczność bezpośredniego udziału w interesujących nas sferach ludzkiego działania. Wysunięta niegdyś teza „Nic o nas bez nas” na stałe zagościła również na rynku turystycznym.

Zarówno państwa wysoko rozwinięte, lansujące model aktywności turystycznej w dobie wzrostu stopnia zamożności społeczeństwa oraz wzrostu wymiaru czasu wolnego, jak i kraje, w których rozwój gospodarczy determinowany jest rozwojem przemysłu turystycznego, od lat doceniają rolę bezpośredniej wymiany kontaktów.

O olbrzymim potencjale turystyki świadczy rosnąca liczba organizatorów, ośrodków recepcji i informacji, rozwój infrastruktury, ale też wzrastająca liczba umów stwarzających formalno-prawne warunki rozwoju turystyki krajowej i zagranicznej.

Turystyka, jako dziedzina interdyscyplinarna łącząc zagadnienia ekonomiczne, psychologiczno-socjologiczne, medyczne, statystyczne, urbanizacyjne etc., stała się areną działań specjalistów we wspomnianych zakresach, powodując wzrost liczby kongresów i narad o zasięgach regionalnych, krajowych i międzynarodowych.

Od szeregu lat niebagatelną rolę odgrywają badania marketingowe, służące ocenie możliwości działania na rynku turystycznym. Analizie poddawane są tendencje aktualnego popytu i podaży usług, oczekiwania klientów, możliwość wprowadzenia nowych ofert. Posiadają istotne znaczenie w procesie inwestycji turystycznych.

Niebagatelną rolę w procesie oddziaływania na rynek turystyczny ma użycie środków konkurencji z zakresu kształtowania cen, dystrybucji i promocji. Z uwagi na specyfikę produktu coraz większego znaczenia nabiera promocja usług turystycznych, której ostatecznym celem jest wywarcie wpływu na finalnego nabywcę.

O potrzebie wymiany doświadczeń i konieczności bezpośredniego oddziaływania na kształtowanie produktu turystycznego świadczy rosnąca liczba giełd i targów turystycznych. Potwierdzeniem zapotrzebowania tego typu działań jest fakt, iż w samym 1995 r. odbyło się w Europie 30 Targów Turystycznych o zasięgu międzynarodowym, w których brali udział również przedstawiciele Polski. Od dwóch lat podobnego typu imprezy organizowane są na terenie państw b. ZSRR i krajów nadbałtyckich. W Polsce wzrasta zainteresowanie tradycyjnie organizowanymi w Poznaniu giełdami turystycznymi, stwarzającymi okazję konfrontacji działań i sprzedaży ofert programowych.

W bieżącym roku, również w Poznaniu odbyła się już piąta edycja Międzynarodowego Salonu Turystycznego „TOUR SALON' 95”, będąca największą imprezą tego typu poświęconą turystyce. Swoje oferty prezentowali m.in. przedstawiciele regionów, związków gmin turystycznych, biura podróży, gestorzy bazy turystycznej, towarzystwa ubezpieczeniowe, przewoźnicy, producenci sprzętu turystycznego, firmy wydawnicze

Poza imprezami o zasięgu międzynarodowym i ogólnopolskim, od szeregu lat organizowane są w Polsce regionalne targi i giełdy turystyczne. Na stałe w kalendarzu imprez umieszczono Targi Ziemi Górskich, Wybrzeża Bałtyku, Regionu Północno-Wschodniej Polski.

W dobie rosnącej konkurencji wydaje się nieodzowna organizacja giełd turystycznych również w środowisku PTTK. Kondycja ekonomiczna Oddziałów PTTK i BORT nie zawsze pozwala na uczestnictwo w imprezach rangi ogólnopolskiej czy międzynarodowej. Wychodząc naprzeciw zapotrzebowaniu, Towarzystwo winno wypracować własne metody i środki działania, służące wymianie doświadczeń, popularyzacji działań, prezentacji możliwości.

Szansę powodzenia tego typu przedsięwzięć upatruje się w atrakcyjności ofert, wynikających z programów działań Towarzystwa. Według badań Urzędu Kultury Fizycznej i Turystyki dominujące zapotrzebowanie w sferze turystyki istnieje wśród ofert zaaspokajających różne formy aktywności fizycznej, w tym zainteresowań sportowych, krajoznawczych, kulturalnych, służących profilaktyce zdrowotnej, umożliwiającymi bezpośredni kontakt z naturą.

Programy wypoczynku oferowane przez PTTK oraz lokalizacja bazy noclegowej stwarzają szansę realizacji celów społecznego oczekiwania.

Biorąc pod uwagę powyższe czynniki, celowa jest aktywizacja działań w zakresie organizacji giełd turystycznych PTTK. Intencją tego typu imprezy jest stworzenie warunków do wymiany doświadczeń, dyskusji nad współczesnym modelem turystyki, możliwościami pozyskiwania klientów, prezentacji dorobku, bezpośredniej wymiany ofert między Oddziałami. Udział w giełdzie sprzyjać będzie również zacieśnieniu kontaktów, częściowo rozluźnionych w wyniku likwidacji struktur pośrednich Towarzystwa. Organizacja pierwszej tego typu imprezy zaplanowana jest w kwietniu 1996r w Karpaczu. Początkowo intencją pomysłodawców było umożliwienie spotkania wszystkim przedstawicielom Oddziałów PTTK i BORT-ów. Z uwagi na niebagatelne ceny dojazdów, wpływające na podwyższenie kosztów uczestnictwa w imprezie, rozważana jest możliwość organizacji giełd regionalnych lub sezonowych.

Zrozumienie intencji i poparcie naszych inicjatyw przez aktyw społeczny PTTK oraz dyskusja nad celowością i możliwościami organizacji tego typu spotkań przyczyni się do wypracowania wspólnego modelu, zgodnego z oczekiwaniami Towarzystwa.

Zgodnie z intencją ZG PTTK, koordynację działań w zakresie organizacji giełd turystycznych przejąłaby firma „Tourmaco” - jednoosobowa spółka PTTK, działająca w imieniu i na rzecz Stowarzyszenia.

W związku z koniecznością wypracowania wspólnego programu działania oraz faktem planu realizacji pierwszej imprezy w kwietniu przyszłego roku, uprzejmie prosimy o zajęcie stanowiska w sprawie podjętej inicjatywy.

Państwa uwagi powinny zawierać:

- informację odnośnie celowości organizacji giełdy w Towarzystwie.
- sugestie odnośnie zasięgu terytorialnego imprezy:
 - ogólnopolska
 - regionalna
 - ponadregionalna(np. tematyczna - wypoczynek dzieci i młodzieży, turystyka wodna itp.)
- częstotliwość organizacji imprez:
 - raz w roku
 - raz na dwa lata
 - przed sezonem letnim i/lub zimowym

- czas trwania imprezy
 - planowany termin oraz ilość dni
- możliwość finansowa udziału przedstawicieli Oddziału w imprezie (jednodniowy koszt pobytu jednej osoby)
- sugestie programowe
 - wyłącznie wymiana ofert programowych
 - połączenie giełdy z poznaniem walorów turystycznych miejsca organizacji giełdy
 - połączenie wymiany ofert z prezentacją dorobku programowego organizatora giełdy
- sugestie odnośnie organizatorów
 - stali organizatorzy
 - zmiana organizatora w zależności od problematyki lub cyklu spotkań
 - inne propozycje

Zwracamy się z uprzejmą prośbą o kierowanie Państwa uwag w terminie do dnia 31 grudnia 1995 r.

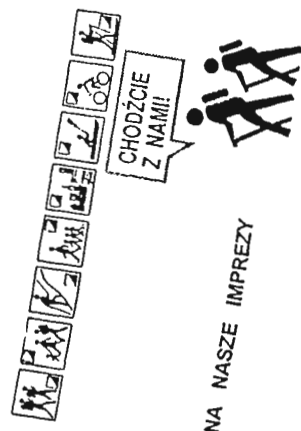
- pisemnie na adres : „Tourmaco” Sp. z o.o.
ul. Krakowskie Przedmieście 4/6
00-333 Warszawa
- lub telefonicznie (0-22) 26-05-84 fax. 26-39-91

Kalendarz imprez
turystycznych i krajoznawczych
Oddziału piotrkowskiego PTTK
na 1996 rok

Lp.	Nazwa imprezy	Termin	Trasa-Miejsce	Organizator
1.	Rajd pieszy "Puchowy Śniegu Tren"	13 stycznia	okolice Piotrkowa Tryb.	ZO PTTK
2.	Zimowe marsze na orientację "ZIMNO '96"	styczeń - luty	Wierzeje	ZO PTTK, KH ZHP KINO
3.	XXIV Rajd pieszy "Gorącego Czaju Łyk"	2 marca	Piotrków Tryb. -Raków	ZO PTTK
4.	Rajd pieszy "Toplenie Marzanny" (Rajd Wągarowicza)	21 marca	Piotrków Tryb. -Meszcze	ZO PTTK
5.	Rajd pieszy i rowerowy "Wiosna Żaków '95"	20 kwietnia	Piotrków Tryb. -Raków	ZO PTTK
6.	Ogólnopolski Młodzieżowy Turniej Turystyczno -Krajoznawczy / Finał Wojewódzki /	27 kwietnia	Piotrków Tryb. KOIW	ZO PTTK
7.	Zawody na Orientację "Wiosna '95"	maj	Trzymorgi	ZO PTTK, KH ZHP
8.	Rajd ARCHITEKTURY Wiosenny Złot Młodzieży	maj	Piotrków Tryb.	ZO PTTK
9.	FINAŁ CENTRALNY OM TTK	29 maj - 2 czerwiec	Piotrków Tryb.	MEN, UKFIT, ZG PTTK
10.	Dziecięcy rajd pieszy "Rajd z bajką"	8 czerwca	Piotrków Tryb. -Budki	ZO PTTK
11.	Spyw Kajakowy rzeką Pilicą	czerwiec	Przedbórz - Sulejów	ZO PTTK
12.	Rajd MOTOROWY	czerwiec	Słok	KTM "Energrtyk", ZO PTTK
13.	Młodzieżowa Szkoła Turystyki	lipiec - sierpień	piotrkowskie	UKFIT, ZG PTTK, ZO PTTK, MEN
14.	Obozy Eko-turystyczne	lipiec - sierpień	Zalew Sulejowski	Ochr. Środowiska ZG PTTK, ZO PTTK
15.	Spyw kajakowy rzeką Pilicą	sierpień	Przedbórz - Sulejów	ZO PTTK
16.	Rajd i Złot Turystów Zmotoryzowanych	wrzesień	Bekchałów - Słok	KTM PTTK "Energrtyk"
17.	Sprzątanie Świata	wrzesień	Piotrków Tryb.	ZO PTTK
18.	Tydzień Turystyki Młodzieżowej	24-30 września	Piotrków Tryb.	ZO PTTK
19.	Świątowy Dzień Turystyki Sejmik Krajoznawczy	27 września	Piotrków Tryb.	ZO PTTK
20.	Jesienny Maraton Imprez na Orientację	4 - 6 października	Trzymorgi	ZO PTTK, KH ZHP
21.	Popisy Krasomówcze Dzieci i Młodzieży	październik	Piotrków Tryb.	ZO PTTK, KOIW
22.	Rajd Prażonego Ziemiaka	19 października	Piotrków Tryb. -Przedbórz	ZO PTTK
23.	XXVII Rajd Parasokowy	18 listopada	Piotrków Tryb. -Poniatów	ZO PTTK
24.	Zimowa Gra na Orientację	7 grudnia	Wierzeje	ZO PTTK
25.	Złot Oplekunów SKKT PTTK	7 grudnia	Piotrków Tryb.	ZO PTTK

Biurowisko Zarządu Oddziału PTTK
im. Michała Rawity - Witarowskiego
pl. Czarnieckiego 10
tel. 47-70-52
tel. fax 49-51-96

Szczegółowych informacji udziela:

KOMUNIKAT

Europejska Federacja Parków Narodowych i Krajobrazowych jest organizacją powstałą w 1973 roku i zrzeszającą obecnie blisko 200 członków z całej Europy. Do głównych celów Federacji należą:

1. promowanie działalności związanej z parkami narodowymi i krajobrazowymi,
2. szerzenie świadomości i edukacji środowiskowej szczególnie przez wymianę doświadczeń, szkolenia w organizowaniu i administrowaniu parkami oraz wymianę stażystów,
3. promowanie współpracy międzynarodowej pomiędzy władzami parków, popieranie i pomoc m.in. w dziedzinie legislacji,
4. wzbudzanie zainteresowania rządów i innych ciał oraz organizacji celami i działaniami Federacji.

PTTK było pierwszym /i długo jedynym/ członkiem FNNPE z Polski. W 1989 r. KOP ZG PTTK z inicjatywy kol. K.Wolframa i C.Okołowa zorganizowała dla Federacji seminarium na terenie Suwalszczyzny, które bardzo dobrze przysłużyło się promocji idei "Zielonych Płuc Polski" na arenie międzynarodowej.

Komisja Ochrony Przyrody ZG utrzymuje bieżący kontakt z biurem Federacji w Grafenau /Niemcy/, a w kwartalniku wydawanym przez FNNPE pojawiają się artykuły i notatki autorstwa naszych Kolegów /zwłaszcza C.Okołowa, K.Wolframa i P.Dąbrowskiego/.

Również Federacja zwraca się do nas w różnych sprawach. Ostatnio zostaliśmy poproszeni o pomoc w rozpropagowaniu na terenie Polski przygotowanego przez Federację programu wymiany stażystów między różnymi instytucjami zajmującymi się praktyczną ochroną przyrody /w najróżniejszych aspektach/ w Europie.

W tym celu odpowiednia ankieta i instrukcja została powielona i rozesłana do wszystkich polskich parków narodowych i krajobrazowych, jak również niektórych innych jednostek.

Ponieważ oddziały PTTK na ogół mają ograniczone możliwości finansowe przyjmowania stażystów zagranicznych nie wysłano do nich tego materiału. Jednak w przypadku zainteresowania programem prosimy o kontakt z Ośrodkiem Edukacji i Turystyki Ekologicznej prowadzonym w ramach RPK w Krakowie, który był odpowiedzialny za wysyłkę instrukcji.

W bibliotece RPK w Krakowie znajdują się również biuletyny Federacji i bardzo bogaty zbiór różnych materiałów dotyczących ochrony przyrodniczego i kulturowego dziedzictwa /samych książek ponad 7000 vol., nie licząc map, zdjęć, folderów, filmów wideo, przeźroczki itd./

Zbiór ten powstał w ciągu 20 lat z zakupów, ale również z darów i wymiany zagranicznej. Tak np. podczas odbywającego się w maju br. Światowego Kongresu Rangerów w Zakopanem, Ośrodek prowadził punkt z materiałami informacyjnymi na temat terenów chronionych w Polsce. W efekcie uczestnicy Kongresu podarowali do biblioteki Ośrodka setki różnych wydawnictw z całego świata. Dalsze materiały od czasu do czasu napływają jeszcze pocztą! Ilość zwłaszcza drobnych druków jest tak duża, że przekracza możliwości bieżącego katalogowania, zwłaszcza, że RPK nie ma niezbędnego w każdej wspólczesnej bibliotece komputera.

Wszystkich zainteresowanych skorzystaniem ze zbiorów zapraszamy:

- poniedziałki - 9,00 - 15,30
- czwartki - 9,00 - 11,30
- piątki - 11,00 - 15,30

• OFERTA •

OFERTA NA TURYSTYCZNE WYJAZDY DLA KAŻDEGO

Oddział PTTK "Beskid Śląski" w Cieszynie podjął współpracę z czeskim biurem turystycznym i zarazem redakcją miesięcznika "Turistika a Hory".

Efektom tej współpracy jest poniższa bogata oferta ściśle turystycznych wyjazdów głównie dla turystów o wysokich kwalifikacjach wysokogórskich, jak również dla turystów mniej zaawansowanych, oraz wyjazdów w celach wypoczynkowych - pobytowych.

Oferta dotyczy roku 1996. Ceny podajemy w dolarach USA.

Organizator zapewnia wszędzie przejazd autokarem oraz przewodnika.

W programie oferty:

- turystyka wysokogórska,
- przejścia atrakcyjnych pasm górskich,
- wyjścia na szczyty,
- najciekawsze "Via Ferraty",
- trekking,
- wyjazdy narciarskie,
- wycieczki na spotkanie z folklorem i przyrodą,
- spływy wodne,
- ekspedycje,
- wycieczki pobytowe nad morzem.

ŻIMÁ

Šzwajcaria - Adelboden /8 dni/

25.3. - 1.4

Dojazd, pobyt, wyżywienie, karnet narc. 228,-

Narciarstwo w Niskich Tatrach /7 dni/

25.2. - 2.3

/Jasna, Czertowica, Solisko/
Pobyt w hotelu, dojazd do ośrodków narciarskich 84,-

Turystyka - wysokogórska turystyka - wspinaczka

Udział w większości podanych imprez wymaga zabrania sprzętu wysokogórskiego /czekan, raki, karabinki, uprząż, pętle /oraz namiotów i sprzętu biwakowego/.
Wyżywienie własne.

Banát /10 dni/ 13 - 22.9

Tereny krasowe połudn.zach.Niemii. Po drodze zwiedzenie węgierskich kąpielisk termalnych /jaskiń/. 108,-

Falewa /3 dni/ 19 - 21.4

Noclegi, wycieczki po Pawłowskich Wierkach. Próba win.

wysokie i niskie Tatry /8 dni/ 5 -12.10
Zakwaterowanie w hotelu, zwiedzanie Choczkich W., Rohaczy oraz Niskich i Wysokich Tatr.

92,-

Zakarpaska Ukraina /10 dni/ 6 -15.9
Zwiedzanie ciekawych miejscowości Gorgan i Czarnohory. Wejścia na szczyty. Przejście Howerla - Pop Iwan.

102,-

Apuseni /10 dni/ 21 -30.8
Zwiedzanie najpiękniejszych terenów krasowych Europy /przepaście, jaskinie, kaniony/ na Węgrzech zwiedzanie termalnych jaskiń i winnych piwnic.

96,-

Silvretta /7 dni/ 19 -25.7
Noclegi w schroniskach, wyjścia na Fiz Buin /3312 m./, Silvretthorn /3244 m./, Signalhorn /3210 m./, Dreilander Spitze /3197 m./.

120,-

Bernnejskie Alpy /10 dni/ 2 - 11.8
Wyjścia wg indywidualnych ustaleń na Monch, Eiger, Jungfrau, Wetterhorn.

140,-

Berchtesgadeńskie Alpy /6 dni/ 26.8 - 1.9
Wyjścia na: Watzmann, Hoher Goll oraz ciekawe viaferraty.

78,-

Alpejskie dwutysięczniki /6 dni/ 26.8. - 1.9

Wyjścia na najpiękniejsze szczyty alpejskie, nie wymagające znajomości poruszania się po lodowcach. Rejon Wysokich Taurów, Kitzbuhel, Zell am See.

98,-

Wysokie Tury /7 dni/ 23 - 29.7

Wyjścia na najwyższe trzytysięczniki Austrii Grossglockner /3798 m./ Grossvenediger /3674 m./, Gross Wisbachhorn /3564 m./.

97,-

Julijskie Alpy /10 dni/ 30.8. - 8.9

Wyjścia na najciekawsze wierzchołki / ze Słowenii i Włoch/.

145,-

Walijskie Alpy /10 dni/ 11-20.8

Wyjścia wg indywidualnych ustaleń na Matterhorn, Monte Rosa, Breithorn.

148,-

Mont Blanc /4807 m./ - Gran Paradiso /4061m/
/10 dni/ 12 - 21.7

Wyjścia na najwyższe szczyty Europy.

156,-

Oetztalskie Alpy - Stubajskie Alpy /7 dni/ 2 - 9.8

Wyjścia na najwyższe szczyty.

101,-

Dolomity I /8 dni/ 28.6 - 6.7

Najciekawsze viaferraty. Paternkofel, Cristalo.

103,-

Dolomity II /8 dni/ 12 - 20.7

Najciekawsze viaferraty. Vajolat, Civeta, Marmolada.

101,-

c.d.n.

Konferencja prasowa
12.12.1995

FUNDACJA ROZWOJU TURYSTYKI „TOURIN”

INFORMACJA PRASOWA

Uznając wysoki potencjał rozwojowy turystyki polskiej Rząd RP i Unia Europejska podpisali porozumienie o pomocy finansowej w ramach programu Phare. Pomoc ta dotyczy głównie transferu „know how”. Bezpośrednim odbiorcą tej pomocy jest Urząd Kultury Fizycznej i Turystyki, który dla realizacji poszczególnych części programu powołał Fundację Rozwoju Turystyki TOURIN. Aktualnie na ukończeniu jest program TOURIN I.

Z początkiem 1995 roku rozpoczął funkcjonowanie program TOURIN II, który obejmuje następujące projekty:

- budowę narodowego systemu rezerwacji i dystrybucji usług turystycznych, którego celem jest zintegrowanie istniejących systemów komputerowych oraz stworzenie podstaw prawnych i organizacyjnych, a także znalezienie źródeł finansowania komercyjnego funkcjonowania tego systemu; efektem prac nad tym projektem będą rozwiązania pilotażowe i modelowe rozwiązania poszczególnych zadań;
- rozwój turystyki na terenach wiejskich i zalesionych; projekt ten obejmuje prace projektowe oraz wdrożenia pilotażowe w sferze budowy planu ogólnego rozwoju tej turystyki oraz w dziedzinie turystyki aktywnej i specjalnego zainteresowania i rozwoju bazy noclegowej na wsi;
- opracowanie strategii rozwoju produktu turystycznego Polski, w oparciu o opracowany w ramach programu TOURIN I raport firmy A.D.Little pt. „Rozwój produktu turystycznego Polski”
- system pomocy dla użytkowników dróg; projekt zakłada także przygotowanie polskiego systemu pomocy drogowej, aby stał się on integralną częścią systemu ogólnoeuropejskiego. W rozumieniu tego przedsięwzięcia pomoc drogowa nie ogranicza się tylko do pomocy technicznej, udzielanej turystom w wypadku awarii, ale obejmuje także pomoc medyczną, prawną, w uzyskaniu noclegów i żywienia oraz zastępczego środka transportu. Obejmuje ona także informację turystyczną, dystrybucję map i przewodników, informację o stanie dróg, pogodzie etc. Efektem tego programu będzie przekazanie „know-how” istniejącym organizatorom pomocy drogowej w Polsce, przygotowanie wniosków o zmianę istniejących przepisów, zaprojektowanie i wdrożenie efektywnego mechanizmu finansowania, stworzenie i częściowe wdrożenie programu szkolenia dla wszystkich podmiotów, tworzących system pomocy drogowej, a także działania promocyjne w postaci wydania broszury informacyjnej i stworzenia znaku jakości, który będzie przyznawany ośrodkom pomocy drogowej, a którego celem będzie utrzymanie wysokiego standardu usług świadczonych w skali całego kraju.

Warszawa 9.12.1995 roku

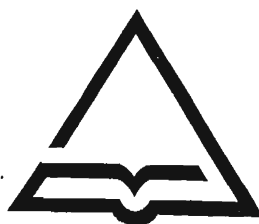
Uprzejmie informujemy, że dysponujemy książkami (wykaz poniżej), które ze względu na przeterminowanie, decyzją ZG PTTK zostały przeznaczone do rozdania wśród jednostek Towarzystwa. Zainteresowane jednostki Towarzystwa, mogą książki te odbierać z magazynu Wydawnictwa własnym transportem po uprzednim uzgodnieniu telefonicznym (p. Jan Dąbrowski tel. 26-16-91) do końca stycznia 1996 roku.

Wykaz książek przeznaczonych do rozdania:

- 1 66 wycieczek pieszych wokół W-wy, *L. Herz*, W-wa 1990 r.
- 2 7 dni w Międzyzdrojach, *B. Kucharski*, W-wa 1990 r.
- 3 Bieszczady - cz. pd., *M. Starakiewicz*, Kraków 1991 r.
- 4 Cygańskie srebro, *Z. Gierala*, W-wa 1991 r.
- 5 Deptane po drodze, *T. Gumowska*, W-wa 1989 r.
- 6 Historie z obrączką czyli pamiętne śluby, *B. Wiernichowska*, W-wa 1990 r.
- 7 Kazimierski Park Krajobrazowy, *K. Piasecki*, W-wa 1989 r.
- 8 Szlakiem Wincentego Pola, *Z. Kresek, Cz. Skonka, J. Sobczak*, W-wa 1989 r.
- 9 Uzdrowisko Świnoujście, plan, W-wa 1990 r.
- 10 Warszawa sprzed lat (1900-1939), *J. Kasprzycki*, W-wa 1989 r.
- 11 Warszawskie cmentarze, *K. Móravski*, W-wa 1991 r.
- 12 Warszawskie pomniki, *W. Głębocki*, W-wa 1990 r.
- 13 Wędrówka przez Sudety Zachodnie, *M. Staffa*, Kraków 1990 r.
- 14 Z rybami na ty. *A. Bakanowski, S. Stypkiewicz*, W-wa 1990 r.
- 15 Zespół Jurajskich Parków Kraj. cz II, *J. Zinkow*, Kraków 1990 r.

Pozostajemy z uszanowaniem

Zaproszenie na imprezę

KOMUNIKAT

Na ręce kol.Marka Staffy wpłynął program „Wędrówek wokół Magdeburga '96 „wraz z kalendarzem imprez organizacji” WANDERBEWEGUNG MAGDEBURG e.V.” na rok 1996 .będący tym samym propozycją uczestniczenia w imprezach przez nich organizowanych.

Impreza międzynarodowa „Wędrówki wokół Magdeburga „ odbędzie się w dniach :
06.09.96 - 12.09.96

Wpisowe na imprezę wynosi :

1. Trasa 5-o dniowa - 25,00 DM
2. Trasa 6-o dniowa - 30,00 DM
3. Trasa 7-o dniowa - 35,00 DM

W ramach wpisowego organizatorzy zapewniają:

- noclegi w hotelu, pensjonacie w Magdeburgu ,schroniska młodzieżowe w Haldensleben i Gommern.
- śniadania i kolacje
- obsługę imprezy

Zgłoszenia można wysłać do 15.06.96 na adres :

Wanderbewegung Magdeburg e.V.
Klaus Beyer, Olivenstedter Str. 35,
39108 Magdeburg

Zainteresowani mogą uzyskać szczegółową informację, bądź Regulamin Imprezy w Zarządzie Głównym PTTK w Zespole Programowym tel. 26-35-74.

**Komisja Turystyki Narciarskiej ZG PTTK
z a p r a s z a n a :**

PTTK

GOLUB-DOBZYŃ

1. FERIE

- a/ Ferie świąteczne dla rodzin narciarskich/ z nauką jazdy/
BUKOWINA TATRZAŃSKA
26.12.95 - 01.01.96
- b/ Beskid Niski '96 -wędrowki na śladówkach /pobyt stacjonarny/
27.01 - 03.02.96
- c/ Ferie narciarskie w Bukowinie Tatrzańskiej
27.01 - 10.02.96

2. IMPREZY

- a/ Rajd na śladówkach po Jurze Krakowsko-Częstochowskiej
z elementami na orientację
19 - 21.01.96
- b/ Rajd „ SUDETY'96 ” na nartach śladowych
13 -18.02.96
- c/ Obozy wędrownie w Karpatach Wschodnich
/ sprzęt turystyczno-zjazdowy /
18.02 -03.03.96 ; 24.02-10.03.96
- d/ 41-szy TATRZAŃSKI RAJD NARCIARSKI /Polska - Słowacja/
23 - 30.03.96
- e/ XLI Ogólnopolski Rajd Narciarski „ KARKONOSZE'96 „
04 - 09.03.96

3. KURSY

- a/ KURS na stopień DEMONSTRATORA PZN
BUKOWINA TATRZAŃSKA
27.01 - 10.02.96
- b/ KURS na stopień PRZODOWNIKA NARC.PTTK/NON/
na trasie „ WĘDRÓWEK PÓŁNOCY „
03 - 10.02.96
- c/ KURS na stopień Pomocnika Instr.PZN -Hala Gąsienicowa
10 - 24.02.96
- d/ KURS unifikacyjno-doszkoleniowy dla Przodown.T.N.
na trasie Wetlina - Ustrzyki G.
18 - 24.02.96
- e/ KURS doskonalenia techniki jazdy - Hala Gąsienicowa
17 - 24.03.96

Informacje szczegółowe :

Centralny Ośrodek Turystyki Górskiej
Komisja Turystyki Narciarskiej ZG PTTK
31-010 Kraków, ul.Jagiellońska 6/6a , tel. /0-12/ 22-74-31

Z a m e k
ZARZĄD ODDZIAŁU
87-400 w Golubiu-Dobrzyniu

Telefon Nr 24-55 lub 24-66
Telex 0555269 PTTK PL

Konto bankowe: PKO Golub-Dobrzyń Nr 87665-1166-132

Obsługa wycieczek krajowych
i zagranicznych

Wczasy turystyczne

Przewodnictwo po Ziemi Golubskiej
i województwie bydgoskim,
toruńskim i włocławskim

Rezerwacja noclegów
wyżywienia, biletów na imprezy, itp.

Wycieczki autokarami własnymi,
kolejowe oraz statkami i samolotami

Informacje turystyczne Punkt „it”
czynny codziennie w godz.
od 8.00—16.00

Muzcum Ziemi Golubskiej
czynne codziennie (prócz ponie-
dziazków w godz. 9.00—15.00

Sprzedaż wydawnictw, pamiątek
i odznak turystycznych

Biuro Obsługi Ruchu Turystycznego
czynne codziennie od 7.00—15.00

Organizacja Wczasów w Siodle

W BIEŻĄCYM NUMERZE M.IN. :

- APEL UCZESTNIKÓW ZJAZDU SPOŁECZNYCH OPIEKUNÓW ZABYTKÓW PTTK
KALISZ 13-15.X.1995 r. s.29
- IV OGÓLNOPOLSKI PRZEGLĄD KSIĄŻKI KRAJOZNAWCZO-TURYSTYCZ-
NEJ POZNAŃ 24-27.X.1995 r. s.39-40
- O PODATKU VAT s.46-47
- GIEŁDA TURYSTYCZNA PTTK s.50-52

Numer zamknięto 1995.12.20

Redakcja: Centralna Biblioteka PTTK
im. Kazimierza Kulwiecia
ul. Podwale 23, 00-261 Warszawa, tel. 31 80 65

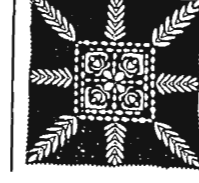
23-27. VIII.95	Zlot Turyst.- otwarcie szlaku E-II 03-04. VI.95	ul Boh. Westerplatte 14 77-400 Złotów Oddział PTTK ul. Wojska Polskiego 2 16-400 Suwałki	tel. (0-22)221014, tel., fax (0-22)222222. Oddział Świętokrzyski PTTK, ul. Zamkowa 3, 25-009 Kielce, tel. (0-41)45914, fax (0-41)47743. Oddział PTTK, ul. Kolejowa 11, 62-510 Konin, tel. (0-63)423980, 424878, tlx 048228. Oddział PTTK, ul. Dworcowa 4, 75-201 Koszalin, tel. (0-94)422652, 424641, tlx 0532538. Oddział PTTK, ul. 3 Marca 50, 78-300 Świdwin, tel. (0-961)2814. Centralny Ośrodek Turystyki Górskiej, ul. Jagiellońska 6/6A, 31-010 Kraków, tel. (0-12)222840. Oddział PTTK, ul. Gietczyńska 1, 18-400 Łomża, tel. (0-86)164718, tlx 852501. Oddział Miejski PTTK, Rynek 8 -ul. Grodzka 3, 20-111 Lublin, tel. (0-81)27991, 24942. Oddział PTTK, Pl. Czarnieckiego 10, 97-300 Piotrków Tr. tel. (0-44)477052, tlx 884282. Oddział PTTK, ul. M. Konopnickiej 6, 37-200 Przeworsk, tel. 2087. Oddział PTTK, Zamek, 87-400 Golub-Dobrzyń, tel. (0-56)832455, 832466. Oddział Miejski PTTK, ul. Piekary 41, 87-100 Toruń, tel. (0-56)22921. Oddział Wrocławski PTTK, Ratusz, Rynek 11/12, 50-108 Wrocław, tel. (0-71)30344	wędrorny górski, stacjonarny wędrorny stacjonarny, organizatora imprez na orientację wędrorny, pieszy, górski wędrorny, pieszy, górski kajakowy wędrorny, pieszy górski wędrorny, pieszy stacjonarny, kajakowy, pieszy, górski, ekoturystyka wędrorny, pieszy, górski, ekologiczny stacjonarny, krasomówczy, rycerski wędrorny, pieszy, górski, nizinny wędrorny, pieszy górski	Góry Świętokrzyskie, Bieszczady Bieszczady Pojezierze Drawskie Beskid Śląski, Żywiecki Sudety, Góry Stołowe Bagna Biebrzańskie Bieszczady, Beskid Śląski, Żywiecki Beskidy, Mazury, woj. piotrzkowskie Roztocze, Sudety, Beskid Śląski Golub-Dobrzyń - Zamek woj. woj.: bydgoskie, zamojskie, tarnowskie, krakowskie Jesioniki
	Zlot Przewodników Turystyki Kajakowej 08-10. IX.95	Oddz. Olsztyński PTTK ul. Staromiejska 1 10-950 Olsztyn Oddział PTTK ul. Sułkowskiego 52 85-915 Bydgoszcz Oddział „Beskid” PTTK Rynek 9 33-300 Nowy Sącz Oddz. Łódzki PTTK ul. Wigury 12a 90-301 Łódź COTG PTTK ul. Jagiellońska 6/6a 31-010 Kraków. Oddział PTTK Waty Żegockiego 2 64-000 Kościan Region. Os. Prog. PTTK ul. Ogarna 72 80-958 Gdańsk Oddział PTTK "Rataje" Osiedle Jagiellońskie 12 61-217 Poznań Oddział PTTK ul. Świętokrzyska 4 27-400 Ostrowiec Św. Regionalna Fundacja Tur. i Krajozn. PTTK ul. Dyrekcyjna 10 40-013 Katowice Oddział PTTK Rynek 8-Grodzka 3 20-111 Lublin Reg. Fun. Tur. i Krai. PTTK	Szkoła Górską Przewodnictwa i Narciarstwa, ul. Obronców 6A, 58-540 Karpacz, tel. (0-75)19711, fax 19353.	Karpacz	
	Centralny Sphw Kajakowy 19-29. VII.95				
	Ogólnopolski Górski Rajd Przewodników w 120-lecie przewodnictwa 06.-08. IX.95				
	Zlot Przewodników Turystyki Górskiej 29. IX-01. X.95				
	Sudecki Zlot Przd. Turystyki Górskiej październik 95				
	Zlot Przdow. Turystyki Kol. i Mot. 10-17. VI.95				
	Centralny Zlot Turystów Kolarzy. 14-20. VIII.95				
	Region. Zlaz Rodzin turystycznych 03-04. VI.95				
	Region. Rajd dla wędrujących rodzin 13-15. X.95				
	Region. Rajd dla rodzin turystycznych wziesień 95				
	Ogóln. Wysokokwal. Rajd Pieszy 09-23. VII.95				
	Zlot Przdow. Turystyki Pieszej				

CENTRALNE I OGÓLNOPOLSKIE IMPREZY
organizowane pod patronatem Komisji i Rad ZG PTTK

- Ogólnopolski Majowy Rajd Świętokrzyski**
29.04-5.V.95
- Drużynowe Mistrzostwa Polski w Turystycznych Marszach na Or.**
29.09-01.X.95
- Mistrzostwa Polski w Nocnych Marszach na Orientację**
03-05.XI.95
- Mistrz. Polski w nocn.marsz.n orient.**
13-15.X.95
- Centr.Zlot Aktywu Turyst.WP**
07-10.IX.95
- Rajd Gwiazdzystur.Zmotoryzow**
29.VI-02.VII.95
- Zlot Przewodników Turystyki Żeglarskiej**
22-24.IX.95
- Centralny Rejs Żeglarski**
26.VI-02.VII.95
- Centralny Zlot Krajoznawców**
7-10.Zlotow
- Zlot Turyst.- otwarcie szlaku E-11**
03-04.VI.95
- Zlot Przewodników Turystyki Kajakowej**
08-10.IX.95
- Centralny Splyw Kajakowy**
19-29.VII.95
- Ogólnopolski Górski Rajd Przewodników w 120-lecie przewodnictwa**
06.-08.IX.95
- Zlot Przewodników Turystyki Górskiej**
29.IX-01.X.95
- Sudecki Zlot Przd.Turystyki Górskiej**
październik 95
- Zlot Przdow.n.Turystyki Kol. i Mot.**
10-17.VI.95
- Centralny Zlot Turystów Kolarzy.**
14-20.VIII.95
- Region. Zlat Rodzin turystycznych**
03-04.VI.95
- Region. Rajd dla wędrujących rodzin**
13-15.X.95
- Region.Rajd dla rodzin turystycznych**
wrzesień 95
- Ogóln. Wysokokwał.Rajd Pieszy**
09-23.VIII.95
- Zlot Przdow. Turystyki Pieszej**
15.-17.IX.95
- Oddział PTTK
ul. Długa 45
- 80-827 Gdańsk
- Oddział PTTK
ul. Traugutta 46/48
- 26-600 Radom
- Oddział PTTK
ul. Zybkiewiczza 1
- 31-029 Kraków
- Oddział PTTK
Plac Wolności 8
- 88-400 Żnin
- Oddz.PTTK. POW
ul.Sulkowskiego 52
- 85-915 Bydgoszcz
- Oddział PTTK
ul. 1-go Maja 7b
- 14-200 Hawa
- Oddział PTTK
7-400 Zlotow
- Oddział PTTK
ul. Wojska Polskiego 2
- 16-400 Suwałki
- Oddz.Olsztyński PTTK
ul.Staromiejska 1
- 10-950 Olsztyn
- Oddział PTTK
ul. Sułkowskiego 52
- 85-915 Bydgoszcz
- Oddział „Beskid”PTTK
Rynek 9
- 33-300 Nowy Sącz
- Oddz.Łódzki PTTK
ul.Wigury 12a
- 90-301 Łódź
- COTG PTTK
ul.Jagiellońska 6/6a
- 31-010 Kraków.
- Oddział PTTK
Wały Zegockiego 2
- 64-000 Kościan
- Region.Os.Prog.PTTK
ul. Ogarna 72
- 80-958 Gdańsk
- Oddział PTTK "Rataje"
Osiedle Jagiellońskie 12
- 61-217 Poznań
- Oddział PTTK
ul. Świętokrzyska 4
- 27-400 Ostrowiec Św.
Regionalna Fundacja
Tur. i Krajozn. PTTK
ul. Dyrekcyjna 10
- 40-013 Katowice
- Oddział PTTK
Rynek 8-Grodzka 3
- 20-111 Lublin
- Reg.Fun.Tur. i Kraj. PTTK
ul. Dyrekcyjna 10
- 40-013 Katowice

- Finat O.Ml.Turnieju Turyst.Krajoz**
07-11.VI.95
- Zlot Laureatów Konkursu Ojcowizna**
12-14.V.95
- Konkurs Krasomówczy Młodzież Szkół Średnich**
16-19.XI.95
- Przewodnicy**
24-26.XI.95
- Konkurs Krasomówczy Młodz Szkół Podstawowych.**
24-26.XI.95
- Centr.Zlot Młodzieży PALMIRY**
18-22.X.95
- Centr.Rajd Tur.na orient.Bieszczady 95**
17-20.V.95

Młodzieżowa Szkoła Turystyki ' 95

Organizator	Lokalizacja	Rodzaj obozu
Reg. Oddział PTTK „Szlak Brdy”, ul. Gdańska 9, 85-005 Bydgoszcz, tel. (0-52)225193, fax 221758.	Bory Tucholskie, Góry Stołowe, Beskidy, Bieszczady, Mazury	kolarski, ekologiczny, językowy, elem.kultury antycznej, wędrowny wędrowny, pieszy, górski
Reg. Fundacja Tur. i Krajozn.PTTK, ul. Dyrekcyjna 10, 40-013 Katowice, tel. (0-22)522012, tel. fax (0-22)520252.	Beskid Żywiecki, Niski, Bieszczady	wędrowny, pieszy, górski
ul. Zamkowa 3,25-009 Kielce, tel. (0-41)45914, fax (0-41)47743.	Góry Świętokrzyskie, Bieszczady	wędrowny górski, stacjonarny
Oddział PTTK, ul. Kolejowa 11, 62-510 Komin, tel. (0-63)423980, 424878, tx 048228.	Bieszczady	wędrowny
Oddział PTTK, ul. Dworcowa 4, 75-201 Koszalin, tel. (0-94)422652, 424641, tx 0532538.	Pojezierze Drawskie	stacjonarny, organizatora imprez na orientację
Oddział PTTK, ul. 3 Marca 50, 78-300 Świdwin, tel. (0-961)2814.	Beskid Śląski, Żywiecki	wędrowny, pieszy, górski
Centralny Ośrodek Turystyki Górskiej, ul. Jagiellońska 6/6A, 31-010 Kraków, tel. (0-12)222840.	Sudety, Góry Stołowe	wędrowny, pieszy, górski
Oddział PTTK, ul. Giełczyńska 1, 18-400 Łomża, tel. (0-86)164718, tx 852501.	Bagna Biebrzańskie	kajakowy
Oddział Miejski PTTK, Rynek 8 - ul. Grodzka 3, 20-111 Lublin, tel. (0-81)27991, 24942.	Bieszczady, Beskid Śląski, Żywiecki	wędrowny, pieszy, górski
Oddział PTTK, Pl.Czarnieckiego10,97-300 Piotrków Tr. tel. (0-44)477052, tx 884282.	Beskidy, Mazury, woj. piotrkowskie	wędrowny, stacjonarny,kajakowy, pieszy, górski, ekoturystyka
Oddział PTTK, ul. M. Konopnickiej 6, 37-200 Przeworsk, tel. 2087.	Roztocze, Sudety, Beskid Śląski	wędrowny, pieszy, górski, ekologiczny
Oddział PTTK, Zamek, 87-400 Golub-Dobrzyń, tel. (0-56)832455, 832466.	Golub-Dobrzyń - Zamek	stacjonarny, krasomówczy, rycerski
Oddział Miejski PTTK, ul. Piękary 41, 87-100 Toruń, tel. (0-56)222921.	woj.woj.: bydgoskie, zamojskie, tarnowskie, krakowskie	wędrowny, pieszy, górski, nizinny
Oddział Wrocławski PTTK, Ratusz, Rynek 11/12, 50-108 Wrocław, tel. (0-71)30344	Jesioniki	wędrowny,pieszy górski
Szkoła Górską Przewodnictwa i Narciarstwa, ul. Obrońców 6A, 58-540 Karpacz, tel. (0-75)19711, fax 19353.	Karpacz	stacjonarny, zajęcia wspinaczkowe, rowery górskie, jazda konna

